

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО»**

Кафедри іноземних мов

*Міжвузівський
науково-практичний семінар*

***СУЧАСНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ
У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ***

31 січня 2013 р.

Харків

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Гетьман А.П. – доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, проректор з наукової роботи

Співголови оргкомітету:

Сімонок В.П. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов № 1

Кузнецова О.Ю. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов № 3

Члени оргкомітету:

Діомідова О.Ю. – кандидат філологічних наук, асистент кафедри іноземних мов № 3

Зелінська О.І. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов № 1

Микитюк С.С. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов № 1

Мороз Т.Ю. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов № 1

Нестеренко К.В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов № 3

Романцова Я.В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов № 1

Сучасні засоби навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах/ Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»/ Упорядник – доц. Нестеренко К.В. – Харків: НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого», 2013. – 132 с.

У збірнику подані матеріали, у яких представлені дані наукових досліджень та практичного досвіду використання сучасних засобів у навчанні іноземних мов, запропоновані рекомендації щодо удосконалення процесу навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах України.

Матеріали друкуються в авторській редакції

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Амосова Л.В. (Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України)

Інформатизація сфери освіти набуває сьогодні все більшого значення і вступає в новий етап свого розвитку. У навчальний процес упроваджуються нові інформаційні, мультимедійні та інші комп'ютерні технології. Відповідно, актуальними є питання, від яких значною мірою залежить загальне уявлення про можливості комп'ютера, у тому числі і його місця, ролі та функцій у навчанні іноземним мовам.

Важливим напрямом покращення рівня викладання, удосконалення навчального процесу з іноземної мови у вищому навчальному закладі є використання різноманітних методик, зокрема тих, що базуються на сучасних інформаційних технологіях.

Останнім часом у вищих навчальних закладах немовних спеціальностей спостерігається скорочення кількості аудиторних годин і збільшення годин, що відводяться на самостійну роботу студентів. Трансформується роль викладача у навчальному процесі. Ще кілька років тому викладач виконував функцію основного джерела інформації, а тепер він перетворюється на організатора та керівника, експерта та консультанта самостійної роботи студента. З огляду на це, потрібно використовувати більш ефективні форми й засоби навчання, які б виконували у навчальному процесі такі функції: інформативну, формуючу, мотивуючу, систематизуючу та контролюючу. Таким вимогам можуть відповідати новітні комп'ютерні засоби навчання, до яких належать електронні посібники, підручники,

методичні вказівки, мультимедійні курси навчання, тренінгові та тестові програми тощо.

Щоб працювати за вищезазначеними вимогами, потрібно забезпечити три складові процесу викладання. По-перше, у наявності повинна бути матеріально-технічна база у вигляді спеціалізованих мовних лабораторій і технічних засобів навчання. По-друге, потрібно розробити відповідні електронні навчально-методичні засоби (посібники, глосарії, методичні вказівки, рекомендації щодо використання електронного носія інформації). І, по-третє, необхідно здійснити відповідну підготовку викладачів стосовно підвищення їх інформаційно-технологічної компетентності.

Досягнутий за останні роки прогрес у впровадженні новітніх комп'ютерних засобів у процес викладання іноземних мов у вищій школі потребує глибокого наукового обґрунтування дидактичних і методичних основ їх використання, визначення концептуальних засад створення електронних засобів навчання як для аудиторного, так і для позааудиторного (дистанційного) навчання. Впровадження електронних засобів у навчальний процес потребує комплексного вирішення таких дидактичних проблем, як розробка теорії, методики технології дистанційного навчання тощо.

Для ефективної навчальної роботи необхідне якісне дидактичне забезпечення – комплекс взаємопов'язаних за дидактичними завданнями освіти та виховання різних видів змістовної навчальної інформації на різних носіях (у паперовому та електронному виглядах), розроблених з урахуванням вимог педагогіки, психології та інших наук.

Дидактичні можливості електронних засобів навчання призначені сприяти:

кращому засвоєнню знань;

формуванню та розвитку різного типу вмінь і навичок, а саме, вмінь аудіювання на основі адаптованих та автентичних звукових текстів, умінь монологічного і діалогічного мовлення, вмінь і навичок перекладу та

реферування текстів за фахом, умінь і навичок читання з безпосереднім використанням матеріалів мережі Інтернет та локальних мереж;

підвищенню інформативної ємності та наочності;

розширенню активного та пасивного словників;

ознайомленню з лексикою сучасної іноземної мови, яка відтворює культуру певної країни, її політичний та соціальний устрій суспільства;

формуванню креативності, розвитку творчої активності студентів;

формуванню мотивації пізнавальної діяльності, потреби використання іноземної мови в інтерактивному спілкуванні;

підсиленню мотивації самостійної роботи студентів;

можливості індивідуалізації і диференціації роботи студентів, обираючи темп і обсяг навчального матеріалу, рівень його складності;

розширенню можливостей контролю зі зворотним зв'язком і діагностикою, підвищенню його об'єктивності;

створенню позитивної психологічної атмосфери під час самостійної роботи студентів.

Комп'ютерні програми та їх функції можна класифікувати як тренувальні, допоміжні, наставницькі, довідкові, контролюючі, навчально-ігрові. Суттєва особливість усіх видів комп'ютерних програм навчання - це їх інтерактивність, наявність зворотного зв'язку. Зворотний зв'язок може бути як зовнішній, так і внутрішній. Зовнішній зворотний зв'язок дає можливість викладачу контролювати, оцінювати і корегувати взаємодію студента і комп'ютера. Внутрішній зворотний зв'язок дозволяє студенту робити певні висновки щодо результативності власної навчальної діяльності, надає необхідну допомогу та роз'яснення, а також, якщо потрібно, демонструє правильну відповідь або спосіб виконання певних дій.

Значна кількість електронних засобів навчання є багатофункціональними. Це електронні підручники та навчальні посібники, які містять систематизований навчальний матеріал відповідно до вимог програми викладання іноземної мови у вищій школі. Вони мають

забезпечувати студентів необхідним для них обсягом інформації, а також сприяти формуванню відповідного рівня вмінь та навичок для певного етапу навчання.

Розробка електронних підручників є одним з провідних напрямків діяльності вищих навчальних закладів, що працюють над упровадженням дистанційного навчання.

Доцільно комплексно застосовувати такі форми сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій на різних видах занять в інформаційно-пошуковій, експериментально-дослідницькій і самостійній навчальній діяльності, зокрема, в діяльності студентів з метою обробки отриманої інформації, здобуття знань і формування вмінь та навичок спілкування іноземною мовою.

Відзначимо, що самостійна робота студентів на основі інформаційних засобів навчання сприяє формуванню високої культури розумової праці; формуванню та розвитку прийомів і навичок самостійно навчатись, умінь розумно витратити та розподіляти свій час; виробляє розумові вміння аналізу, синтезу, порівняння, зіставлення тощо; навчає самостійному мисленню.

Застосування інформаційних технологій у процесі навчання іноземних мов призводить до якісних змін всіх елементів системи іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців, а саме:

1) основою змісту системи іншомовної підготовки стають не логіка наукового пізнання, а професійні завдання. Відповідно, відкрита освіта дозволяє здійснити перехід від предметного принципу побудови змісту до створення інтегрованих навчальних курсів, що відбивають цілісну картину майбутньої професійної діяльності.

2) Змінюється характер самого знання. Головним при відборі змісту іншомовної професійної підготовки стає критерій « знання – під діяльність». Знання майбутніх фахівців починають виступати не тільки у функції онтології, але й у функції засобів для вирішення конкретних професійних

завдань. Однак це не означає, що в системі іншомовної підготовки зникає фундаментальне знання. Воно залишається, але починає вибудовуватися за іншими законами: знання – не про запас, а під реальні потреби й проблеми, які можуть виникати в практичній діяльності у майбутніх фахівців. Першорядного значення набувають універсальні (методологічні) знання, що дозволяють оцінювати й прогнозувати майбутнє.

3) Змінюються вимоги до методів і форм організації навчання іноземних мов, а отже і до рівня підготовки викладачів та їхніх ролей у навчальному процесі. Провідними стають активні індивідуальні й групові (спільні, колективні) форми роботи з навчальним матеріалом.

4) Змінюються тип діяльності та характер взаємин викладача й студентів. Студент стає повноцінним суб'єктом діяльності при вирішенні як навчально-професійних, так і власне професійних завдань, одержуючи при цьому необхідну допомогу від викладача.

Література

1. Барыбин А. В. Информационные технологии профессионально-ориентированного обучения иностранному языку студентов технических специальностей: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02/ А. В. Барыбин.- М., 2005.

2. Гуревич Р. С. Використання інформаційних технологій у навчальному процесі. – К., 2002.

3. Давиденко Ю. Є. Використання інформаційно-комунікативних технологій для мовної освіти // Іноземні мови. – 2005. - № 3. – С. 40 – 41.

4. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Под ред. Е.С. Полат. - М.: Академия, 2005.

5. Султанова Б. К. Активизация самостоятельной работы студентов дистанционного обучения на основе образовательного портала: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Б.К. Султанова. - Астана, 2007.

ДЕЯКІ СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Артеменко Т.М. (Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»)

Вивчення мови у широкому соціокультурному контексті є дуже актуальним на сучасному етапі. Доведено, що різні аспекти мовної поведінки обумовлені належністю людини до певної соціальної групи, яка є осередком певних соціальних відносин. Питання мовної поведінки досліджуються багатьма вченими. Результати цих досліджень втілюються в практику викладання іноземних мов.

На сучасному етапі об'єктом навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах є мовна комунікативна діяльність. Такий підхід пов'язан з комунікативними потребами майбутніх фахівців. Знання закономірностей функціонування мовних одиниць, їх семантичних та прагматичних особливостей допоможе молоді, яка багато подорожує та приймає участь у міжнародних конференціях, легко інтегрувати у різні мовні колективи.

Зазначений підхід до викладання іноземних мов є ефективною стратегією оптимізації процесу викладання іноземних мов. Він вимагає від викладача зміни методики викладання, при якій мова вже вивчається як засіб впливу однієї людини на іншу у процесі комунікативної діяльності. Теорія мовленнєвого впливу вивчає механізми варіативної інтерпретації при функціонуванні мовної системи у будь-якій сфері діяльності людини. Вивчаються пріоритетні фактори успішного використання мови комунікантами для здійснення своїх цілей. Необхідним стає аналіз реального функціонування мови, при якому вивчаються не тільки лінгвістичні, а й соціальні, психологічні та екстралінгвістичні фактори. Для роз'яснення дійсної суті мови викладач повинен звертати увагу студентів на комунікативні аспекти мовленнєвої діяльності, а не тільки вивчати з ними абстрактну систему мовних форм. Студенти повинні розуміти комунікативне призначення мови. Основна мета вивчення мови є навчитися використовувати мову для успішної комунікації, для реалізації своїх комунікативних завдань.

Реальне функціонування мовних одиниць, яке відображає їх комунікативне призначення, можна спостерігати і вивчати на прикладі обміну(exchange) репліками [1, с.186]. Саме простий обмін репліками, який є прикладом діалогічної форми мови, визнається більшістю науковців основною структурною одиницею мовленнєвого спілкування. Вивчення змістовних і композиційних сторін діалогу, аналіз його семантичних особливостей і прагматичних параметрів повинен бути у центрі уваги викладача іноземної мови на сучасному етапі.

Література

1. Макаров Л.М. Основы теории дискурса / Л.М. Макаров. – М.: Гнозис, 2003. – 227 с.

ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Бесараб Т.П. (Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»)

Протягом останнього десятиліття у навчальному процесі все ширше використовується новий вид технічних засобів навчання - комп'ютер. Завдяки своїм технічним можливостям комп'ютер відкриває нові шляхи організації навчального процесу, він може бути використаний не тільки в структурі аудиторного заняття, але і в умовах позааудиторної самостійної роботи. Зазвичай, навчання іноземної мови ведеться у різнорівневих групах і викладачеві серед інших проблем часто доводиться вирішувати:

а) проблему адаптивності, тобто організувати роботу над вивченням матеріалу з урахуванням індивідуальних можливостей кожного студента;

б) проблему оптимізації навчального процесу, тобто забезпечити одночасну роботу всіх членів групи. Технічні можливості комп'ютера дозволяють вирішити ці проблеми.

Для проведення комп'ютеризованого заняття, як правило, потрібна одна машина на групу, що складається з 3 - 4 чоловік. За можливості машини повинні бути об'єднані в локальну комп'ютерну мережу. Поки викладач працює з однією з груп, комп'ютер «працює» з іншими. При досить великому на сьогоднішній день різноманітті пропонованих на ринку комп'ютерних програм з вивчення іноземних мов, і перш за все англійської, завдання викладача полягає в тому, щоб обрати найбільш оптимальний для даної групи варіант. Слід пам'ятати, що, хоча використання комп'ютерів на заняттях з іноземної мови суттєво підвищує мотивацію учнів, графічні зображення, звук, рух слів, колір допомагають утримувати їх увагу та позитивно впливають на навчальний процес в цілому, відкриваючи великі можливості для творчості, роботу з комп'ютером на уроці, особливо на початковій та середній ступенях навчання, слід обмежувати, враховуючи психофізичний аспект взаємодії з комп'ютером. Роботу з комп'ютером рекомендується чергувати з іншими видами роботи, оскільки відмічається підвищена інтелектуальна стомлюваність студентів.

Набір же вправ з іноземної мови з використанням комп'ютера вельми різноманітний - починаючи від елементарного заповнення пропусків до ігор. Computer Assisted Language Learning CALL не є суто новим напрямом в освіті, оскільки з тих пір, як комп'ютери з'явилися в навчальних закладах, педагоги з певною часткою успіху використовують комп'ютерні технології в навчальному процесі (наприклад, для створення тестів та виконання письмових робіт учнями). Завдяки технічному прогресу світ отримав новий комп'ютерний ресурс - Інтернет, який не тільки є ще одним засобом спілкування, але і надає нові можливості у сфері навчання.

З появою Інтернету в CALL увійшли наступні компоненти: Інтернет / the World Wide Web; навчальні програми на електронних носіях / CD-ROMs; електронна пошта / e-mail; відеоконференції / video-conferencing. Для того щоб залучити дані ресурси в навчальний процес, необхідно розробити і опрацювати ряд технологій роботи з ними.

Привабливість Інтернет ресурсу обумовлена декількома моментами. По-перше, оскільки Інтернет являє собою безмежне джерело інформації, він дозволяє викладачеві заощадити час на пошук необхідного сучасного автентичного матеріалу і зосередитися на методичній роботі з обробки текстової, звукової, візуальної інформації. По-друге, Інтернет надає великі можливості для творчості, тому що при використанні он-лайн матеріалу викладач стає автором: сам визначає мету, розробляє структуру уроку, винаходить нові види робіт. По-третє, сьогодні молодь настільки захоплена Інтернетом, що частину життя вона проводить у віртуальному просторі. Використання Інтернету дозволяє підвищити ефективність навчання іноземної мови за рахунок підвищення мотивації студентів, оволодіння навичками критичного осмислення автентичних текстів і проведення досліджень у мережі, у цілому, занурення у мовний простір.

ВИДЕОЗАНЯТТЯ В ОБУЧЕННІ ІНОСТРАННОЇ РЕЧІ

Бровина О.Н. (Национальный университет «Юридическая академия Украины имени Ярослава Мудрого»)

Важной задачей преподавателя дать студентам представление о жизни, традициях, языковых реалиях стран, язык которых они изучают. Этой цели служат видеофильмы, которые способствуют реализации важнейшего требования коммуникативной методики «... представить процесс овладения языком как постижение живой иноязычной действительности...» Пассов Е.И. [1,с.36-41]

Более того, использование видеозаписей на занятиях способствует индивидуализации обучения и развитию мотивированности речевой деятельности обучаемых. Это приносит удовлетворение и придает веру в свои силы и желание к дальнейшему совершенствованию.

Надо стремиться к тому, чтобы студенты получали удовольствие от понимания языка, а не только от сюжета. Чтобы понять содержание они

должны приложить определенные усилия. Различные виды информации (слуховой, зрительной) способствуют запоминанию языкового материала.

При использовании видеофильмов на занятиях иностранного языка развиваются два вида мотивации: самомотивация, когда фильм интересен сам по себе, и мотивация, которая достигается тем, что студент может понять язык, который изучает. Таким образом, воздействие видеофильмов на студентов: управление вниманием, влияние на объем долговременной памяти, эмоциональное воздействие на студентов повышают мотивацию обучения, способствуют интенсификации учебного процесса и создают благоприятные условия для формирования коммуникативной (языковой и социокультурной) компетенции студентов.

Эффективность использования видеофильма зависит не только от того, насколько точно определено его место в системе обучения, но и от того, насколько рационально организована структура видеозанятия, как согласованы учебные возможности видеофильма с задачами обучения.

В структуре видеозанятия для обучения устной речи можно выделить четыре этапа:

- 1) подготовительный – этап предварительного снятия языковых и лингвистических трудностей;
- 2) восприятие видеофильма – развитие умений восприятия информации;
- 3) контроль понимания основного содержания;
- 4) развитие языковых навыков и умений устной речи.

Четвертому этапу может предшествовать повторный просмотр.

В структуре видеоурока можно выделить следующие этапы:

1. Преддемонстрационная работа, включающая лингвострановедческий комментарий, установку на понимание.
2. Демонстрация фильма.
3. Проверка понимания содержания с помощью вопросов.
4. Активизация языкового материала с помощью заданий:
 - a) Деление фильма на основные эпизоды;

б) Работа с фонограммой фильма по эпизодам с заданием повторить реплики участников;

с) Определение, кому принадлежат произносимые преподавателем реплики и к какому эпизоду они относятся.

д) Ролевая игра.

5. Пересказ содержания в устной и письменной форме.

Таким образом, учебные видеокурсы раскрывают широкие возможности для активной работы в процессе формирования речевых навыков и умений студентов и делают учебный процесс овладения иностранным языком привлекательны для студентов.

Литература

1. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. Пособие для учителей иностранных языков/Е.И.Пассов – Москва: Просвещение, 1985. – С. 36 – 41

ЛОГИСТИЧЕСКАЯ ЦЕПОЧКА ОБУЧЕНИЯ ESP В ТЕХНИЧЕСКОМ ВУЗЕ

Воронова Е. М. (Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет)

Выпускникам технических ВНЗ на современном этапе с точки зрения обучения иностранному языку предъявляются определенные требования:

1. овладеть фундаментальными знаниями в профессиональной сфере.
2. уметь устанавливать связи между профессиональными знаниями и другими сферами (то есть международные связи в своей области).
3. владеть инструментами получения таких знаний.

Обучение иностранному языку в системе непрерывного образования представляет собой логистическую цепочку: «школа – ВУЗ – производство», однако, зачастую последнее отсутствует. В результате этого выпускники технических ВНЗ оказываются неподготовленными к использованию иностранного языка в профессиональном общении. Таким образом перед

высшей технической школой Украины стоит задача пересмотра системы обучения иностранному языку на протяжении всей логистической цепочки обучения: нужно сделать ее по-настоящему последовательной путем создания новых интегрированных программ обучения иностранному языку, особенно на этапе „начальная школа – средняя школа”, чтобы на ступеньке „ВНЗ (бакалавратура)” обучения не начиналось с уровня „А”, а с профильного коммуникативно-ориентированного обучения с последующим переходом на уровень профессионально-направленного обучения иностранному языку.

Известно, что сферы профессионального общения отличаются в различных областях и для каждой отдельной области целесообразно изучать свой подязык. Однако, существенное отличие существует не только в особенностях процесса коммуникации выпускников неязыковых ВНЗ, например, инженеров, экологов и т.п., но и в различных отраслевых направлениях. Отсюда вытекает необходимость создания курса иностранного языка для каждого отраслевого направления, поскольку есть специалисты конкретных профилей.

Такие курсы (учебные пособия) по иностранным языкам, на наш взгляд, должны отображать узкую профессиональную сферу, и одновременно расширять ее, вызывая повышенную мотивацию студенческой аудитории, выбравших эту сферу в качестве своей профессиональной специализации. Непременнo нужно учитывать опыт зарубежных стран, где разрабатываются ESP специализированные курсы (tailored courses) для отдельных групп специалистов с учетом специфики их профессиональной деятельности и процесса коммуникации на ситуативной основе.

С переориентацией образования на личностно-ориентированный деятельно-коммуникативный подход к учебному процессу перед преподавателями иностранных языков технических ВНЗ встала проблема использования современных технологий обучения, среди которых важное

место занимают отраслевые учебники и учебные пособия.[2], [3], мультимедийные средства обучения, проектная методика обучения и т.д.

Комплекс по английскому языку, созданный на кафедре иностранных языков № 1 ХНАДУ, является комплексом с коммуникативной направленностью для обучения студентов-экологов и уже введен в учебный процесс и отвечает всем вышеупомянутым требованиям. Профессионально-ориентированный комплекс, состоящий из 2-х взаимосвязанных учебных пособий, а именно: „Английский язык для бакалавров-экологов” авторов Е.Вороновой, Н.Черкашиной и „Экология в природоохранной деятельности для магистров” авторов Е.Вороновой, Н. Внуковой, является средством логистической цепочки обучения английскому языку в ВУЗе по специальности „Экология”.

Авторы предлагаемого комплекса, выделяют 4 основные этапа овладения английским языком в техническом ВНЗ автотранспортного профиля, каждый из которых имеет свои особенности, цели и задачи и вписывается в логику обучения иностранному языку в техническом ВУЗе.

1 этап. Обобщение школьных знаний и подготовка к работе с аутентичной литературой. Целевая группа – студенты младших курсов (1,2 курс).

2 этап. Обучение получению, обработке и передаче специализированной информации на основе аутентичных научно-технических и профессионально-ориентированных текстов с разработанной системой упражнений для снятия языковых трудностей. Целевая группа – студенты старших курсов (3,4 курс) – нацелена на получение квалификационного уровня бакалавр.

3 этап. Обучение получению, обработке и передаче специализированной информации (с ударением на развитие навыков реферирования и ведение научной и профессиональной дискуссии) с использованием аутентичных, технических и профессионально-

сориентированных текстов без системы упражнений. Целевая группа – магистры и аспиранты.

4 этап. Дальнейшее индивидуальное самообразование. Целевая группа – ученые, специалисты-практики.

Материалы комплекса основаны на аутентичных специальных текстах, и лексико-грамматических упражнениях, содействующие развитию навыков общения, начиная с бытового уровня до профессионального.

В учебный комплекс включены проектные задачи, а также методы диагностики знаний (модульные тесты), отвечающие требованиям кредитно-модульной системе.

Отбор текстов осуществлялся с соблюдением принципов научности, информативности, и методической целесообразностью.

В настоящее время на кафедре иностранных языков создаются и внедряются в учебный процесс такие базовые специализированные курсы английского языка как “English Bachelor’s Course in Transportation”, “ English Bachelor’s Course in Road Building”, “ English Bachelor’s Course in Bridge Construction”, “ English Bachelor’s Course in Automobile Engineering”. Надеемся, что такие специализированные курсы, отвечающие требованиям программ по иностранному языку для технических ВУЗов, повысят мотивацию студентов обучающихся иностранному языку в технических ВУЗах. [3]

Литература

1. Бакаева Г.Є. Типичная программа преподавания английского языка для профессионального общения / Г.Є. Бакаева, О.А. Борисенко и др. – К.: Ленвіт, 2005.- 119с.

2. Воронова Є.М. English Bachelor’s course in Ecology / Є. М. Воронова, Н.І. Черкашина.- Х.: ХНАДУ, 2008.- 352с.

3. Внукова Н.В. Экология в природоохранной деятельности: учебно-методическое пособие / Н.В. Внукова, Є. М. Воронова.- Х.: ХНАДУ, 2008.- 124с.

ВИКОРИСТАННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ЯК АКТИВНОГО МЕТОДУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ

Говорун А.В. (Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»)

Світовий процес переходу від індустріального до нового етапу розвитку людства - інформаційного суспільства - вимагають суттєвих змін у багатьох сферах діяльності. Передусім це стосується реформування освіти. Модернізація професійної освіти як умова переходу України на інноваційний шлях розвитку передбачає цілу низку кроків, спрямованих на зміну змісту структури підготовки спеціалістів. Сьогодні нові умови професійної діяльності вимагають перегляду як загальної методології так і конкретних методів та прийомів навчання іноземних мов.

Конкурентоспроможні кваліфіковані фахівці повинні вміти не тільки прочитати і перекласти іноземну літературу за фахом, але й володіти достатніми навичками для сприйняття на слух навчальних лекцій і доповідей на іноземних мовах на різноманітних конференціях, круглих столах та семінарах; уміннями підтримки бесіди і ведення дискусій на професійні та ділові теми; бути здатними знайти необхідну інформацію в Інтернеті або будь-яких інших іншомовних джерелах; вміти підготувати та провести презентацію за відповідною тематикою.

У зв'язку зі зміною та розширенням мети вивчення іноземних мов, у вищих навчальних закладах виникає необхідність ознайомлення із новими формами організації роботи студентів на практичних заняттях та використання інноваційних технологій та активних методів викладання дисципліни. Характерними рисами таких методів є практична спрямованість, комунікативна орієнтованість, творчий характер, інтерактивність, групова робота, використання мови жестів та ін..

Доцільність використання саме методу презентацій зумовлена тим, що процес їх підготовки та представлення сприяє не тільки розвитку вмінь говоріння, читання, аудіювання та письма, але навчає логічному мисленню, розвиває навички організації мовлення, його логічної побудови і структурування, формулювання мети, викладення висновків, навчає різним

прийомам отримання і передачі інформації через тембр голосу, темп мовлення, рухи тощо.

Крім того, така форма самостійної продуктивної діяльності як презентація передбачає готовність і прагнення співпрацювати з іншими, сприяє удосконаленню навичок ведення конструктивної комунікації з партнерами, розвитку креативності та інформаційної компетентності.

ІНТЕРАКТИВНА ДОШКА НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Голубнича Л.О. (Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»)

Освіта створена виконувати соціальний заказ. Сучасне суспільство вимагає від вищої освіти готувати конкурентоспроможних професіоналів високого рівня, таких, що є активними та вміють мислити нестандартно, котрі протягом життя здатні до самостійної й неперервної освіти шляхом отримання знань та професійної інформації з різноманітних джерел, у тому числі й іншомовних. Вищезазначене зумовлює підвищені вимоги до викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах, яке має забезпечити вільне входження майбутніх фахівців до іншомовного культурного та інформаційного середовища.

Враховуючи той факт, що сьогодні у світі панують інформаційні технології, цілком природною є поява нових та сучасних засобів викладання іноземної мови за допомогою новітніх технологій. Викладачі вищої школи намагаються навчитися якомога ефективніше використовувати їх на заняттях зі студентами. Одним з них є робота з інтерактивною дошкою.

Інтерактивна дошка або *Smart Board* являє собою приєднаний до комп'ютера сенсорний екран, на який проектор передає зображення з комп'ютера. Слід зазначити великі можливості, що надає даний пристрій. За допомогою спеціального програмного забезпечення викладач та студенти

мають змогу працювати як з текстами або відео й аудіо об'єктами, так і з матеріалами з мережі *Internet*. Дуже корисним та цікавим, на думку викладачів, є те, що обладнання дозволяє робити записи від руки просто поверх відкритих документів, а потім ще й зберігати цю інформацію.

Актуальність застосування на заняттях з іноземної мови інтерактивної дошки пояснюється підвищенням ефективності навчання, про що свідчать дані компанії *SMART Technologies*. Згідно з доповіддю європейської асоціації *European Schoolnet* про вплив інформаційних та комунікаційних технологій на успішність, робота з інтерактивною дошкою на занятті допомагає покращити результати студентів по ряду предметів, серед яких на першому місці вказана іноземна (англійська) мова.

Науковці стверджують, що головною проблемою впровадження інтерактивної дошки у вищу освіту є суб'єктивний фактор: відсутність у викладачів достатніх навичок проектування інформаційного простору та інтерфейсу користувача.

Перед викладачем, який бажає долучити до практики своєї роботи застосування інтерактивної дошки, постають наступні завдання:

- навчитися (технічно) працювати в середовищі *Smart Notebook*;
- засвоїти практичні способи роботи безпосередньо з дошкою;
- методично правильно застосовувати отриманні вміння та навички на підготовчому етапі та під час проведення заняття або іншого заходу.

При підготовці до практичного заняття з використанням інтерактивної дошки викладачу необхідно враховувати певні критерії відбору інформації.

1. Зміст, глибина та об'єм наукової інформації повинні відповідати пізнавальним можливостям та рівню працездатності студентів, враховувати їхню інтелектуальну та мовну підготовку й вікові особливості.
2. Зоровий ряд та дикторський текст повинні бути пов'язані між собою і створювати єдиний потік інформації, який потрібно подавати у зрозумілій студентам логічній послідовності, пропорційно шаговим методом у темпі, що є підсильним для аудиторії, дикторський текст має бути чітким та виразним.

3. Слід уникати великих текстових фрагментів. Недопустимим також є застосовувати для читання тексту полоси прокрутки або кнопки переходу від екрана к екрану.

Таким чином, вірно сплановане заняття по іноземній мові у вищому навчальному закладі та відповідне застосування інтерактивної дошки дозволяє активізувати роботу студентів, мотивуючи їх виконувати різноманітні вправи, у той час як викладач має не тільки можливість контролю та управління роботою групи, а й отримує засоби запису та реєстрування дій студентів, що є дуже зручним для подальшого аналізу та коментування.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Демченко В.А. (Харківський національний університет радіоелектроніки)

Сучасна методика викладання іноземних мов розглядає проблему розвитку видів мовленнєвої діяльності, формування мовленнєвої, а також соціокультурної та міжкультурної компетенції не лише засобами комп'ютерних програм (навчальних, програм-тренажерів, контролюючих, демонстраційних, інформаційно-довідникових, мультимедійних підручників), а останнім часом завдяки аутентичним та навчальним Інтернет-ресурсам, блог- та вікі-технологіям, подкастам та ін..

Зазначені технології мають цілий ряд важливих дидактичних особливостей: багатомовність та полікультурність, багаторівневість, багатожанровість, мультимедійність інформації, гіпертекстова структура документів, можливість створення особистої зони користувача, можливість організації синхронного та асинхронного спілкування, можливість автоматизації процесів інформаційно-методичного забезпечення та організації управління навчальною діяльністю та її контролю. Це значним чином збагачує мовну та культурну практику студентів, створює умови для

розвитку навичок самостійної роботи, реалізації педагогічної технології навчання у співпраці, розробки індивідуальних навчальних програм [1].

Серед основних навчальних інтернет-ресурсів виділяють п'ять видів: *хотліст* (hotlist), *трежа хант* (treasure hunt), *сабджект семпла* (subject sampler), *мультимедіа скрепбук* (multimedia scrapbook), та *вебквест* (webquest). Хотліст – список інтернет сайтів з певних тем, пошук якого здійснюється за допомогою ключових слів. *Мультимедіа скрепбук* (мультимедійна чернетка) – колекція мультимедійних інтернет ресурсів, що містить посилання на текстові сайти, фотографії, аудіо файли, відео кліпи, графічну інформацію та популярні анімаційні віртуальні тури. Файли скрепбука можуть використовуватись як інформаційний та ілюстративний матеріал певної теми. Трежа хант (полювання за скарбами) – містить не лише посилання на сайти за теми, кожне посилання має ще й запитання щодо змісту сайту, що допомагає викладачу організувати пошукову роботу студентів. Сабджект сэмпла – містить посилання на текстові та мультимедійні файли мережі Інтернет. Після вивчення кожного аспекту теми студент має відповісти на питання. Головна особливість полягає в тому, що отримання інформації проходить на емоційному рівні – необхідно не лише ознайомитись з матеріалом, а й висловити та аргументувати свою думку. Вебквест (Інтернет пошук) – найскладніший тип навчальних інтернет матеріалів, що передбачає використання чотирьох вищезазначених груп матеріалів та проведення проекту за участю всіх студентів. Перед розподілом на групи викладач знайомить їх із основною інформацією з теми, обирає інтернет ресурси та класифікує їх таким чином, щоб кожна група ознайомилась лише з окремим аспектом теми. Після ретельного опрацювання кожної теми групи перерозподіляються таким чином, щоб у нових групах було по одному представнику з першої групи. Під час обговорення у нових групах студенти дізнаються про всі аспекти теми, що вивчається, висловлюють свою думку, роблять висновки та дають відповідь на одне загальне питання дискусійного характеру. Таким чином,

зазначені ресурси сприяють не лише пошуку, відбору та класифікації інформації, а й містять елементи проблемного навчання.

Використання блог-технологій, що дозволяють будь-якому користувачу мережі Інтернет створювати свою особисту сторінку, блог (від англ. blog або weblog), у формі щоденника або журналу, сприяють розвитку писемного мовлення, умінь пошукового та аналітичного читання тощо.

Вікі-технологія представляє колекцію взаємопов'язаних записів, що є середовищем швидкої гіпертекстової взаємодії.

Література

1. <http://www.lib.tsu.ru/mminfo/000349304/17>

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Дишлева Ю.В. (Національний технічний університет «ХПІ»)

Постановка проблеми та її актуальність. На сьогоднішній день при підготовці фахівців з вищою освітою на перший план висувуються питання компетентності студентів. Це пов'язано із тим, що саме вона дає змогу визначити, чи відповідає той чи інший випускник ВНЗ умовам сучасного ринку праці.

Виклад основного матеріалу. На нашу думку, ключові компетентності майбутніх перекладачів включають три структурні компоненти: ціннісно-мотиваційний, когнітивно-операційний, рефлексивний.

До складу особистісно-мотиваційної компетентності входять мотиви, настанови, орієнтації та спрямованість, які зумовлюють сформованість ціннісних орієнтацій перекладача.

Когнітивно-операційний компонент характеризується сукупністю знань (професійних з предмета, психологічних, методологічних); умінь (гностичних, комунікативних, організаційних, проєктивних, конструктивних); якостей (обов'язкових, важливих і бажаних), що зумовлюють ефективність реалізації перекладачем його професійно-

перекладацьких функцій [1,с.11]. Цей компонент входить до складу компетентності діяльності, яка включає сформованість знань і умінь зі здійснення перекладацької діяльності; умінь планувати діяльність, визначати її зміст, здійснювати аналіз, уміння реалізувати свою світоглядну позицію через адекватні їй технології, проводити дослідну діяльність; іншомовної комунікативної компетентності, яка складається з мовної, мовленнєвої, соціокультурної, міжкультурної компетентностей [2,с.48] й передбачає сформованість знань, умінь і якостей особистості, що сприяють ефективній взаємодії з іншими суб'єктами перекладацького процесу та ефективному перебігу перекладацької діяльності [3,с.18]; інформаційно-технологічної компетентності, котра включає володіння новими інформаційними технологіями та уміння їх використовувати; правової компетентності, що включає знання і уміння трудових відносин, знання конституції України тощо; валеологічної компетентності, яка передбачає знання та вміння в галузі здоров'я та здорового способу життя.

Щодо рефлексивного компоненту ключових компетентностей, можна сказати, що він входить до складу таких компетентностей: аутопсихологічної компетентності, тобто володіння уміннями й навичками управління вольовою та емоційною сферами, технологіями подолання професійної деструкції, сформованість рефлексії та компетентності самовдосконалення, що передбачає вміння самостійно вчитись та здійснювати самоконтроль та самооцінку діяльності та поведінки.

Висновки. Отже, ми вважаємо, що ключові компетентності майбутніх перекладачів є інтегральними характеристиками якості їхнього навчання й пов'язані зі здатністю цільового осмисленого застосування комплексу знань, умінь, навичок, ставлень щодо певного міждисциплінарного кола проблем, зумовлюють готовність перекладача до виконання перекладацької діяльності, забезпечують високий рівень її самоорганізації та мають вищенаведену структуру.

Література

1. Болотов В. А. Компетентностная модель: от идеи к образовательной программе / В. А. Болотов, В. В. Сериков // Педагогика. — 2003. — № 10. — С. 9—14.
2. Гальчак Т. В. Формування професійної компетентності усного перекладача в процесі навчання у вищій школі / Т. В. Гальчак // Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. — Тернопіль, 2010. — № 1. — С. 47—52.
3. Касярум К. В. Специфіка комунікативної компетенції майбутнього викладача вищої школи / К. В. Касярум // Вісник Черкаського університету. — 2010. — Вип. 189, Ч. 1. — С. 18—22.

ПАРТНЕРСТВО І СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Діомідова О.Ю. (Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»)

На сучасному етапі розбудови демократичної Української Держави підвищена увага приділяється фундаментальним дисциплінам гуманітарного блоку, спрямованим на формування творчої, гармонійно розвиненої особистості, яка здатна на ефективне використання мовленнєвих навичок, володіння мистецтвом слова.

Як визначає Національна доктрина розвитку освіти в Україні, перед викладачами вищої школи стоїть стратегічна мета – створення умов для самоактуалізації кожної особистості, застосування новітніх педагогічних технологій, які б робили можливою життєву компетентність студента, майбутнього професіонала-юриста.

Актуальність таких понять, як співробітництво і партнерство в процесі вивчення іноземних мов, обумовлена необхідністю якісної галузевої освіти; створенням і використанням новітніх методів і тем, які формують сучасний національно-культурний і соціальний дискурс.

Проблема дослідження шляхів використання партнерства та співробітництва у навчальному процесі бере свій початок ще у працях Я.А.

Каменського, І. Вишенського, Г. Сковороди, Ж. Піаже, А. Валлона, Дж. Бруннера та багатьох інших. Сьогодні названі феномени у педагогічній науці досліджується у працях Б. Ананьєва, Б. Кедрова, Л. Курач, О. Сидоренка. Сутнісним проявом партнерства і співробітництва стає використання останніх в основі інноваційних методик в сучасній українській педагогіці та лінгводидактиці. Такі дослідження здійснюються насамперед в роботах О. Гіна, Ю. Прадіда, Л. Пелепейченко, П. Гриценка, Л. Курач, Л. Покроєвої та ін.

Поняття партнерства і співробітництва тісно пов'язані із знанням та вивченням іноземних мов. Немає сумніву в тому, що володіння двома або кількома мовами збагачує людину додатковими знаннями інших культур і можливістю вільно спілкуватися з іноземцями. Гете говорив: «Скільки мов ти знаєш, стільки разів ти людина». Незаперечним також є той факт, що будь-яка спільнота потребує білінгвів як посередників між своєю та чужою культурами, тому таким важливим під час вивчення мови є партнерство.

Партнерство — такий спосіб відношення зі світом, за якого цінність персони не заперечує значущості оточуючих людей, навколишнього суспільного життя, це вміння співпрацювати у колективі, наявність високого рівня комунікабельності, що значно полегшує для людини процес вивчення іноземної мови. Партнерство на пізнавально-комунікативному та професійно-діяльнісному рівнях породжує співробітництво.

Співробітництво як форма вивчення іноземної мови являє собою конкретизацію загальнолюдської здатності навчатись у групі, де набуті разом навички та знання виявляються більш стійкими, легко засвоюються, стають основою для сприйняття нового матеріалу, повторення вже засвоєного.

Слід зазначити, що під час використання в процесі вивчення іноземних мов співробітництва і партнерських навичок, індивідуалістичне та персоналістичне начала весь час взаємодіють, породжують активну комунікацію на рівні текстотворення, поєднують творче начало з мовним

потенціалом комунікантів, моделюють нові мовленнєві ситуації та комунікативно-дискурсивні практики.

На завершення хотілося б зазначити, що партнерство і співробітництво як невід'ємна складова інноваційних методик є основами справді сучасного і ефективного процесу викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах. Тому створення, модернізація та удосконалення методик вивчення іноземної мови потребує нашої волі, натхнення і глибинного включення у процеси навчання і виховання висококваліфікованого юриста-професіонала.

ДО ПИТАННЯ ПРО МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Долапчі А.Ю. (Харківський національний педагогічний університет імені
Г.С.Сковороди)

Вітчизняна гімназія другої половини XIX – початку XX ст. була провідним типом освітніх закладів, який досить успішно готував учнів до здобуття вищої освіти і становила освітнє середовище, що забезпечувало умови для особистісного зростання учнів.

У навчальному курсі гімназій протягом вищезазначеного періоду головне місце відводилося вивченню іноземних мов (давніх – латинської та грецької, і нових – французької та німецької). Дискусії стосовно наповнення і компонентів змісту освіти тривали, але місце іноземних мов залишалось невід'ємною складовою навчальних планів і програм у вітчизняних гімназіях.

Встановлено, що у навчанні дисципліни «Латинська мова», «Грецька мова» чи певна нова мова використовувались словесні, практичні та наочні методи навчання. Провідними з них були: розповіді – пояснення, пояснювальне читання художнього твору, лекції.

Практичні методи навчання реалізовувались у навчанні учнів різних видів мовного матеріалу і мовленнєвої діяльності. Усні та письмові вправи переважно містили завдання перекласти поданий матеріал з мови, що

вивчалася на рідну і навпаки. Крім того, як при вивченні граматики, так і при виконанні усних та письмових перекладів велике значення приділялося ретельному запам'ятовуванню, вправи на переклад були одним з основних прийомів навчання давніх і нових мов у вітчизняній гімназії.

Значну увагу на уроках мови у гімназіях приділяли повторенню засвоєного матеріалу. Повторення включало тренування та заучування напам'ять.

Залучення наочності і використання наочних методів навчання значною мірою стало проявом прагнення поживити процес навчання, зробити його більш зрозумілим, цікавим, значущим для учнів.

Основним методом, що збуджував інтерес до знань та самостійної навчальної діяльності учнів на уроці, у XIX столітті було визнано бесіду і виділено її різні види – катихизична, евристична, контролююча. Основу навчання латинської і грецької мови здебільшого складало використання описових розповідей та залучення учнів до виконання різноманітних рецептивно-репродуктивних вправ.

Основними методами і формами організації позаурочної навчальної діяльності учнів були літературні бесіди, зібрання, декламації, навчальні екскурсії, подорожі, учнівські гуртки.

Іншими формами удосконалення знань та умінь з іноземних мов були святкування ювілеїв видатних громадських діячів, письменників та поетів минулого, літературно-музичні ранки та вечори, постанови вистав, заснування поетичних розділів у гімназичних журналах.

У цілому вивчення засвідчує, що освітяни докладали серйозних зусиль для удосконалення методів і форм навчання, зокрема іноземних мов, в інституційному навчанні. Впровадження нових з них, з одного боку, допомагало вирішувати завдання підвищення якості освіти, з іншого, - було проявом зближення наукових розвідок і педагогічної практики, з третього, - було проявом об'єктивного прогресивного поступу дидактики.

НОВІТНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ: ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТІВ

Ємельянова Є.С. (Харківський національний технічний університет
сільського господарства ім. Петра Василенка)

Новітні підходи до освітянського процесу знаходять втілення в посиленні міжнародної співпраці. З метою розширення міжнародного досвіду у сфері науки та освіти, що є одним із пріоритетів сучасності, з 2000 року ХНТУСГ імені Петра Василенка веде активну роботу щодо співробітництва з Посольством Франції в Україні, Франко-українським центром університетського та наукового співробітництва, Федерацією „Обміни Франція-Україна” та іншими партнерами. Мобільність студентів, покращення якості освіти і реальний доступ до світових ринків праці – все це реалії сьогодення, тому домінуючим мотивом у вивченні іноземної мови сучасної молоді є прагматичний мотив, тобто оволодіння іноземною мовою з метою застосування набутих знань у професійній діяльності та соціальній міжособистісній комунікації. Це зумовлює зацікавленість студентів нашого університету у мовно-професійних стажуваннях на підприємствах аграрного профілю Франції. Програма стажувань має на меті забезпечення практичного застосування теоретичних знань студентів і знайомство з новітніми технологіями. Основні конкурсні вимоги до кандидатів: високий рівень фахових знань; високий рівень мотивації для проходження практики на сучасному підприємстві; вільне спілкування французькою мовою. Успішне проходження стажувань надає змогу практикантові після отримання диплому магістра продовжити навчання у кращих ВНЗ Франції або

вибудувати свою кар'єру на французьких підприємствах, що працюють в Україні. Такі можливості для майбутніх фахівців потребують використання новітніх методів навчання французької мови професійного спрямування на кафедрі мовної підготовки університету. Прикладом може бути реалізація на базі кафедри Міжнародної угоди про навчальний проект з французької мови між нашим університетом, Федерацією „Обміни Україна – Франція” та Асоціацією з освіти, культури та солідарності „Обміни Лорен – Україна” (2008 р., 2011 р.). Основні моменти навчального курсу передбачали викладання французької мови професійного спрямування педагогами – носіями мови за сучасною інтерактивною методикою. Важливо, що в ході реалізації проекту студенти набули навичок міжкультурної комунікації з урахуванням національно-специфічних особливостей мислення комунікантів, що дозволяє діяти більш ефективно у професійному середовищі.

Новітні вимоги до рівня володіння іноземними мовами сучасним фахівцем зумовлюють актуальність використання інтернет-технологій. Зокрема, за підтримки Посольства Франції в Україні у 2006 році було розпочато реалізацію міжнародного Проекту з удосконалення методики викладання французької мови фахового спрямування в аграрних університетах України. З метою створення сучасних педагогічних навчальних ресурсів, зокрема із застосуванням електронних середовищ та інтернет-технологій, було створено міжуніверситетську робочу групу, а найбільш активним українським освітянам було запропоновано науково-педагогічні стажування у Вищій національній школі агрономічної освіти м.Тулуза (Франція). Серед вагомих результатів реалізації Проекту слід назвати створення інтернет-сайта „Agrosvita”, що функціонує як простір спільної роботи для викладачів вищих навчальних закладів Франції та України і являє собою потужну навчально-методичну базу, яка, враховуючи можливості Інтернету, дозволяє викладачам і студентам із різних куточків світу знаходитись у постійному контакті та брати участь у навчальних та фахових інтернет-конференціях, нарадах і дискусіях.

Таким чином, новітні методи навчання французької мови професійного спрямування мають базуватися на постійній міжнародній інтелектуальній співпраці освітян і фахівців різних країн, що є необхідною складовою підготовки студентської молоді до успішної реалізації в майбутній професійній діяльності.

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТЯНСЬКІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Жук Л.Я. (Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. Петра Василенка)

На сьогодні в Україні продовжується становлення нових парадигм освіти, орієнтованих на входження нашої країни у світовий освітній простір, поглиблюються тенденції диференціації освіти, як і в інших країнах. Мова йде про навчання у зручний для студентів час і в зручній формі (денне, заочне, вечірнє); про ширше впровадження дистанційного навчання, організацію віртуальних вищих закладів освіти. Реалізація принципу варіативності дає змогу педагогічним колективам навчальних закладів обирати і конструювати педагогічний процес за будь-якими моделями, зокрема і авторськими. Це супроводжується суттєвими позитивними змінами в педагогічній теорії та практиці; розробленням різних варіантів змісту освіти; використанням можливостей сучасної дидактики у підвищенні ефективності освітніх структур; здійсненням наукових розробок і практичним обґрунтуванням нових педагогічних ідей і технологій. Великі можливості для якісних змін в освіті пов'язані з інтенсивним розвитком засобів комунікації та інформаційних технологій.

Ми впроваджуємо в навчальний процес новітні інформаційні технології та розробляємо свої інноваційні методики, які стали вже здобутком багатьох посібників. Наприклад, навчальний посібник *Dialogues on Diversity* [1],

презентує моделі для окремих видів людської діяльності, які знайомлять студентів з духовною культурою народів.

Навчальний посібник *Academic and Professional Communication* [2] написано у відповідності із сучасною філософсько-освітньою парадигмою, що відповідає основним засадам Програми з англійської мови для професійного спілкування (АМПС, 2005) та Загальноєвропейським рекомендаціям з мовної освіти (ЗЄР, 2003) і підпорядковано одній меті – навчити студентів творчому підходу до використання мовленнєвих засобів і таким чином стимулювати здатність фахівців ефективно спілкуватися англійською мовою у професійному (виробничому та науковому) середовищі. Його зміст складено на основі аналізу національних та міжнародних навчальних стандартів, професійних вимог та потреб студентів немовних навчальних закладів. Посібник складається з 30 розділів, які згруповані в тематичні блоки (Modules). Після кожного блоку подано контрольні запитання, а в додатках – тести, що сприяють кращому засвоєнню і закріпленню вивченого матеріалу. Навчальний посібник має практичне спрямування, пропонуючи як теоретичний матеріал, так і аналіз моделей-прикладів, практичні завдання, контрольні запитання, тести, пропозиції щодо набуття студентами професійної та функціональної комунікативної компетенції у користуванні англійською мовою. Це здійснюється шляхом інтеграції мовленнєвих умінь та мовних знань в рамках тематичного і ситуативного контексту відповідно до академічної та професійної сфер користувача, що визначає різні типи мовної поведінки та використання різних функціональних стилів англійської мови. Посібник також задовольняє конкретні потреби користувачів в опануванні інтерактивних знань: правил комунікативної поведінки та невербальних компонентів комунікативних актів, що є природними для носіїв англійської мови. Особлива увага надається проектній роботі як методиці, що допомагає подолати прогалини між вивченням мови та користуванням нею у професійному середовищі та є цінним засобом реального використання комунікативних умінь.

Література

1. Жук Л.Я. Dialogues on Diversity /Л.Я. Жук //рекомендовано міністерством освіти і науки України як навч. посібник. – Харків: ЕДЕНА, 2009. – 224 с. Англ. мовою. 2. Жук Л.Я., Ємельянова Є.С., Ільєнко О.Л. Academic and Professional Communication / Л.Я. Жук, Є.С. Ємельянова, О.Л. Ільєнко // рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як навч. посібник для студентів, магістрів та аспірантів вищих навчальних закладів. – Харків: „Міськдрук”, 2011. – 268 с. Англ. мовою.

ЗАСТОСУВАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Зданюк Т.В. (Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана
Огієнка)

Одним із важливий шляхів підвищення ефективності освітнього процесу при вивченні іноземної мови є автентичність як унікальна властивість, яка має складати суть будь-якої діяльності, що здійснюється на занятті з іноземної мови і якість, яка має бути характеристикою застосованих засобів навчання. Тому вивчення іноземної мови не можливе без використання автентичних відеоматеріалів, доцільність яких в навчальному процесі визначається низкою чинників:

- процес оволодіння мовою проходить як осягнення живої іншомовної культури;
- реалізується найважливіша вимога комунікативної методики, а саме індивідуалізація навчання і розвиток мотивованої мовної діяльності студентів;
- емоційний вплив на студентів знімає комунікативний бар'єр і стимулює товариську;
- використання різних каналів надходження інформації;
- можливість активнішої творчої діяльності викладача і студентів [2].

Мова в автентичних відеоматеріалах постає як засіб реального спілкування, що відображає мовну дійсність, особливості її функціонування як засобу комунікації.

Для успішного застосування автентичних відеоматеріалів необхідно організувати відповідну роботу з ними. Спочатку потрібно визначити навчальні цілі й завдання. Другим важливим етапом є вибір відеозапису (жанрові особливості). Під час підготовки до показу важливо визначити тривалість відеозапису, що має охоплювати усе навчальне заняття, чи можливо доцільніше показати окремі фрагменти з фільму. Далі розробити з урахуванням поставленої мети і завдань, мовних і країнознавчих особливостей відеоматеріалу та його тематики систему вправ до кожного з фрагментів чи до всього фільму. Такі вправи умовно поділяються на дві групи: вправи до перегляду і вправи після перегляду відеоматеріалу.

На етапі підготовки до перегляду важливо зацікавити студентів сюжетом, зосередити їх увагу на ключових для даного заняття проблемах, забезпечити акустичне сприйняття і розуміння загального змісту. Підготовчий етап, як правило, включає фонетичні вправи, вправи на словотворення і дефініцію. Небажано захоплюватися лінгвістичними тонкощами, відбирається лише той матеріал, який сприяє з'ясуванню суті відеофрагменту [1]. Наприклад, до нових лексичних одиниць підбираються синоніми, антоніми, означення на базі вже знайомої лексики.

До основних видів роботи після перегляду відеофільму відносять: складання плану, переказу; дослівний, стиснений, розгорнутий переказ; коментар до змісту і мовного оформлення тексту; розширення й продовження тексту студентами, складання оповідання за аналогією; підготовка монологічних висловлювань та складання діалогу; рольові гри, в основу яких покладено сюжет чи ситуації відеофільму. Серед цих вправ особливий інтерес становлять: інтерв'ювання, дискусія, ролеві ігри, висловлювання власної думки щодо проблематики.

Отже, застосування відеоматеріалів в процесі вивчення німецької мови є ефективним засобом формування комунікаційної компетенції студентів, засобом, що підвищує мотивацію студентів до вивчення іноземної мови, сприяє інтенсифікації навчального процесу, пов'язує заняття з реальним світом і дозволяє максимально наблизитися до реальної ситуації спілкування.

Література

1. Жерехова Л.А. Классификация упражнений к видеоматериалам телекомпаний Германии /Л.А. Жерехова// Технологии обучения иностранным языкам в неязыковых вузах: сб. науч. статей. – Ульяновск: УлГТУ, 2005. – С. 94-97.

2. Садовская Ж.И. Использование видеофильмов как эффективное средство формирования коммуникативной компетенции / Ж.И. Садовская // Современные тенденции в обучении иностранным языкам и межкультурной коммуникации: Материалы Международной заочной науч.-прак.конф. – Электросталь: Новый гуманитарный институт, 2011. – С. 244-245.

POTENTIAL OF MULTIMEDIA TECHNOLOGIES IN ESP CLASSROOM

Зелінська О.І. (Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»)

The computer technologies have become the tools of changes in teaching English as a foreign language, and have brought new opportunities for teachers' and learners' creativity unimaginable before. Work in computer class enables to increase students' motivation for both content and language learning. Internet is an irreplaceable resource of content-based authentic ESP materials. It brings opportunities to find information on various topics and professional matters based on real life situations, with different levels of language difficulty which are interesting for learners and can stimulate their further communication. The new technology provides tools for better facilitating cooperative learning and student-centered teaching. Relevant subject-matter content can keep students involved, and

stimulate their cooperative learning in pairs, small groups, in the course of all group discussion.

The role of the teacher is changing from an instructor to a facilitator who assists students in fulfilling their individual and group tasks. The teacher is not any more the only source of English pronunciation and range of vocabulary. Surfing the Internet the learners face an unlimited scope of different accents, language variants, styles, genres, professional sublanguages, multicultural communication.

Multimedia technology is especially helpful in multilevel and mixed ability groups which are well known to ESP teachers. Better results can be achieved because students can work as autonomous learners developing their skills with every one's own pace and the teacher can tailor the materials and activities to the students' needs. Using multimedia technology in multilevel classroom allows students to work individually, in pairs and groups; helps teachers to deal more effectively with large groups of students; makes the introduction and presentation of content more dynamic and attractive to students even in one-computer classroom; can increase students' motivation due to the interactive nature of activities; trains students to self-monitor and self-assess their progress; promotes a task-based approach to learning (tasks can be different for different levels); allows students to experience real-life and communicatively meaningful language situations and contexts; can introduce various print, audio and visual materials that match different learning styles and preferences; stimulates interest to teamwork in which students have different roles but a common task.

Students can work on computers loaded with software programs focusing on grammar or lexical units. The activities can be selected by teachers and meet each student's particular level and need. The teacher may also provide supplementary activities for those who need extra practice or have finished obligatory activities.

The listening and speaking skills development is more productive with use of video materials from news reports, movies, song clips, and documentaries, drama pieces, cartoons and trailers. The most commonly used stages are previewing, viewing and post-viewing activities. The stages are designed to

maximize understanding of the subject, increase motivation and involvement. Communicative programs, Skype and others, give a chance to the learners to be involved into a real life communication, to develop their language skills as well as skills of interpersonal and cross-cultural communication.

Special attention in ESP teaching should be paid to surfing professionally oriented sites with further discussions and communicative activities.

The Worldwide Web can be used as an indispensable source of information for presentations and other project work as dictionaries, virtual libraries, encyclopedias are at the learners disposal in the multimedia classroom. A successful solution of overcoming the difficulties of work in a multilevel group is project development activities like creating virtual journals or joining e-mail clubs. E-mailing provides bright opportunities for improving skills of written communication, mastering models of letter-writing, formal and informal styles of writing, enlarging and practicing related vocabulary.

The computer-based assessment turns to be more effective to evaluate students' performance, self-correction and assessment, monitor their progress.

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ ЛІНГВОДИДАКТИЧНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Іванова І. Б. (Національний педагогічний університет імені Драгоманова)

До числа головних пріоритетів в галузі вищої освіти в Україні мають бути зараховані цілі духовної консолідації та культурно-національного самоусвідомлення народу України як єдиної спільноти. Вони полягають у забезпеченні внутрішньої стійкості українського соціуму, поєднаного спільними цінностями громадянського суспільства, забезпеченні соціокультурної свідомості, єдності України. Саме названі процеси служать поштовхом до модернізації сфери освіти: урахування потреб та інтересів суспільства, громадян України, модернізація відносин

співробітництва між державою та українським суспільством.

Створення лінгвокультурологічної концепції та нових методик навчання мов в Україні є важливим завданням сучасної української лінгводидактики. Лінгводидактика вищої школи – наука, у центрі уваги якої опинилися принципи, способи, методи і форми навчання мови, рідної, іноземної, державної. Дотримання лінгводидактичної комплексності у ході навчання забезпечує уявлення про мову як цілісну систему зі складною структурою, де всі елементи пов'язані між собою, злагоджено функціонують у висловленнях різних стилів, типів і жанрів. Таким чином реалізуються функціонально-стилістичний, соціокультурний та комунікативно-діяльнісний підходи до викладання мов.

Актуальність дослідження визначається необхідністю реалізації соціокультурної змістової лінії навчання, яка представлена у Державному стандарті вищої освіти.

Лінгвокультурологічна компетентність як складова соціокультурної передбачає сформованість у студентів соціокультурної компетентності, розуміння національно-культурної специфіки мовленнєвої поведінки, звичаїв, правил, норм, соціальних умов, ритуалів, соціальних стереотипів народів, зафіксованих в їхніх мовах і культурах, а також виховання толерантного ставлення до представників інших народів.

Концептуальні засади лінгводидактичного підходу до навчання здійснюються багатьма українськими вченими (І. Огієнко, Ю. Шевельов, С. Єрмоленко, М. Кочерган, П. Гриценко, Л. Мацько, В. Кононенко), дослідники розглядають мову як скарбницю національної культури, традицій, ментальності, а культуру – як «чинник формування мовних явищ і процесів». Розглядається і соціокультурна змістова лінія.

Соціокультурна змістова лінія, складовою якої є лінгвокультурологічна, реалізується на основі ретельно дібраних культурологічних та соціально значущих текстів, що використовуються як дидактичний матеріал мовної і мовленнєвої змістових ліній, передбачають

детальне опрацювання цих текстів з метою сприяння розвитку особистості, входженню її в полікультурний соціум.

Основними принципами використання нових методик навчання мов мають бути лінгвокультурологічний, комунікативний, ціннісно-орієнтований принципи, принцип текстоцентризму, принцип урахування рідної мови тощо.

Формування лінгвокультурологічної компетентності студентів як соціокультурної складової є актуальним завданням сучасної освіти. Це диктує необхідність модернізації принципів, цілей та методів навчання мов у вищих навчальних закладах. Названі навчальні комплексні програми щодо навчання мови як феномена культури і соціуму повинні мати гуманістичну спрямованість на формування білінгвальної або полілінгвальної мовної особистості, її мовної та соціокультурної компетентності, її моральних норм та ціннісних орієнтирів.

TEACHING INTERNATIONAL PRESENTATIONS

Ільєнко О.Л. (Харківська національна академія міського господарства)

Presentation skills are among the most vital skills in the modern world. Under the conditions of developing international cooperation in all spheres of modern economy including education more and more frequently scientists come in contact with representatives of different nationalities possessing their own values, cultures and models of a 'good presentation'. On the other hand the presentations which are used in Ukrainian environment sometimes do not follow the international standards but there are the only guides that the Master and PhD degree students have. Therefore, it is the task of the English teacher to help the students in mastering the presentation skills and give them information on possible challenges of presenting in international environment.

First of all, it is important to focus the students' attention on possible 'problem areas' of international presentations which include the structure, the role

of the audience, the role of the presenter, the ratio between the information and entertainment, the manner of presentation, non-verbal communication, etc. Preparing presentations the students should study the audiences' expectations and put the content in the form that matches these expectations as well as reaches the objectives.

As for the structure, in western-style presentations a clear structure is considered to be a result of a good planning and distinct argumentation but in some Ukrainian contexts such structure can be seen as an oversimplified one; the lack of additional argumentation chains can be valued as a lack of creativity, experience and even professionalism. As it is known, the delivery of a presentation should include checking the feedback of the audience, so it is important to be aware of the audiences' role and expectations, i.e. what type of presentation they consider to be 'good' and what role they are prepared to play. In Ukrainian environment students frequently need a special training to be prepared to ask questions considering the presentation in public. On the whole, the question phase is often believed to be the most challenging part of presentation training as it can not practically be prepared.

In task-oriented cultures focus of the presentation should be put on suggestion and action. On the other hand audience in our country expects analysis to be presented. It should be noted some experts in international presentations suggest that a presentation is successful only in case it is focused on the audience's benefits. To prepare a successful international presentation it is important to know the role of the presenter as an expert, a member of the group or a decision-maker.

The ratio between information and entertainment can also be challenging as western audiences expect entertainment and humorous remarks even in a very official environment. In Ukrainian official environment the audience is not prepared to hear humorous stories and anecdotes. Such speaker can be valued as unprofessional and a person who makes advances to the public. The degree of personal involvement of the presenter should be also discussed with the students. As it is known, in relation-oriented cultures the presenter is expected to give details

both of the professional and personal background to make a closer contact with the audience.

One more aspect that can be challenging for a presenter in an international environment is non-verbal communication. Researches prove that very often Ukrainian presenters underestimate the importance of a friendly look and smile. As the result, western audiences perceive them as unfriendly and even aggressive. Focus should be also put on the speed of speaking as fast speaker in western countries is considered to be self-confident and enthusiastic whereas in this country such presenter may look as an individualistic person who does not take care of the audience. But some Ukrainian slow speakers discussing all the details can seem to be boring for westerners. As for body language, the educator should focus the students' attention on the fact that western presenters believe walking during a presentation creates a dynamic movement but in Ukrainian environment the presenter is not expected to leave the platform.

Modern multimedia technologies give chances to supply students with models of various presentations made on different topic and in different intercultural environments. The task of the educator is to help with forming an intercultural communication competence, in particular, skills for international presentations.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-КОМПЬЮТЕРНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ СТУДЕНТОВ НЕЯЗЫКОВЫХ ВУЗОВ

Каданер О.В. (Национальный университет «Юридическая академия Украины
имени Ярослава Мудрого»)

С развитием общества меняется содержание обучения иностранным языкам. Количество информации, которое должны усвоить обучающиеся, резко возросло и продолжает возрастать. Согласно новым стандартам в образовании, на самостоятельную работу студентов отводится более 50% от

общего количества часов. При этом возрастает роль личностно ориентированного подхода, индивидуализации образования. Педагоги в новых условиях ищут и применяют на практике новые методы решения поставленных задач, в том числе используя различные компьютерные технологии в обучении английскому языку (Интернет-сайты, применение скайпа, поиск студентами дополнительной (к учебнику) информации в Интернете по заданию преподавателя, использование блогов в самостоятельном изучении английского языка).

Для эффективного обучения английскому языку наиболее привлекательным является использование Интернет-сайтов. Они помогают решать целый ряд дидактических задач: формировать умения и навыки чтения, используя материалы глобальной сети; пополнять словарный запас; формировать устойчивую мотивацию к изучению английского языка; расширять кругозор студента, тем самым формируя его социокультурную компетенцию.

В ходе самостоятельной работы студентам можно в первую очередь обратиться к Интернет-сайту bbclearningenglish.net, успешно используемому при обучении английскому языку. Сайт предлагает всевозможные учебные и методические материалы и позволяет студенту проверить свои знания. При использовании данного сайта реализуются все основные принципы дидактики: доступность, индивидуализация, посильность, наглядность, сознательность и активность.

В обучении английскому языку в современных условиях, несомненно, велика и значимость применения скайпа. Общение онлайн способствует обогащению словарного запаса студентов и пробуждению живого интереса к фразеологии изучаемого языка. Формируется интерес к языковым фактам, развивается умение зорко видеть и слышать, проникать в смысл встречающихся выражений, а также стремление к самостоятельному их употреблению. Студенты могут общаться в скайпе с носителями языка – своими сверстниками или участвовать в групповых занятиях, проводимых

носителями языка. Скайп, как и Интернет-сайты, помогает организовать самостоятельную работу студентов и усилить их мотивацию.

Как нельзя более соответствует выше перечисленным критериям самостоятельной работы поиск студентами дополнительной информации в Интернете для выполнения домашнего задания по английскому языку. Примером таких заданий могут служить презентации на различные темы в зависимости от специализации вуза.

В учебном процессе целесообразно также использование электронной почты и блогов. Международный обмен письмами можно осуществлять с любой аудиторией и на любом уровне владения языком. В современных условиях расширяются возможности использования блогов, то есть записей автора (или авторов), расположенных в хронологическом порядке. Обычно записи разделяют по категориям и присваивают им ключевые слова. К записи предусмотрен механизм комментирования читателями. Использование блогов способствует решению одной из важных задач в ходе изучения иностранного языка – обучению ритмико-интонационной стороне речи. Блоги дают возможность прослушивания речи носителя языка.

Однако, компьютерные технологии, став неотъемлемой частью учебного процесса, остаются технологиями, предполагающими ключевую роль преподавателя в обучении студентов иностранному языку. Безусловно, использование Интернета в обучении не является альтернативой традиционным учебникам.

CRITERIA FOR EVALUATING INTERNET RESOURCES FOR TEACHING AND LEARNING PURPOSES

Каминін І.М. (Національний університет «Юридична академія України імені
Ярослава Мудрого»)

Internet resources are widely used in teaching foreign languages in modern educational institutions. Teachers and students often use the Internet as a reference

source, for example on-line dictionaries, encyclopedias etc. Web resources can be used by teachers as a basis for creating teaching materials (text, audio, video). There are numerous lesson plans, test tasks, exercises, quizzes etc that are offered by different Internet sites and that are often used in the teaching practice.

The World Wide Web offers information from all over the world. Because so much information is available, and because that information can often appear “anonymous”, it is necessary to have skills and to know the criteria that can be applied to evaluate the information and the sites that you find and use. Because anyone can create a site on the Internet there is a wide range of materials of different types of quality created by authors of different ranges of authority. Since there are no editors or “filters” that distinguish between reliable information and questionable, it is the teacher’s burden to establish the acceptance, validity, relevance and authorship of what you find on the Internet.

What criteria can be used to effectively evaluate Internet sites and on-line information? Here is a set of some of them and the questions that help to identify the content of these criteria:

- accuracy and acceptance, the site’s content

Is the site’s purpose to inform, to persuade or to entertain? Is it based on opinion or fact?

Does it present only one or several points of view?

Are there spelling or grammar errors?

Are there references or links to other sources? Do the links work? Are they up-to-date?

When was the site created and last updated?

- authority and coverage

Who is the author and is it clearly identified on the site?

Can the author be reached through e-mail or post address?

Is the author an expert in the relevant field?

Is the site created by a known reputable organization?

Is the material biased?

- audience and relevance

Who is the site aimed at? What is its audience?

Is the purpose clearly stated?

Is the content appropriate for the students? Is the age or language level specified?

- educational focus

Can the site support learners with different learning styles?

- ease of use, navigation and presentation

Does the site have ads and banners that distract your attention?

Is it easy to navigate the site? Does it have a site map?

Does it have a search device?

Is it logically organized? Is it easy to locate the information?

Can the site be accessed with standard equipment and software or are there special software, password etc requirements?

- the site's URL analysis

What is the extension of the site's address? It can sometimes provide information about the origin of the site, e.g. .org, .com, .edu, .gov

These criteria can be used by teachers to evaluate web resources that are used for teaching purposes. Effective web resources evaluation should also become an integral component of a teaching process and students should be taught how to effectively evaluate the web resource that they find and use.

УПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ ЯК ТЕХНОЛОГІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ У ЗМІСТ ПІДРУЧНИКА З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Козка І.К. (Харківський національний педагогічний університет імені
Г.С.Сковороди)

Основні положення концепції, за якою сконструйовано зміст сучасного підручника з англійської мови, повинні базуватися на інноваційних

дидактичних технологіях. Останнім часом проектна методика як технологія інтерактивного навчання набуває все ширшого застосування у навчанні іноземних мов. Різні аспекти методу проектів як методичної системи навчання досліджено у науковому доробку Н.Д. Гальської, Н.Ф. Коряковцевої, С.Ю. Николаєвої, Т.С. Паніної, О.Б. Тарнопольського та інших. Але питання практичного упровадження методу проектів у зміст підручника значною мірою залишється нерозробленим.

На заняттях іноземної мови необхідно впроваджувати особистісно орієнтоване спілкування, створювати позитивну емоціональну атмосферу духовного взаємозбагачення. Саму цьому сприяють технології інтерактивного навчання, суть яких полягає у тому, що усі учасники навчального процесу взаємодіють один з одним, обмінюються інформацією, разом вирішують проблеми, занурюються в атмосферу моделювання реальних життєвих ситуацій.

Проект у навчанні іноземної мови можна визначити як комплекс завдань, які передбачають організовану, тривалу, значущу для студентів самостійну дослідницьку діяльність англійською мовою, яка виконується на занятті та у позаурочний час, метою якої є створення певного кінцевого продукту у вигляді оформлення буклета, газети, відеофільму тощо та усної презентації за обраною проблемою з використанням різноманітної наочності. Методисти поділяють проекти на дослідницькі, творчі, рольові-ігрові, інформаційні, практико-орієнтувальні. Дослідниками розроблено модель реалізації проекту: спочатку опановується необхідний мовний і мовленнєвий матеріал у процесі опрацювання окремих тем, після цього починається робота над проектом. Виділяють такі етапи реалізації проекту: підготовчий, виконавчий, презентаційний та підсумковий. На цих етапах виконуються переважно рецептивні, репродуктивні та продуктивні умовно-комунікативні та комунікативні вправи, спрямовані передусім на вдосконалення вмінь у чотирьох видах мовленнєвої діяльності.

У своєму дослідженні ми спираємось на те, що проектна методика є ефективною для опанування однієї із складових комунікативної компетенції-соціокультурного компонента, коли навчання англійської мови відбувається на основі залучення матеріалу країнознавчого характеру. Проектна методика дає можливість оволодіти культурологічною інформацією, проводити паралелі між культурами різних народів, знаходити спільні риси і розбіжності, формувати поважне і толерантне ставлення до соціокультурних відмінностей.

У форматі проектної методики в зміст сучасного підручника вводяться тексти різних стилів, автентичні аудіо- та відеоматеріали, інформаційні (комп'ютерні) програми, ресурси системи Internet, тощо. Заняття з іноземної мови повинні бути комунікативно спрямованими і проводитися в різноманітних формах: міні-лекція, відеоурок, творча майстерня, заняття-дебати, телеміст з використанням інноваційних технологій формування всіх складових комунікативної компетенції.

Така різноманітність форм проведення занять дозволяє викладачеві впроваджувати метод проектів та збільшувати обсяг самостійної пошукової діяльності студентів. Необхідно організовувати роботу в такий спосіб, який дає би можливість студентам виявляти творчі здібності, успішність, інтелектуальну спроможність, розвивати креативне мислення та вчитися спілкуватися з іншими людьми.

Ми переконані, що застосування проектної методики у вищій школі відкриває широкі можливості для впровадження інтерактивного навчання, формування соціокультурної компетенції та сприяє підвищенню ефективності навчання англійської мови.

Література

1. Тарнопольський О.Б. Методика навчання англійської мови студентів-психологів.-Дніпропетровськ, 2011.-264с. 2. Fried-Booth D.L. Project work/D.L. Fried-Booth.-Oxford: Oxford University Press, 1996.-89р.

УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТУДЕНТІВ

ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Колбіна Т.В. (Харківський національний економічний університет)

Сучасні засоби навчання, в першу чергу мультимедійні, завдяки поєднанню зображення, звуку, графіки, анімації відкривають для студентів нові обрії у вивченні іноземних мов, а для викладачів створюють додаткові дидактичні можливості в опрацюванні навчального матеріалу.

Основна мета застосування мультимедійних засобів полягає в оптимізації і значному підвищенні ефективності процесу навчання. Як і традиційні технічні засоби, вони призначені виконувати основні дидактичні функції: передавати необхідну для навчання інформацію; стимулювати підвищення мотивації студентів до вивчення іноземної мови і культури; розвивати навички самостійної роботи з навчальним іншомовним матеріалом; полегшувати процес навчання за рахунок зменшення витрат часу і зусиль викладача і студента. Але на відміну від традиційних технічних засобів мультимедіа дозволяють на якісно новому рівні і в нових формах передавати, сприймати і переробляти інформацію, завдяки інтерактивності створюють близькі до реальності ситуації міжкультурного спілкування, значно підвищують ефективність навчання за рахунок його індивідуалізації, приносять студентам задоволення і радість від процесу навчання.

У дидактичному плані мультимедійні матеріали мають низку переваг перед друкованими матеріалами з таких причин: 1) навчальна інформація передається і сприймається через багато каналів, що значно покращує його засвоєння; 2) активізується емоційна й когнітивна сфера особистості студента; 3) завдяки інтерактивному характеру є можливість здійснювати зворотний зв'язок і коригувати помилки; 4) технічні можливості дозволяють урахувати рівень навчальних можливостей студентів (у разі потреби повторювати матеріал без обмежень, затримувати зображення, уповільнювати темп мовлення, з'єднувати і роз'єднувати звук і зображення тощо).

Організація іншомовного навчання з використанням мультимедійних засобів потребує ретельного аналізу цілей, педагогічних принципів, змісту, логіки вивчення навчального матеріалу. Викладач має визначити методи і прийоми, які забезпечать активну пізнавальну діяльність студентів, чітко сформулювати студентам завдання під час опрацювання мультимедійних матеріалів, визначити форми контролю.

За допомогою мультимедійних засобів і матеріалів викладач отримує додаткові можливості управління процесом іншомовного навчання. Застосування продуманої системи завдань на всі види навчальної діяльності (репродуктивної, алгоритмічної, творчої) дозволяє «вивести» студентів з рівня прямого управління з боку викладача через співуправління на рівень самоуправління навчальною діяльністю. Студент, використовуючи сучасні інформаційно-комунікаційні засоби згідно зі своїми потребами й індивідуальними особливостями роботи з іншомовним матеріалом, набуває досвіду самоуправління навчальною діяльністю. Це означає його спроможність продуктивно працювати з будь-яким незнайомим текстом, швидко вилучати головну інформацію з нього, висловлювати свою думку щодо отриманої інформації і пов'язувати її зі знаннями в інших наукових сферах, спілкуватися з теми опрацьованого тексту в реальній ситуації міжкультурної комунікації. Таким чином, студент перетворюється з об'єкта на активного суб'єкта навчального процесу. Також змінюється і роль викладача: з «інструктора» він перетворюється на «модератора», який організує навчальний процес і управляє ним.

Практика викладання іноземних мов довела, що використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій є потужним засобом підготовки майбутнього фахівця, оскільки вони значно розширюють можливості традиційного навчання, урізноманітнюють навчальний процес, сприяють його індивідуалізації та інтенсифікації. Особливо доцільно їх упроваджувати у самостійну роботу студентів з метою розвитку комунікативних навичок і поглиблення культурологічних знань щодо країн, мова яких вивчається.

ЗАРУБІЖНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Кузнецова О.Ю. (Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»)

Винайдені системи письма, друкарський прес, спеціальні дощечки, папір, перо, чорнила, олівці свого часу стали першими технологічними розробками, що були використані в освіті. У другій половині ХХ ст. розвиток технології привів до використання низки технічних розробок-пристроїв в освітніх цілях, створення технічних засобів спеціально призначених до використання у навчанні, а з часом й формування технологічного підходу як наукового обґрунтування ефективного цілеспрямованого педагогічного процесу.

У західній педагогіці педагогічна технологія привертає інтерес дослідників (теоретиків і практиків), з одного боку, як засіб диференціації навчання, з іншого, як можливість підвищення ефективності навчання, зменшення непродуктивних витрат в освіті, створення умов для доведення всіх студентів до єдиного наперед спланованого рівня оволодіння знаннями, уміннями і навичками на основі системного підходу, котрий передбачає визначення цілей і конструювання навчального процесу, а також перевірку ефективності роботи навчальних систем, моделей, їх випробування та розповсюдження.

Сучасні вітчизняні та зарубіжні дослідження у галузі педагогічної технології становлять поєднання двох течій: застосування технологічних засобів-пристроїв у навчальному процесі та розвиток технологій навчання.

У навчанні іноземних мов пріоритетності набуло з'ясування питань ефективного застосування технічних і інформаційно-комунікаційних пристроїв у навчальному процесі: мовних лабораторій, магнітофонів, відеотехніки, комп'ютерів. У ході вивчення їх освітніх можливостей учені-дослідники і вчителі-практики займались і займаються обґрунтуванням перспектив максимальної ефективності їх використання у навчанні, досліджують і розробляють навчальні програми з їх використанням, впроваджують педагогічні технології акцентуючи педагогічні можливості нової техніки. Педагогічні технологічні розробки кінця ХХ ст. висвітили їх значний потенціал для розвитку творчих, дослідницьких, когнітивних здібностей студентів, перспективи індивідуального самостійного вивчення мов.

У спрямованості лінгвістичних та лінгводидактичних досліджень чітко простежуються зміни пріоритетів у пошуках ефективних шляхів вирішення проблем мовної освіти у відповідності з поширенням певних дидактичних і методичних доктрин та розвитком технології, її застосуванням в освітніх цілях, зміщенням акценту на студента, його особистісний розвиток та навчальну діяльність, мотиви, потреби. Виокремились два провідні напрями теоретичних педагогічних досліджень у навчанні іноземних мов: 1) базовані на вирішенні проблем навчання іноземних мов, в основі яких лежать національні педагогічні, лінгводидактичні ідеї, доктрини, викликані кардинальними реформами в освітній сфері на всіх рівнях освіти; 2) із стрімким розвитком міжнародних відносин, формуванням і визначенням спільних освітніх пріоритетів на Європейському континенті, серед яких одним з провідних було визначено створення спільного мовного середовища, виокремились спільні європейські дослідження і проекти, спрямовані на досягнення базових цілей, визначених у документах Ради Європи.

**ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ВИКЛАДАННЯ ЛЕКСИКОЛОГІЇ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

Левченко Я.Е. (Харківський національний педагогічний університет імені
Г.С.Сковороди)

Нагальною проблемою в умовах модернізації системи освіти України є підготовка творчо мислячого і компетентного педагога. В організації процесу навчання майбутнього вчителя професійна спрямованість особистості виступає як основний принцип, котрий дозволяє розв'язати суперечливість між теоретичним характером навчальних дисциплін і необхідністю практичного застосування знань у професійній діяльності. На сьогодні при впровадженні інноваційного навчання особливо актуальним є завдання формування професійної спрямованості особистості майбутніх вчителів, котрі здатні виховувати кожного свого учня, демонструючи професійну спрямованість, національну свідомість і моральну вихованість. Тільки розумне поєднання традиційних і сучасних педагогічних технологій допомагає досягти значних результатів при формуванні і розвитку професійної спрямованості особистості майбутнього вчителя у процесі навчання. На ставлячи за мету перелічувати і аналізувати різноманітні методи інтерактивного, особистісно орієнтованого навчання, навчання у співробітництві, відмітимо, що у своїй більшості вони багатокomпонентні та багатоаспектні, тому тільки поєднання їх з традиційними методами сприяє формуванню професійної спрямованості особистості майбутнього вчителя. Враховуючи важливість конкретних форм навчання, а саме: лекція, семінари,

самостійна та науково-дослідна робота, педагогічна практика, зосередимо увагу на формах, які активно синтезують інтерактивні технології когнітивного підходу у навчальному процесі, тобто на лекціях і семінарських заняттях.

Технологічний підхід передбачає новий погляд на викладання лекції, проведення семінарських занять у світлі когнітивного підходу, педагогіки співробітництва та технології інтерактивного навчання. Вважаємо, що прикладами завдань на лекціях та семінарах можуть бути: види завдань з інтерактивного, проблемного навчання, навчання у співробітництві, проектних видів діяльності, на комунікативно-когнітивній основі, які, на наш погляд, можуть використовуватись під час викладання курсу як дисциплін психолого-педагогічного, так і предметного блоку, а саме курсу «Лексикологія англійської мови»: інтерактивні завдання засновані на співпраці у виробленні єдиної ідеї (ранжирування(ranking), спрямована дискусія (guided discussion), проблемні завдання (problem solving)); інтерактивні завдання засновані на комбінуванні інформації (вправи інформаційної нерівності (information gap)); інтерактивні завдання засновані на передаванні інформації (усні виступи, повідомлення з підготовленими завданнями (reports with follow-up activities)); інтерактивні завдання засновані на індивідуалізації інформації («мозковий штурм» (brainstorming), вільна дискусія (free discussion)). Подібні завдання вважаються найпоказовішими для оцінки комунікативних і когнітивних здібностей студентів, тобто їхніх реальних здібностей передавати й отримувати інформацію в ході вивчення лексикології англійської мови.

Отже, інтерактивні форми роботи, робота в парах, групах, проектна діяльність на лекціях і семінарах при формуванні професійної спрямованості особистості майбутнього вчителя можуть реалізовуватися шляхом: зростання мотивації до навчання за рахунок створення сприятливого емоційного клімату; стимулювання комунікативної, пізнавальної активності й мовленнєвої ініціативи; розвитку умінь сприймати й оцінювати характер дій

інших людей і більш об'єктивно оцінювати себе; розвитку рефлексивності й рефлексивного мислення; посилення контролю й самоконтролю, оцінки й самооцінки. Засадами розвитку професійної спрямованості особистості майбутнього вчителя є: професійна спрямованість самого викладача, комунікативна спрямованість змісту занять, предметна спрямованість дисциплін предметного блоку (курсу лексикології англійської мови), організація навчального процесу з використанням комплексу інноваційних технологій навчання.

Технологічний підхід до формування професійної спрямованості особистості можна розглядати як цілісну систему, синтез технологій, методів, форм, застосування яких гарантує високий рівень сформованості професійної спрямованості особистості майбутнього вчителя.

ПОТЕНЦІАЛ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Липко І.П. (Національний університет «Юридична академія України імені
Ярослава Мудрого»)

Чіткою ознакою сучасного етапу розвитку методики є намагання інтегрувати до процесу навчання новітні комп'ютерні, інформаційні та телекомунікаційні технології, що мають значний потенціал завдяки можливості створення природного іншомовного середовища, забезпечення доступу до віддалених інформаційних ресурсів, а також можливості спілкування іноземною мовою із різноманітними співрозмовниками.

Застосування комп'ютерних технологій обіцяє значні методичні переваги, забезпечуючи суттєво вищий рівень інтерактивності студентів (порівняно з роботою в аудиторії), завдяки постійному і безпосередньому зворотному зв'язку студента з комп'ютером під час виконання вправ. Комп'ютер дозволяє індивідуалізувати навчання різних видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо), дозволяючи кожному

студенту самостійно визначати темп роботи, послідовність виконання завдань, необхідність використання довідкової інформації тощо.

Комп'ютеризоване навчання ґрунтується на певних принципах, які, зокрема, передбачають алгоритмізацію формування іншомовних навичок і вмінь з урахуванням психологічних механізмів відповідної мовленнєвої діяльності; відхід від повідомлення готових знань і його заміну проблемною постановкою завдань; врахування індивідуального стилю когнітивної діяльності кожного студента; забезпечення ефективності самостійної роботи завдяки надійному зворотному зв'язку; раціональне й індивідуальне варіювання режимів навчання і контролю.

Потенційно комп'ютеризоване навчання, за умови його систематичного застосування на всіх етапах навчального процесу, здатне забезпечити структурно-функціональну зв'язаність та системність подання навчального матеріалу як послідовності навчально-інформаційних блоків, а також сприяти інтерактивності матеріалу, завдяки гіперзв'язкам між тренувальною, довідковою та контрольною підсистемами навчання. Потенційно корисним згаданий підхід є й для забезпечення індивідуалізації навчання, завдяки можливості вибору студентом стратегії досягнення навчальної мети, адаптації змісту навчання до його особливостей, а також дякуючи диференційованим завданням і зовнішнім опорам.

Крім того, комп'ютеризоване навчання може стати надзвичайно ефективним, за умови реалізації таких важливих чинників як ергономічність програмного продукту, простота навігації, адекватність інформаційно-довідкової підтримки та реалізації когнітивної й керуючої функцій комп'ютерної візуалізації інформації, сукупність яких може забезпечити позитивні афективні фактори у навчанні.

Нарешті комп'ютерні технології є незамінними для забезпечення дистанційного навчання, враховуючи специфічні риси останнього (інтерактивність, індивідуалізованість, ресурсомісткість тощо), які спричиняють зміни в характері взаємодії між студентом і викладачем та

розподілу між ними їх функцій. Потенційно комп'ютер розширює можливості викладача, здатен виявляти наявні резерви особистості студента та навчання, сприяє ефективній організації останнього.

З іншого боку, застосування комп'ютерних технологій може мати й певні недоліки методичного, психологічного та технічного плану. До них, зокрема, відносяться недостатнє врахування розробниками відповідних програм особливостей навчання в українських вищих закладах освіти (особливо студентів немовних спеціальностей), зокрема, наявного бюджету часу та напряму спеціалізації; недостатньої мотивації частини студентів та їх неповну готовність до самоконтролю; недостатній рівень підготовки частини викладачів до роботи із застосуванням комп'ютера; відсутність належного технічного забезпечення в окремих навчальних закладах тощо. Вирішення цих та інших питань потребує спеціальних досліджень, розробки відповідних методичних систем та їх експериментальної перевірки.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕРНЕТ-САЙТОВ ПРИ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА В ВУЗЕ

Лисицкая Е.П. (Национальный университет «Юридическая академия
Украины имени Ярослава Мудрого»)

С развитием общества меняется содержание обучения иностранным языкам. Количество информации, которое должны усвоить обучающиеся, резко возросло в настоящее время. Согласно новым стандартам в образовании, на самостоятельную работу студентов стало отводиться больше времени, чем раньше. Педагоги в новых условиях ищут и применяют на практике новые методы решения поставленных задач, в том числе используя компьютерные технологии в обучении английскому языку.

Для эффективного обучения английскому языку наиболее привлекательным, как нам представляется, является использование ряда сайтов. Они помогают решать целый ряд дидактических задач: формировать

умения и навыки чтения, используя материалы глобальной сети; пополнять словарный запас; формировать устойчивую мотивацию к изучению английского языка.

Для самостоятельной работы студентов можно в первую очередь порекомендовать Интернет-сайт **bbclearningenglish.net**, успешно используемый при обучении английскому языку. Так, при работе с этим сайтом преподавателю не составит труда найти современный аутентичный материал по требуемой тематике. Сайт предлагает всевозможные учебные и методические материалы и позволяет студенту проверить свои знания.

Сайт предлагает раздел «Words in the News», содержащий последние мировые новости в виде коротких репортажей. Студенты имеют возможность не только прочитать, но и прослушать репортаж и отработать лексику по теме. В разделе «Related BBC Links» можно увидеть сюжет из теленовостей BBC по этой теме. Разделы «Read More», «Related Stories» и «Related Internet Links» содержат дополнительную информацию, которая расширяет кругозор студента. Студенты имеют возможность выбрать репортажи на самые разные темы из раздела «Latest Reports».

Особую ценность представляют «Video Stories», когда студент не только слышит, но и видит сюжет. При этом студенты имеют возможность видеть список активной лексики, могут прочитать дефиницию каждого слова и увидеть полный текст в виде бегущей строки.

Также заслуживает внимания раздел сайта «Keep up your news English». Заходя на этот сайт, студенты могут убедиться в этом и пополнить свой словарный запас специфичной лексикой, используемой в новостных репортажах. Раздел содержит выдержки из сообщений англоязычных информагентств, переведенных на русский язык продюсерами BBC.

Приведем примеры бесплатных сайтов, которые можно порекомендовать студентам изучающим английский язык.

- rutracker.org/forum/viewforum.php?f=1265 – учебники, фильмы, программы, журналы, и т.д.

- english03.ru - сайт самоучитель-справочник английского языка по учебнику Raymond Murphy "Essential Grammar in Use".
- britishcouncil.org/learnenglish - сайт Британского Совета. Тесты, грамматика, игры, темы.
- <http://www.wordsmyth.net/> - онлайн-словарь английского языка.
- <http://www.jobline.lmu.de/jobline/index.php> - Полный курс "Как устроиться на работу".
- <http://www.breakingnewsenglish.com/> - Новостной портал.

CASE STUDY APPROACHES AND METHODOLOGIES

Лутай Н.В. (Харківський національний економічний університет)

A case study is a story about how something exists within a real world context that is created by carefully examining an instance. It recounts real life situations that present individuals with a dilemma or uncertain outcome. The case describes the scenario in the context of the events, people and factors that influence it and enables students to identify closely with those involved. A case study as a general approach to understanding phenomena can involve many specific methodologies such as interviews and direct observation. Thus the case method is a set of specialized research and writing techniques designed to create rigorous case studies. It is a method of learning based on active participation and cooperative or democratic discussion of a situation faced by a group. The method of discussion also replicates the manner in which most decisions are taken in practice. It also involves replicating discussions with supervisors, peers or subordinates. If properly used, it has the power to improve the acquisition of knowledge, skills and attitudes.

Below there are four dominant approaches to case methods.

1. Traditional Approach: Attempts to understand a subject through systematic gathering of empirical data. Emphasis is on ensuring that the research evidence is accurate and unbiased. As a result much of the case study report is spent describing

and justifying the specific methodological decisions made and elaborating on detailed findings. It involves accurate observation and rigorous collection of evidence. Variants of this approach include:

Illustrative Case Study

Exploratory Case Study

Explanatory Case Study

2. Business School Approach. It emphasizes analyzing decisions and actions of managers and their consequences through using real world examples to better prepare students for on the job challenges. Variants include:

Field Case Study

Literature Case Study

Armchair Case Study

3. Learning History Approach. This method involves collectively reflecting on experience in order to draw constructive lessons. It analyzes actions, events, and episodes from multiple points of view in order to gain insights.

4. Best Practice Approach

This method emphasizes analyzing the worthwhile and replicable practices likely to improve the way an organization operates i.e. analyzing factors likely to contribute to success or failure. Variants of this method include:

Implementation Case Study: Focuses on the change management aspects of putting a practice into effect within the workplace. The primary aim is to identify techniques that can be replicated elsewhere.

Success Case Study: Looks at those practices that have proven successful in terms of outcomes. Involves isolating success factors and likely causes of failure.

Failure Case Study: Looks at situation where things went wrong with the intention of generating ideas about the practices that could have been implemented to prevent problems from happening or make recommendations for recovery.

Though a multiplicity of case methodologies exist, it is important to select methodologies to fit to a specific teaching and learning context. This is because not all of case approaches are appropriate for applications in training and development

contexts. Field Case, Implementation Case and Success Case methodologies seem most plausible for training purposes.

References

1. Jan Dul and Tony Hak. Amsterdam /Case study methodology in business research; Boston ; London : Butterworth-Heinemann/Elsevier, 2008 - 302 p.
2. William Ellet /The case study handbook : how to read, discuss, and write persuasively about cases /Boston, Mass. : Harvard Business School Press, 2007 -273 p.
3. Hancock, D. R., Algozzine, B. /Doing case study research: A practical guide for beginning researchers. New York: Teachers College Press. (2006).
4. Roland W. Scholz, Olaf Tietje/ Embedded case study methods : integrating quantitative and qualitative knowledge / Thousand Oaks, Calif. : Sage Publications, 2002 -392 p.
5. Robert K. Yin /Case study research : design and methods/ Los Angeles : Sage Publications, 2009 - 219 p .

ИНТЕРАКТИВНЫЕ СРЕДСТВА ОБУЧЕНИЯ В ПРОЦЕССЕ ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

Малеева Т.Е., Лозбень Т.С. (Национальный университет «Юридическая академия Украины имени Ярослава Мудрого»)

Анализ наиболее перспективных направлений развития современных средств информационных технологий показал увеличение роли электронных средств обучения в процессе преподавания иностранного языка на всех этапах его изучения. Комплексное использование возможностей современных средств обучения способствует динамичности, интенсификации процесса обучения, его новизне, большей индивидуализации и дифференциации, вариативности учебной деятельности и, в частности, целенаправленной интеграции различных видов деятельности, что позволяет по-новому организовать взаимодействие всех субъектов обучения. В информатизации образования выделяется новое направление современных средств обучения – интерактивные средства обучения.

Основополагающим понятием интерактивных средств обучения является «интерактивность». Данное понятие происходит от английского слова «interact», где «inter» - взаимный, «act» - действовать.

В педагогических исследованиях чаще всего рассматривают интерактивность информационно-коммуникационных средств обучения на базе компьютерных технологий, хотя интерактивностью в той или иной мере обладают все средства обучения. Некоторые исследователи определяют степень интерактивности различных средств обучения (учебных кинофильмов, телепередач, диафильмов, учебников, рабочих тетрадей на бумажной основе, электронных программных средств) на основе анализа возможных взаимодействий участников образовательного процесса с информацией. Интерактивность, здесь понимается как взаимодействие участников дидактического информационного процесса и при непосредственном контакте, и при опосредованном обучении. Интерактивность в традиционном учебном процессе обычно понимается как взаимодействие субъектов обучения с помощью непосредственного контакта. В обучении иностранному языку с применением информационных технологий, интерактивность – это возможность пользователя активно взаимодействовать с носителем информации, по своему усмотрению осуществлять ее отбор, менять темп подачи материала.

О способах реализации интерактивности также высказано много различных мнений. Если рассмотреть процесс интерактивного общения между компьютером и человеком, то можно представить его как совокупность простейших элементов «запрос-реакция», где «запрос» - некий сигнал от пользователя к обучающей программе (или обратно), а «реакция» - ответ на него, причем ответ влияет на дальнейшие действия запрашивающей стороны. Некоторые интерактивные элементы, в которых пользователь обращается к программе или посылает ей управляющие сигналы, присутствуют в любой программе. Они образуют различные системы навигации, помощи, справки или поиска.

Задача эффективной организации интерактивности состоит в том, чтобы из простейших элементов типа «запрос-реакция» составлять «цепочки» или «деревья», в которых реакция на предыдущий запрос определяет содержание последующих запросов. Например, при обучении иностранному языку в интерактивном режиме по данному студентом первому ответу формируется сообщение об ошибке, даются подсказки; а после второй попытки ввода ответа выводится иной набор сообщений. При проведении тестирования, по результатам ответов система может предлагать студенту задания разной степени трудности в зависимости от успешности предыдущих действий. Существуют системы-тренажеры, в которых трудность очередного задания и время, отводимое на его выполнение, определяется правильностью и скоростью ответов на предшествующие вопросы.

Интерактивные средства обучения являются приоритетным направлением в процессе преподавания иностранного языка.

Литература

1. Суховиенко Е.А. Электронный учебник: конструирование, обучение, диагностика: монография / Е.А. Суховиенко. Челябинск: Изд-во «Образование», 2005. – 149 с.

2. Информационные и коммуникационные технологии в образовании: Учебно-методическое пособие для педагогических вузов / Под ред. И.В. Роберт. – М.: Институт информатизации образования РАО, 2006. – 374 с.

РЕФЕРУВАННЯ ТА АНОТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОГО УСНОГО МОВЛЕННЯ

Мельнікова Т. В. (Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»)

Питання якості підготовки фахівців в будь-якій професійній галузі було і є найактуальнішим для вищої освіти. На сучасному етапі, під час всесвітньої глобальної інтеграції у всіх сферах людського життя, це питання стає тісно пов'язаним із вимогою до відповідного рівня володіння іноземною мовою, що вважається одним з показників якості професійної підготовки фахівця.

Саме іноземна мова є одним з ефективних засобів пошуку та опрацювання фахової літератури, одержання необхідної інформації з різних питань (наприклад, за допомогою Internet), розширення загального кругозору.

В цьому контексті навчання майбутніх фахівців анотуванню і реферуванню іншомовного тексту (рідною та іноземною мовами) набуває суттєвої значущості тому, що має на меті вироблення навичок і вмінь опрацювання та засвоєння (із подальшим використанням) здобутої інформації.

Навчання анотуванню та реферуванню передбачає засвоєння таких теоретичних аспектів, як відмінності у призначенні та особливості структури анотацій та рефератів, вимоги до стилістики мови, що використовується при анотуванні або реферуванні.

Студенти мають засвоїти, що основна мета анотації – бути джерелом інформації про наявність роботи з конкретної тематики, а також про доцільність поглибленого зноимства із нею [2, с. 32]. Анотація – це коротка узагальнююча характеристика книги або її частини, статті, рукопису, що вміщує інформацію про зміст праці, відомості про автора та читацьке призначення. Анотація повідомляє про те, про що говориться в джерелі, вказує на теми та проблеми, розглянуті в джерелі, на те, про що говориться на початку, в основній та заключній частинах.

Реферат – це обмежене невеликим обсягом, але досить повне викладення основного змісту первинного джерела.

Анотація і реферат мають різні призначення. Саме різна функціональність є основою головної відмінності між анотуванням і реферуванням. Ця відмінність полягає в тому, що здійснюючи компресію першоджерел, анотація і реферат роблять це принципово різними способами. Анотування, у порівнянні з реферуванням, характеризується значно більшою мірою компресії тексту оригіналу і значно меншим об'ємом.. В анотації лише перераховуються ті питання, котрі висвітлені в першоджерелі, не розкриваючи при цьому їх змісту. В рефераті, на відміну, не лише перелічуються ці питання, а й здійснюється інформування користувача про

головний зміст кожного з них. Можна зазначити, що анотація лише повідомляє, про що саме говориться у першоджерелі, а реферат інформує, про що написано в кожному з його розділів. Тобто можна зробити висновок, що анотація є лише орієнтиром для відбіру джерел та не може їх замінити, в той час як реферат може замінити першоджерело, так як повідомляє весь його суттєвий зміст. Крім того, у реферативному викладі інформація подається з погляду автора джерела без суб'єктивної оцінки укладача реферату. Що стосується змісту анотації, то він передається у формулюваннях укладача, що при високому ступені узагальнення набуває суб'єктивного забарвлення [3, с.130].

Реферування та анотування є дуже корисними видами діяльності студентів, бо навчають раціональному підходу до процесу читання та розвивають аналітико-синтетичні навички обробки інформації.

Література

1. Вейзе А.А. Чтение, реферирование и аннотирование иностранного текста / Вейзе А.А. – М., 1985. – 348 с. 2. Літературознавчий словник-довідник / [уклад. Р.Т. Громяк та ін.]. – К.: ВЦ “Академія”, 1997. – 752 с. 3. Провоторов В. И. Аннотирование и реферирование как методические приемы в обучении работе над специальными текстами //Ученые записки. Электронный научный журнал Курского государственного ун-та. – 2006. – №2. – С. 129 – 135.

ТЕХНОЛОГІЇ SMART NOTEBOOK У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Микитюк С.С. (Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»)

На сучасному етапі розвитку методики викладання іноземних мов неможливо переоцінити значення інтерактивних дощок. Організація European Schoolnet, що об'єднує Міністерства освіти більш ніж 30 європейських країн і займається координацією активності всіх європейських шкіл в Інтернеті, підтримкою освіти з використанням найновіших технологій, в одному з останніх звітів про вплив ІКТ на успішність навчання

зазначає, що використання мультимедійних дощок сприяє покращенню результатів учнів на національних тестуваннях з англійської мови, заохочує та мотивує учнів до роботи на заняттях [1]. Останній проект цієї організації має на меті створення «Класу майбутнього» (Future Classroom Lab), обов'язковим елементом якого є інтерактивні дошки.

Спеціально розроблена програма Smart Notebook є найпопулярнішою для розробки та проведення занять на мультимедійних дошках. Її технології дозволяють робити заняття максимально цікавими та інтерактивними, підіймають комунікацію між викладачем та учнем на зовсім інший рівень, покращують ефективність навчального процесу, створюють умови для індивідуального та диференційного навчання студентів, усувають особистісно-психологічні бар'єри у спілкуванні та створюють сприятливий психологічний клімат.

Перевагою програми є можливість використання в одному документі текстів та об'єктів, аудіо- та відеоматеріалів, флеш-анімації та інтернет ресурсів. Вона дозволяє створювати нові інтерактивні заняття та об'єднувати матеріали, розроблені раніше в інших програмах (Word, Excel, PowerPoint та ін.).

Особливий інтерес для викладача іноземних мов у програмі Smart Notebook становить колекція інтерактивних об'єктів, створених із використанням Flash-технологій, для організації діяльності на заняттях – Lesson Activity Toolkit (LAT 2.0). Всі об'єкти цієї колекції поділені на 6 розділів: завдання, приклади, ігри, графіка, сторінки та інструменти. Розвитку мовної та мовленнєвої компетенції студентів у жвавих та емоційних формах сприяє комплекс інтерактивних завдань – anagram, category sort (image, text), image match, keyword match, multiple choice, pairs, tiles, vortex sort та ін.. Творчій організації комунікативної практики допомагає ряд інтерактивних ігор – dice, sudoku та ін. Перевірка рівня сформованості мовленнєвої компетенції, розвиток умінь непідготовленого та підготовленого мовлення в оригінальній формі здійснюється за допомогою різноманітних

графічних об'єктів та інструментів (firecracker, information button, note reveal, question flipper, random word chooser та ін.).

Широкі можливості надає програма Smart Notebook для розвитку умінь аудіювання – готові відео- та аудіо-ролики розташовані в колекції програми (Gallery search), в «online- бібліотеці» та інших навчальних online-ресурсах. Як і інші матеріали відео-файли можливо масштабувати, переміщати, перезаписувати, а аудіо-файли – прикріпляти до інших об'єктів або використовувати як самостійні ролики.

Програма Smart Notebook та Smart Response дозволяє учасникам процесу в режимі реального часу обмінюватись інформацією, виконувати групові завдання, переглядати будь-який корисний контент, що сприяє перетворенню заняття в активний обмін знаннями.

Безперечно, використання технологій Smart Notebook сприяє швидкому засвоєнню матеріалу завдяки впливу на різноманітні канали інформації, дає можливість представити інформацію у широкому діапазоні засобів візуалізації (таблиці, діаграми, фотографії тощо), що сприяє економії часу та робить заняття надзвичайно інформативним та змістовним.

Література

1. <http://www.eun.org>

USING MULTIMEDIA IN EFL TEACHING

Міщенко В.Я. (Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»)

There are numerous types of multimedia ranging from CD-ROM story books and videodiscs to hypermedia which is referred to as linkage of text, audio, video, animation and graphics through hyperlinks. Hypermedia provides an excellent opportunity to integrate curriculum content with instructional supports such as digital texts, vocabulary definitions, glossaries, translations, explanatory notes, background information, and instructional prompts. Each of these supports can

take the form of varied media. For instance, vocabulary definitions can be presented as text, pictures, and/or animated graphics. Background information might be presented as a map, video, annotated bibliography with text and audio, or illustrated timeline.

At the National University "Yaroslav the Wise Law Academy of Ukraine" Department of Foreign Languages #2 has at its disposal a classroom equipped with computers and an interactive whiteboard. We use Speakout [1], a comprehensive general English course, as the main English textbook for first and second year students majoring in International Law. This course won the prestigious HRH the Duke of Edinburgh English Language Book Award for 2011 and was recognised by the panel of eminent judges as the best course of the year.

The course contains authentic materials from the BBC and can be displayed on screen with the Speakout Active Book, a complete digital version of the Student's Book. It includes easy navigation of Student's Book pages with zoom facility, video and audio available at the click of a mouse, video podcasts with accompanying worksheets. Podcasts, devoted to the main topics covered in the course are a particularly valuable element since they provide examples of English as it is really spoken. They can also be downloaded from the Speakout website. Each unit of the course has a DVD lesson built around an authentic clip from a BBC programme which serves as input for follow-up speaking and writing activities. There is a 'pop-up' video player integrated in the Active Book and the disc can also be played on a DVD player.

An essential component of the course is the Speakout Active Teach disc, which contains everything a teacher might need in the classroom. It can be used with a computer and a projector or with an interactive whiteboard. The software makes it possible to show answers, to save all your notes alongside the relevant page of the Student's book and to use extra resources including review games and activities.

Another remarkable feature of the course is MySpeakoutLab, an online learning tool designed for personalized learning and assessment. Numerous activities with immediate automated grading allow students to work at their own pace and keep track of their progress through the gradebook. As the gradebook keeps a record of all scores, the teacher can easily follow students' progress too, identify the students who need additional support and offer them extra activities for developing all the four skills. This online tool also enables the teacher to assign students ready-made unit tests, progress, mid-course and end-of course tests as well as create and adapt tests easily. As a result it considerably facilitates assessment and makes it more efficient.

Among the educational benefits of multimedia tools one should mention the following. They allow to bridge the troublesome and demotivating gap between the classroom where students predominantly view printed text and listen to a teacher and the complex multimedia environment outside the classroom with which the younger generation is intimately familiar since they spend their free time socializing, shopping, and even studying on the Internet and can easily receive and share information in a range of formats.

Literature

1. Clare A. Speakout Intermediate Students' Book and DVD/Active Book Multi Rom Pack / Clare Antonia, Wilson J. – Pearson Longman, 2011.

ПІДГОТОВКА ЗАНЯТТЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОГРАМИ SMART NOTEBOOK

Мороз Т.Ю. (Національний університет «Юридична академія України імені
Ярослава Мудрого»)

Епоха комп'ютерних технологій набирає обертів і вже немає, мабуть, жодної сфери людської діяльності, де б не застосовувалися комп'ютерні

технології. Сьогодні вже неможливо уявити собі сучасне заняття без використання інформаційно-комунікативних технологій, презентацій, підготовлених у програмі Power Point, інформаційних інтернет-ресурсів. Сьогодні викладачі стикаються з нагальною потребою оволодіння методикою роботи з інтерактивною дошкою(ІД), так як спеціальні технічні та / або методичні курси для формування навичок роботи з ІД є великою рідкістю. Виходячи з актуальності цієї проблеми, хочеться поділитися досвідом використання ІД на заняттях з англійської мови.

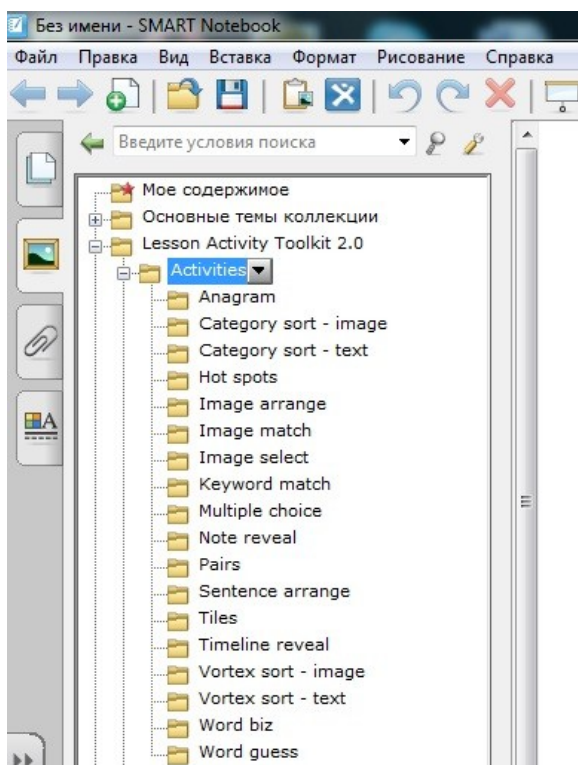
Мета статті - розкрити можливості універсальної програми SMART Notebook при підготовці заняття з іноземної мови.

Програма SMART Notebook має широке коло функцій, до її складу входить велика колекція готових об'єктів (малюнків, фонів, інтерактивних елементів). Клонування, групування об'єктів, затінення екрана, лупа, підсвітка екрану, запис сторінки, відеозйомка, набір графічних інструментів, екранна клавіатура, розпізнавання рукописного тексту - ось далеко не повний список функціональних можливостей ІД і програми SMART Notebook, які дозволяють викладачу іноземної мови використовувати дошку на всіх етапах заняття[3; 4; 5]. Це і фонетична зарядка, і повторення лексики, і відпрацювання граматичних навичок[1]. Можливість вбудовувати аудіо і відеофайли чудово допомагає розвивати навички аудіювання, мотивує студентів до монологічного вислову, обговорення, дискусії і т.д. Галерея вбудованих інтерактивних інструментів дає простір для створення різних вправ, завдяки яким кожен студент виявляється залученим в процес і є дійсно активним учасником заняття [6; 7].

Для викладача, який володіє навичками роботи з комп'ютером, програма є досить зручною, оскільки її можна встановити на будь-якому ПК, в тому числі і домашньому, а матеріали, підготовлені в цій програмі, можна використовувати на будь-якій ІД. Готувати матеріали до уроку з використанням інтерактивної дошки можна на будь-якому комп'ютері, де встановлена програма SMART Notebook, потім створений файл-презентацію

потрібно перемістити на ПК, безпосередньо з'єднаний з інтерактивною дошкою (за допомогою флешки, локальної мережі) [2].

Розглянемо функції, що допомагають створювати вправи для занять з англійської мови. Натиснувши на інструмент Lesson Activity Toolkit, побачимо список можливих видів діяльності:

Усі звичні для викладачів види вправ за допомогою інструменту Lesson Activity Toolkit можуть бути трансформовані у різноманітні інтерактивні завдання для ІД. Інтерфейс містить приклади таких завдань, використовуючи їх та виконуючи покроково інструкції програми, викладач може вводити необхідні лексику, питання, тексти та зберігати у окремих файлах. Створені завдання можна зберігати, створювати підбірку тематичних уроків та обмінюватися з колегами [8]. В інтернеті існує чимало сайтів, на яких

викладачі діляться готовими методичними напрацюваннями та готовими завданнями з різних тем та предметів, створеними у програмі SMART Notebook.

Інтерактивна дошка має як переваги, так і недоліки, у неї є як прихильники, так і противники. Єдине, у чому сходяться і ті й інші, що сама ІД нічому навчити не може. Це всього лише інструмент в руках викладача, такий же як дошка, крейда, таблиця, і те, як цей інструмент «зазвучить», залежить від творчості викладача, його готовності зробити заняття цікавим, зрозумілим і ефективним.

Література

1. Драговская С.Т. Использование функциональных возможностей интерактивной доски на уроках иностранного языка // [http: festival.1september.ru](http://festival.1september.ru)
2. Мастер-класс для начинающих (ведет А.Б.Розенфельд) // [http: it-n.ru/communities](http://it-n.ru/communities)
3. Use of interactive whiteboards in English // [http: connectingbhseg.wikispaces.com/file/view/](http://connectingbhseg.wikispaces.com/file/view/)
4. [http: www.smartboard.ru](http://www.smartboard.ru)
5. [http: smarttech.com](http://smarttech.com)
6. [http: pedsovet.su](http://pedsovet.su)
7. [http: ped-portal.ru](http://ped-portal.ru)
8. [http: www.amphi.com/departments/technology/whiteboard/lessonpl](http://www.amphi.com/departments/technology/whiteboard/lessonpl)

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ

Мошинская Е.Ю. (Национальный университет «Юридическая академия
Украины имени Ярослава Мудрого»)

В настоящее время существует необходимость в быстром обновлении знаний, использовании новейших передовых информационных технологий в процессе обучения иностранным языкам. Преподаватель ВУЗа всеми возможными способами старается закрепить полученные знания на практике,

внедряя новейшие технологии, следуя тенденциям развития информационных и коммуникационных технологий (ИКТ). Потенциал Интернета в области преподавания иностранных языков огромен, но его возможности еще недостаточно используются в процессе обучения. Перед высшим образованием ставятся новые задачи, связанные с реализацией открытого обучения, с применением педагогических технологий, которые расширяют доступ к любым типам информации, способствуют распространению знаний, автоматизируют процессы контроля и управления процессом обучения. Существует несколько оснований для внедрения информационных технологий (ИТ) в учебный процесс в высшей школе: 1) социальные – необходимость для образования достаточно точно отражать интересы общества; 2) педагогические – ИТ сопровождают процесс обучения, предоставление более современных и качественных материалов, повышение эффективности общения между преподавателем и студентом при индивидуальном подходе; 3) профессиональные – подготовка студентов к таким типам профессиональной деятельности, которые требуют навыков использования технологий. В период глобальной информатизации одной из особенностей высшего профессионального образования становится обеспечение коммуникаций на базе средств ИТК как между студентом и преподавателем, так и информационного взаимодействия между пользователем (студент, преподаватель) и интерактивным источником образовательной информации. Находясь в процессе постоянной модернизации стилей обучения, преподаватель иностранного языка ищет способы мотивации и вовлечения студента в образование все новыми способами. Необходимо внедрение дистанционного обучения в процесс образования. Под дистанционным образованием (ДО) понимается обучение на основе интерактивного взаимодействия между студентом, преподавателем и интерактивным источником информационного ресурса, (например, веб-сайт или веб-страница), отражающее все присущие учебному процессу компоненты (цели, содержание, методы, организационные формы, средства

обучения), осуществимое в условиях информационной среды при реализации возможностей ИТК (незамедлительная обратная связь между обучаемым и средством обучения; компьютерная визуализация учебной информации; архивное хранение больших объемов информации, их передача и обработка; автоматизация информационно-поисковой деятельности и др.). ДО, организованное в информационной среде, позволяет формировать у студентов самостоятельность в выполнении заданий, развивает мышление, творческую активность. Характерными чертами ДО являются: гибкость – обучаемые в основном не посещают регулярные занятия, а учатся в удобное для себя время; экономическая эффективность – средняя оценка мировых образовательных систем показывает, что ДО обходится дешевле традиционных форм; новая роль преподавателя – на него возлагаются такие функции, как координирование познавательного процесса, корректирование преподаваемого курса, консультирование, руководство учебными проектами; специализированный контроль качества – в качестве форм контроля используются дистанционно организованные экзамены, собеседования, практические, тестирующие системы. Одной из основных задач преподавателя в процессе ДО является создание собственных веб-страниц. Средствами ИКТ при дистанционном обучении являются: дистанционные курсы; электронная почта; форум и блоги; чат; теле- и видеоконференции.

EDUCATIONAL BENEFITS OF MULTIMEDIA IN TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES

Мясоедова С.В. (Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»)

With the development of technology and the boom of digital revolution, multimedia is increasingly accepted as a means of English language instruction. More English teachers who have tried multimedia teaching hold firmly that teaching English with multimedia makes the English class more active than the

teacher-centered model. Compared to the traditional teaching methods in which students are usually passively spoon fed with large amount of grammatical rules and vocabulary, multimedia has shown its superiority. Students can be easily exposed to sound, video, and animation of the authentic target language, which can give the students the strong visual impact and make them get involved in the authentic language environment more completely. Learners' language acquisition can be improved by means of using the computer's integration of text, sound, graphics and image to present the learning content. The internet offers a lot of opportunities for students to interact with native speakers in a convenient way and provides access to the most updated information throughout the world. Also, teachers can present video and audio materials separately or simultaneously to the students according to the teacher's objectives. In this case, not only could the multimedia make the students get more interested in English learning, but also more progress could be made than in the traditional classroom.

Computers are the main tool used to present multimedia items such as video, Powerpoint presentations, animation and sound. In the classroom, computers have made a huge impact on the way teachers provide information to their students. Using computers, teachers have evolved their teaching methods; instead of lecturing and writing notes on a blackboard, teachers can now show their students visual and audio material to enhance their learning. These methods are much more effective for students who process information visually.

Computer technology has given us **Internet**, which is an electronic medium in which both print and visual resources are invariably bound. At the click of a mouse, text resources present students with a diverse collection of authentic English language texts dealing with a wide variety of interdisciplinary topics, and at each web page link, students have the advantage of reading print texts with the benefit of immediate visual reinforcement provided by pictures and slide shows, facilitating the collaborative effects of print and visual information processing.

Integrating the Internet yields the additional benefit of increased student motivation. Students are eager to begin class and often arrive early at the computer

lab, logging on to the Internet and beginning research on their own. They also often stay after class to continue working on the Internet. Overall, students develop greater confidence in their ability to use English because they need to interact with the Internet entirely through reading and writing. Using the Internet for focus discipline research not only teaches higher order thinking skills, but also promotes critical and social literacy as students encounter a variety of information, synthesizing that information through cooperation and collaboration with their peers.

Projectors are commonly used by teachers. Projectors are used to project images from a computer onto a larger screen so that students can easily see what is being shown. Projectors make it possible for teachers to show a large classroom or auditorium multimedia content such as videos, or Powerpoint presentations. Projectors are now commonplace in classrooms as a tool for showing multimedia.

Nevertheless, the application of multimedia in English teaching is not as widely used as expected. A reason for this could be the underdevelopment of technology and immature pedagogy about using multimedia in teaching foreign languages. For example, multimedia cost is high and not all educational institutions can make use of this tool. In addition, many teachers are not trained in using multimedia to teach English.

In general, those who use multimedia as a teaching tool find that it adds more interest to the class, and because students become interested in multimedia and computers, they learn more language skills. Multimedia effectiveness lies in the ability to expose students to real situations, language use and pronunciation through video, sound, graphics and computer interaction.

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Назарова Л.М. (Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»)

За останній час збільшилась кількість програм та проектів, що реалізуються в галузі інформаційної освіти. Використання комп'ютерних технологій навчання іноземних мов у значній мірі змінило підходи до розробки навчальних матеріалів з цієї дисципліни.

Запровадження у навчальний процес нових інформаційних технологій сприяє успішному вирішенню таких педагогічних завдань, як:

- реалізація принципу індивідуалізації навчального процесу;
- підвищення ефективності пізнавальної діяльності студентів;
- широке запровадження принципу інтерактивності.

На відміну від традиційного, інтерактивне навчання на основі мультимедійних програм дозволяє найбільш досконало реалізовувати цілий комплекс методичних, дидактичних, педагогічних та психологічних принципів, робить процес пізнання більш цікавим і творчим. Таким чином, можливості враховувати рівень мовної підготовки студентів і розробляти завдання різного ступеню складності у рамках однієї програми служать гарною основою для реалізації принципу індивідуалізації та диференційованого підходу у навчанні іноземної мови. При цьому забезпечується дотримання принципу посильної складності та доступності завдань, враховується індивідуальний темп роботи кожного студента.

Використання нових інформаційних технологій у навчанні іноземної мови передбачає активну позицію того, хто навчається, у процесі засвоєння знань. Новий вид пізнавальної діяльності виключає пасивне сприйняття інформації. Ця діяльність здійснюється протягом напруженої розумової діяльності, яка вимагає зосередженості та максимальної уваги, у результаті чого отримуються нові знання. У свою чергу, креативний характер навчально-пізнавальної діяльності сприяє розвитку пізнавальної самостійності студента, формуванню умінь самостійно поповнювати знання, здійснювати пошук та орієнтуватися у потоці інформації.

Слід також зазначити, що візуалізація навчального матеріалу – створення навчального середовища з наочним представленням інформації,

використанням кольору та звуку, впливаючи на емоційні та понятійні сфери, сприяють більш поглибленому засвоєнню мовного матеріалу.

Мультимедійні програми одночасно стимулюють у студента декілька каналів сприйняття, краще підтримують його увагу, сприяють зниженню втомлюваності та забезпечують необхідну релаксацію. У свою чергу, поєднання зорового сприйняття тексту і звукового ряду надає великі можливості для комплексного розвитку навичок мовленнєвої діяльності студента іноземною мовою. Цей процес набуває інтерактивного характеру завдяки можливості двостороннього зв'язку, діалогу із комп'ютером, коли студент і комп'ютер можуть ставити одне одному питання, отримувати на них відповіді, коли комп'ютер може давати корегуючі підказки і до нього можна звернутися за допомогою.

Велика перевага автоматизованих навчальних систем полягає у їхній здатності реєструвати, зберігати та аналізувати відповіді студентів, надавати їм, у випадку необхідності, допомогу, здійснювати поетапне і наскрізне оцінювання знань, визначати успіхи в їхній роботі, тобто реалізовувати більш гнучку систему контролю засвоєння та оцінювання знань. Поряд з цим, наявність різноманітних ключів до програм надає можливість студентам здійснювати також і самоконтроль. Створення якісних навчальних і контролюючих програм – складний процес, який вимагає великих витрат сил та часу викладачів іноземних мов, лінгвістів та методистів, а також фахівців у галузі комп'ютерної техніки. Результатом такої творчої праці є мультимедійні програми, які можуть використовуватися як у традиційній методиці навчання іноземної мови, так і у дистанційному навчанні

Література

1. Щукин А.Н. Обучение иностранным языкам. Теория и практика. – М.: «Филоматис». – 2006. – С. 236- 246.
2. Brown H.D. Teaching by Principles. An Interactive Approach to Language Pedagogy. Prentice Hall Regents, Simon and Chuster Company – Viacom company. – 1994. – 496 p.
3. Eric L., Eversdijk. The Impact of Technology on learning English. – Global English Benelux. – 2006. – P.22-28.

МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТ-ЧАТІВ

Нестеренко К.В. (Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»)

З розвитком і розповсюдженням Інтернету у сучасної людини з'явилась додаткова можливість спілкування – через Інтернет-чати. Спілкування в чатах характеризується тим, що яким дистантним воно б не було, воно є паралельним і відбувається в реальному часі. До того ж, засобами серверів сітей передбачена можливість спілкування як один-на-один, приватно, так і з декількома комунікантами на так званих форумах. Як правило, зміст чатів контролюється технічними засобами, і модератори слідкують за тим, щоб посилання не містили неетикетне поведження – грубі, нецензурні висловлювання, образи, погрози тощо. Такі висловлювання можуть бути «забаненими», тобто, недоступними для читання іншими комунікантами. Спілкуючись у чаті, людина може не розкривати своєї персональні дані, а виступати під так званим ніком, тобто вигаданим ім'ям.

Спілкування в чатах має свої особливості, у тому числі і мовні. Зазначимо, що незважаючи на те, що взагалі-то меседжі в чатах друкуються за допомогою клавіатури, мова чатів зовсім не схожа на письмову, це – розмовний стиль, де вживаються прості, короткі фрази, неповні граматичні форми, а також за допомогою різних символів і графічних можливостей активно виражаються емоції.

Охарактеризуємо мовні особливості чатів більш детально. По-перше, з точки зору графіки, орфографії та пунктуації. Можна зустріти друк виключно строчними, чи виключно великими літерами. Можливий змішаний несанкційований, випадковий чи ні, друк строчними (*'idono' = I don't know*) та великими літерами (*'ОКККК' = ОК*), який не залежить від правил орфографії – *'Hi EveryBody' = Hi, everybody; 'i am so CooOOool' = I am so cool*. Іноді можливо зустріти написання тексту, в якому немає пропусків між словами, наприклад, *'thanksalot' = thanks a lot*. Спостерігається також

повторення букв *'LoLLLL'* = *LOL (LoL)*; *'yeeeeah'* = *yeah* чи навіть повторення слів *'no, no, no, plzzzz'* = *no, please*.

Як правило, відбувається нехтування правилами пунктуації, тобто невживання пунктуаційних знаків – *'are u stupid'* = *Are you stupid?* або несанкційоване їх вживання – *'Anyone here ?????'*.

З точки зору граматики мова Інтернет-чатів характеризується скороченням речень, порушенням порядку слів, невживанням прийменників. Помітне також навмисне чи ні невживання, або навпаки – вживання подвоєних приголосних. Бувають пропущені голосні *'wheres that btch?'* = *Where is that bitch?;* *'evrbd'* = *everybody*. Можливе опущення підмета, наприклад, *'dono'* = *I don't know;* *'must go now, tired'* = *I must do now, I am tired*. Як правило, не вживаються допоміжні дієслова у питальних реченнях – *'wanna chat?'* = *Do you want to chat?*

Як ми вже зазначали, мова Інтернет-чатів – це розмовний стиль, тому її основу складає розмовна лексика і розмовний стиль спілкування, який підкреслюється різними графічними засобами. І навіть характерні особливості розмовного стилю – простота, короткі фрази, розмовна лексика - в Інтернет-чатах ще більш спрощуються. Наприклад, типово розмовна фраза *You are foolish/ cracked* в чаті виглядає так *'u are nuts'*. Є також умовні скорочення і спрощення, наприклад, *'that's Gt'* = *that's great;* *'I just wanna 10Q'* = *I just want to thank you;* *'I have a ? 4 U'* = *I have a question for you*.

Серед особливостей розмовного стилю, які проявляються в Інтернет-чатах, маємо виділити вираження емоцій як реакцію на той чи інший меседж. Засобами для вираження емоцій стають спеціальні значки і символи, комбінації символів, вживання різного роду логотипів, що замінюють слова. Відомими і широкоживаними прикладами є вживання дужок, напрям яких вказує на певну емоцію – радість ())))))чи сум ((((((.

Як підсумок, вкажемо, що мова Інтернет-чатів є конвенціональним мовним кодом, який, як і будь-який мовний конвенціональний код є рухливим і зазнає з часом змін.

КОММУНИКАЦИЯ В ГЕНДЕРНОМ АСПЕКТЕ

Павлищева Я.А. (Национальный университет «Юридическая академия
Украины имени Ярослава Мудрого»)

Гендерология в системе современных гуманитарных лингвистических наук является направлением, которое интенсивно развивается в различных аспектах. Особенно актуальными гендерные исследования в начале XXI века становятся и для украинской лингвистики, представленной именами таких учёных, как Н. Чухим, О. Плахотник, Л. Таран, М. Богачевская-Хомяк. Одной из перспективных и находящейся в процессе становления на данный момент является теория коммуникации в её соотношении с проблемой гендера. Поскольку язык, согласно философии постмодернизма, выражает глубинный опыт человеческого бытия, то его анализ, в частности в коммуникативном срезе, дает ключ и к изучению механизмов конструирования половой идентичности. Исследование структур языка позволяет получить информацию о том, какую роль играет гендер в той или иной культуре, какие поведенческие нормы для мужчин и женщин фиксируются в текстах разного типа, как меняется представление о гендерных нормах, мужественности и женственности во времени, какие стилевые особенности могут быть отнесены к преимущественно женским или преимущественно мужским, как осмысливается мужественность и женственность в разных языках и культурах, как гендерная принадлежность влияет на усвоение языка, с какими фрагментами и тематическими областями.

Гендер рассматривается как один из параметров, при помощи которого в общении конструируется социальная идентичность говорящего. Как правило, он взаимодействует с другими параметрами — статусом, возрастом, социальной группой и т. п. В науке пока не сложилось единой концепции исследования гендера в коммуникации. Однако следует отметить общую

тенденцию большинства современных европейских языков андроцентрированности картины мира, с преобладанием мужского над женским, с доминированием активного мужского над пассивным женским началом, что получило название «гендерной асимметрии». Согласно этой концепции, на основе исследований английского, немецкого и французского языков, в современной картине мира центром является мужчина, который выступает «точкой отсчёта» при построении большинства грамматических конструкций в речи. Конструирование образа действительности с такой тенденцией происходит с точки зрения мужской перспективы, а женское предстаёт либо в роли пассивного объекта или вообще игнорируется.

Андроцентрированность языкового образа мира проявляется также в социальной маркированности языковых единиц, что позволяет определить ценностные приоритеты социальной и профессиональной групп и их корреляцию с гендерными приоритетами нации в целом.

Литература

1.Ефремов В.А. Основы гендерной лингвистики. – Интренет-ресурс.; 2. Ильин И. П. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. – М.: Интрада, 1996. – 256 с.; 3. Кирилина А.В. Гендер: лингвистические аспекты (монография). – Интернет-ресурс.; 4. Роль человеческого фактора в языке: Язык и картина мира (Серебрянников Б.А., Кудрякина Е.С., Постовалова В.И.). – М.: Наука, 1988. – 216 с.; 5. Соловьева Н. С. Динамика гендерных стереотипов в английской и русской языковых картинах мира (на материале фразеологии). – Интернет-ресурс.; 6.Чухим Н. Гендер та гендерні дослідження в ХХ столітті. – Интернет-ресурс.; 7.Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию: Пер. с итал.. – СПб.: «Симпозиум», 2004. – 544 с.

САМОСТІЙНА РОБОТА В КУРСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЗДІБНОСТЕЙ ДО САМОРОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ

Петрова О. Б. (Харківський національний медичний університет)

Сучасна система вищої освіти орієнтована, насамперед, на перехід від парадигми навчання до парадигми освіти і самоосвіти. Тому самостійна

робота студентів є не тільки важливою формою навчального процесу, а й становить його основу.

Особливого значення набуває організація самостійної роботи при вивченні іноземних мов у немовних ВНЗ, оскільки посилення її ролі означає принципово новий підхід до навчально-виховного процесу. Результати освітньої діяльності безпосередньо пов'язані з рівнем організації самостійної роботи студентів, оскільки система вищої освіти покликана не лише дати певну систему знань, але й сформувати професійні якості майбутніх фахівців, розвинути у них вміння вчитися, сформувати здібності до саморозвитку, творчого застосування здобутих знань. Іноземну мову у цьому аспекті розглядають як один із засобів спілкування та пізнання, зокрема й у майбутній професійній галузі студента. Дидактичні основи повинні будуватися за принципами і формами, які виховують самостійне мислення, стимулюють творчість і формують професійні якості студента.

Як відомо, самостійна робота передбачає різноманітні види навчально-пізнавальної діяльності, зокрема виконання студентами завдань вдома та під час аудиторних занять. Роль викладача стосовно проведення самостійної роботи не повинна бути пасивною, йому належить правильно організувати самостійну роботу студентів, створити необхідне навчально-методичне, зокрема, інформаційно-методичне забезпечення такої роботи студентів при вивченні ними іноземної мови.

Однією з перешкод в організації самостійної роботи є відсутність постійного контролю підготовленості до занять. Слід зауважувати, що саме самостійна робота студентів під керівництвом викладача дає змогу визначати посильний об'єм домашніх завдань та систематично і цілеспрямовано контролювати рівень засвоєння пропонованого матеріалу. Здійснення контролю за самостійною діяльністю студентів стимулює їх до регулярної пізнавальної активності і тим самим підвищує успішність. З огляду на це, не слід забувати й про проведення самоаналізу та самоконтролю.

Таким чином, систематичність та організованість самостійної роботи

студентів в курсі іноземної мови сприяє досягненню мети стимулювання їх професійного інтересу та самовдосконалення, формування навичок самостійної діяльності, розвитку навичок самоосвіти, розвиває здібності до саморозвитку студентів та вироблення здатності самостійно приймати обґрунтовані рішення.

Література

1. Пидкасистый П.И. Организация учебно-познавательной деятельности студентов: Учеб. пособие. – М.: Педаг. общ-во России, 2004. – 112 с. 2. Практическая методика обучения иностранному языку: Учеб. пособие / Я.М. Колкер, Е.С. Устинова, Т.М. Еналиева. – М.: Издательский центр «Академия», 2000. – 264 с. 3. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности. – М., 2008. 4. Черчата Л. Самостійна діяльність як стратегія розвитку майбутнього фахівця у контексті світових традицій і вітчизняного досвіду // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2002. – № 5.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ЮРИСТІВ В ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Петухова О.І., Зайцева М.О. (Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»)

Реформи, які відбуваються в Україні, вносять радикальні зміни не лише в політику, економіку, а також і в систему освіти, стан якої оцінюється досить неоднозначно. Наша держава потребує висококваліфікованих фахівців із знанням двох або трьох сучасних іноземних мов, професіоналів, здатних абсорбувати все нове і прогресивне, готових розв`язувати складні завдання по впровадженню в суспільство нового законодавства, а також до

вигідної участі у міжнародному співробітництві і формуванні гідного ставлення до України у Європі і в світі. Кардинального перегляду вимагає і система мовної підготовки фахівців права. Вона повинна бути максимально спрямована на фахово-практичні інтереси майбутніх працівників-юристів вищої кваліфікації. Адже завтра вони братимуть безпосередньо участь у розбудові правової держави, зокрема у професійній, науково-дослідній роботі, де постійно виникатимуть ряд питань термінологічного, стилістичного та загального характеру.

Вузловою проблемою стає впровадження в навчальний процес міжнародних стандартів. У зв'язку з цим, рівень володіння іноземною мовою нашими фахівцями також повинен відповідати вимогам, запропонованих у Рекомендаціях Комітету з питань освіти при Раді Європи щодо навчання іноземним мовам. Рада Європи всіляко підтримує методи викладання та освіти, які допомагають молоді набувати знань, умінь та досвіду, необхідних для досягнення самостійності мислення та діяльності, спілкування з колегами з інших країн.

Вивчення іноземної мови – нелегка справа. Це тривалий і досить складний процес, який вимагає багато часу і зусиль. Треба завжди пам'ятати слова видатного педагога - методиста О.Уеста, який наголошував, що іноземній мові не можна навчити, їй можна тільки навчитися. Тому деякі педагоги вищої школи з метою підвищення загального початкового рівня студентів пропонують підвищення ролі позааудиторної роботи, навчання методикам реферування статей, роботи з іншомовним текстом та словником, та ін. При цьому, успішність виконання завдання є тим більшою, чим повніше, вище буде рівень внутрішньої мотивації при виконанні завдання, тобто від його явної відповідності потребам реального життя в умовах змагання та професійної конкуренції.

На тлі цих вимог до викладання іноземних мов належна увага повинна приділятися реалізації комунікативного підходу. Головна його ідея полягає в тому, що студенти повинні не тільки здобувати знання (наприклад, знати

граматичні, лексичні або вимовні форми), а й розвивати навички та вміння використовувати мовні форми для реальних комунікативних цілей. Тому навчальні програми та сертифікація пропонується поділяти на: глобальні, модульні, виважені, часткові. Враховуючи приєднання України до Болонського процесу, слід привернути увагу до модульної програми у фаховій освіті, яка спрямована на володіння студентом мовою в обмежених напрямках з конкретною професійною метою.

В умовах труднощів перехідного періоду, тобто доведення до відповідності зі світовими стандартами професійно-комунікативної компетенції майбутніх юристів, треба значно підсилити практичну спрямованість навчання аудіюванню, читанню та усному експресивному мовленню; розширити номенклатуру жанрів текстів для навчання різним видам мовленнєвої діяльності; збільшити вокабулярну норму порівняно з існуючою; дотримуватись принципу автентичності навчальних матеріалів, застосування прагматичних текстів (анкет, оголошень, ділових документів, приватних листів, автобіографій Curriculum Vitae тощо), оперування, якими наближатиме тих, хто навчається, до реальних умов спілкування з носіями мови. При цьому треба перш за все виділяти практичні, когнітивні, освітні, професійні та власне соціальні цілі, пов'язані із спеціалізацією майбутнього фахівця у конкретному соціумі.

Формування професійної компетентності майбутніх фахівців-юристів в сучасних умовах демократизації та гуманізації освіти вищої школи може відбуватися засобами особистісно-орієнтованої навчально-виховної діяльності, яка сприятиме зацікавленості отримати можливість розуміти основний зміст конкретних або абстрактних тем у складному тексті іноземною мовою, розуміти спеціалізовану дискусію у своїй фаховій галузі; висловлюватись з широкого кола питань, висловлювати свою думку з певної проблеми, виділяючи переваги та недоліки; спілкуватися з носієм мови з таким ступенем спонтанності та невимушеності, який не завдає труднощів жодному з співрозмовників.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СУЧАСНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.

Пономарьова О.І. (Харківський національний економічний університет)

Інноваційна освіта орієнтована не стільки на передачу знань, які постійно оновлюються, скільки на оволодіння базовими компетенціями, що дозволяють у міру необхідності здобувати знання самостійно. Суть такої освіти можна виразити фразою: « не наздоганяти минуле, а створювати майбутнє».

Розвиток форм інноваційної освіти - це лише частина загального процесу набуття практикою людської діяльності інноваційного характеру. Будь-який інноваційний процес вимагає володіння інформаційними ресурсами і комунікаційними технологіями. Інформаційні технології дозволяють реалізовувати принципи диференційованого та індивідуального підходу до навчання.

Проблемі використання комп'ютера у навчанні іноземних мов приділяється неабияка увага через те, що вони дають можливість отримання кращого кінцевого результату.

Однією з переваг використання комп'ютера на занятті є те, що він може виконувати такі операції, які не в змозі здійснювати інші технічні засоби. Йдеться про візуалізацію мовлення. За допомогою візуалізації легше засвоїти вимову звуків іноземної мови, навчитися сприйняттю іншомовного мовлення. Успіх, який досягається за допомогою цієї технології, пояснюється тим, що якщо постійно паралельно українському слову буде звучати його іншомовний еквівалент, то через деякий час у людини з'являється асоціативний рефлекс. Поряд із тренуванням вимови та сприйняттям іншомовних слів здійснюється початкова робота над формуванням активного словникового запасу.

Слід також зазначити, що використання комп'ютера на заняттях може забезпечити максимальне наближення навчання до реальних життєвих ситуацій. Працюючи з підручником, студент обмежується одним, або кількома текстами, що не сприяє отриманню повної та нової інформації. Використовуючи різні комп'ютерні технології, в тому числі й Інтернет, викладач має можливість, по-перше, постійно актуалізувати та оновлювати навчальний матеріал, по-друге, формувати обсяг та складність інформації, яку потрібно подати відповідно до поставленої перед заняттям мети та рівня підготовки студентів, по-третє, ознайомлювати слухачів з великою кількістю інформації, що носить лінгвокраїнознавчий характер.

Одним із ефективних шляхів впровадження новітніх технологій та нових прогресивних концепцій у систему освіти є, на наш погляд, інтегрований підхід до організації навчального процесу у вищих навчальних закладах. Цікавим є досвід впровадження методики «Learning Communities» (Вчимося разом) на заняттях з іноземної мови у деяких навчальних закладах Києва та Полтави.

«LC» - це методика, що посилює процес навчання за рахунок більш глибокого розуміння цінностей та проблем, які вирішуються спільними зусиллями двох викладачів з різних дисциплін, які проводять практичне заняття разом. Викладання за методикою «LC» базується на міждисциплінарному узгодженні, що обумовлює поєднання кількох дисциплін, тому, що у процесі навчання беруть участь відразу два викладача – викладач англійської мови та спеціального предмету.

ЗАСОБИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ У ВНЗ

Попова Н.О. (Національний університет «Юридична академія України імені
Ярослава Мудрого»)

Вивчення іноземної термінологічної лексики у немовному вищому навчальному закладі передбачає професійну спрямованість навчання в аспекті «Мови для спеціальних цілей». Такий напрямок пов'язаний із розвитком у студентів навичок отримання інформації при читанні іноземною мовою спеціальної літератури, знайомство з основами реферування, анотування та перекладу літератури з майбутньої спеціальності студентів, а також формування навичок іншомовного мовлення в рамках спілкування за фаховою тематикою (повідомлення, доповідь, дискусія) та ін.

Оскільки навчання мові спеціальності ведеться на матеріалі творів мовлення на професійні теми, особливого значення надають адекватному рівню володіння термінологічною лексикою з майбутньої спеціальності студентів, що безпосередньо пов'язано з розвитком у процесі навчання професійно компетентної особистості спеціаліста.

Відомо, що процес спілкування, зокрема й професійного, включає не тільки мовленнєву, а й розумову діяльність, процес мислення, тому комплекс дидактичних заходів, спрямованих на засвоєння іноземної термінологічної лексики має передбачати формування творчих здібностей спеціалістів висловлювати думки засобами іноземної мови.

Зважаючи на те, що нині актуалізується застосування інформаційних засобів у процесі навчання іноземної мови, слід ураховувати використання таких засобів при навчанні англійської термінологічної лексики. Мультимедійні засоби дозволяють одночасно сприймати інформацію через слуховий та зоровий канали, активізуючи увагу та зовнішню мотивацію, урізноманітнення методів навчання сприяє зацікавленості студентами у навчанні та поглиблює їх інтерес до предмета.

Важливим для презентації є логічне структурування даного матеріалу, адекватність обсягу та послідовність викладу матеріалу. Також слід відзначити, що поєднання з традиційними методами викладання є корисним і позитивно впливає на сприйняття та засвоєння англійської термінологічної лексики студентами.

Отже, для ефективнішого навчання іноземної термінологічної лексики у немовному вищому навчальному закладі викладач повинен залучати студентів до активної розумової діяльності при опрацюванні іншомовних джерел за фахом, формуючи і розвиваючи навички іноземного професійного спілкування, що активізує міждисциплінарні зв'язки, розширює обсяг фахових знань студентів, отриманих засобами іноземної мови, та підкріплює загальні знання студентів у їх майбутній фаховій галузі.

Література

1. Барабанова Г.В. Аутентичний учебний текст в обучении иноязычному профессионально-ориентированному чтению / Г.В. Барабанова // Вісник Чернігівськ. держ. педагогічн. ун-ту. – Вип. 62. – Чернігів, 2009. – С. 14 – 17.
2. Журавлева Т.А. Особенности терминологической номинации: монографія / Т.А. Журавлева – Донецк: Донбасс, 1999. – 253 с.
3. Кусько К.Ф. Лінгвістика тексту за фахом // Лінгводидактична організація навчального процесу з іноземних мов у вузі. Колективна монографія. – Львів: “Світ”, 1996.
4. Панкратова Е.А. Формирование правовой картины мира у студентов юридических специальностей средствами иностранного языка: на материале английского языка: дис. ... канд. пед. наук: Н. Новгород, 2004. – 210 с.

ІНТЕРАКТИВНЕ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ

Присяник О.П. (Харківський національний економічний університет)

Глобалізація всіх сфер життя України зумовлює визначення нових цілей та завдань в галузі навчання іноземним мовам. Одним з таких завдань є пошук нових методів, методик та технологій, які б сприяли ефективному навчанню іноземним мовам, постійному інформаційному наповненню змісту освіти, активації темпів навчання із залученням сучасних інформаційних технологій. У зв'язку з цим популярності набуває інтерактивне онлайн навчання. Перевагами використання інтерактивних систем онлайн-навчання є доступність, гнучкість, відсутність стресу, якість навчання, проведення персональної консультації, вибір часу та місця для навчання, заощадження вільного часу, вдосконалення навичок роботи з комп'ютером. Освітне

середовище, в якому відбувається інтерактивне онлайн навчання, має бути побудоване на структуризації матеріалу, що включає матеріали як для засвоєння репродуктивних умінь, так і для розвитку продуктивних умінь.

Серед засобів інтерактивного онлайн-навчання виділяють: *Тематичні чати*. Чати в режимі он-лайн надають можливість студентам спілкуватися не тільки між собою, а й з викладачами в будь-який час. Тематичні чати можна використовувати не лише для комунікації, а і з метою отримання нових знань. *Електронні дошки об'яв / форуми*. Вимога від студентів розміщувати відповіді на завдання або обговорювати тему на форумах закріплює їхні навички письма, оскільки вони мають формулювати повні речення і дотримуватися граматичних правил. *Електронна пошта*. Сьогодні електронна пошта використовується частіше, ніж інші форми спілкування у діловому середовищі, тому навчання студентів правилам написання листів допоможе їм у майбутньому. *Спільне використання файлів або технологія прямого зв'язку (P2P-технологія)* – це технологія, яка дозволяє користувачам спільно працювати з однаковими файлами (проектами) у реальному часі з відображенням результатів своїх дій на екрані, які бачать усі учасники процесу. Студенти можуть обмінюватися файлами, не використовуючи флеш-пам'ять або диски. Викладачі також можуть розміщувати різноманітні матеріали, тести, завдання тощо [1].

Серед методів інтерактивного онлайн-навчання виділяють наступні: *Подкастинг* – спосіб публікації медіа-потоків (як правило, звукових або відео-передач) у всесвітній мережі (зазвичай, у форматі MP3), які анонсуються особливим чином, що дозволяє автоматизувати завантаження нових випусків на пристрій завантаження. Для зручного відтворення подкастів створене програмне забезпечення, що регулярно запитує веб-сайт на предмет появи нових записів, які потім завантажуються на комп'ютер користувача. *Відеофайли*. За допомогою відеофайлів студенти краще опановують навчальний матеріал, аніж вони його просто прочитають або почують. *Ведення блогів*. Блогом вважається різновид сайту, що час від часу

наповнюється текстом і мультимедійною інформацією, а останні записи блогу відображаються в зворотному хронологічному порядку. Студенти мають можливість висловлювати свої думки про статті, що розміщені, а викладач – внести деякі зміни в контенті, якщо в цьому є необхідність, завдяки швидкому зворотному зв'язку. *Система управління навчанням*. Спеціально розроблена для онлайн навчання. Дана система дозволяє викладачеві створювати, розміщувати та контролювати виконання завдання курсу, відправляти домашнє завдання та записувати студентів до курсу. Студенти можуть виконувати завдання в режимі онлайн або, завантаживши, зробити і відіслати його на електронну пошту викладача для перевірки. Одними з найпоширеніших систем управління навчанням є Moodle і eFront [2].

В інтерактивному навчанні змінюється взаємодія викладача зі студентом. Викладач стає менеджером навчального процесу, надаючи допомогу студентам у разі потреби і формуючи індивідуальні траєкторії вивчення курсу кожним із студентів у своєму власному темпі, відповідно до календарно-тематичного плану. Студент не лише отримує необхідну інформацію, а й стає помічником викладача. Використання інтерактивних методик на заняттях з іноземної мови передбачає величезний потенціал для реалізації освітньої, виховної та розвивної мети. Вони сприяють розвитку комунікативних умінь студентів, їх творчого і критичного мислення.

Література

1. Cornell Sean, Tim Heaton, Bill Hirt, Aurora Pun, Perry Sampson. Interactive Activities in Online and Hybrid Courses // Teaching Geoscience Online – A Workshop for Digital Faculty (held June 23-25, 2010 and June 28-29, 2010). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://serc.carleton.edu/NAGTWorkshops/online/interactive.html>
2. Marina Martin. Methods of Online Teaching. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ehow.com/list_5928672_methods-online-teaching.html

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ЗАСОБИ В ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Головною метою навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах є надбання студентами вмінь та навичок грамотного використання іноземної мови в реальних життєвих ситуаціях не тільки повсякденного, але й ділового, професійного спілкування. Для подальшої оптимізації та підвищення ефективності процесу навчання все частіше застосовуються мультимедійні засоби. Саме завдяки їм сучасна методика збагатилася новими формами та методами викладання. При роботі з мультимедійними засобами інформація передається (і сприймається) різними шляхами, тобто подання інформації дублюється, що значно покращує і пришвидшує її засвоєння. Комп'ютерні технології підвищує ступінь індивідуалізації самого процесу навчання, дозволяючи кожному студентові працювати в потрібному для нього режимі. Використання анімації та відеофрагментів активізує емоційне сприйняття інформації, що також має позитивний вплив на засвоєння матеріалу.

Активне впровадження інформаційних технологій в навчальний процес примножує дидактичні можливості, забезпечуючи наочність, аудіо і відео підтримку і контроль, що в цілому сприяє підвищенню рівня викладання.

За характером роботи з інформацією виділяють наступні групи умінь: 1) рецептивні – аудіювання та читання; 2) продуктивні – говоріння та письмо. Метою навчального процесу є забезпечення розвитку вищезазваних комунікативних умінь, що сприяє формуванню так званої комунікативної компетенції. Використання мультимедійних засобів прискорює цей процес не тільки при роботі в класі, але й при самостійному вивченні мови. Це надзвичайно важливо, оскільки оволодіння іноземною мовою в немовному вузі у великій мірі залежить від ефективності самостійної роботи студентів вдома, в бібліотеці, лінгафонному кабінеті, комп'ютерному класі. Для більшості студентів в процесі вивчення іноземної мови труднощі виникають

з аудіюванням, яке включає водночас сприйняття, розпізнання і розуміння мовленнєвих сигналів. Слід враховувати те, що сприйняття іншомовного матеріалу на слух пов'язане з двома головними категоріями труднощів: загальними, що характерні для аудіювання в цілому; і специфічними, що властиві саме тій іноземній мові, яку вивчають. До загальних труднощів як правило відносять необоротність та часову обмеженість усного мовлення, індивідуальні особливості того, хто говорить і того, хто слухає. Специфічними є труднощі, що виникають у зв'язку зі складністю самого мовного матеріалу – труднощі фонетичного та лексико-граматичного плану. Саме застосування сучасних комп'ютерних програм створює нові можливості для подолання цих труднощів, бо студент має змогу прослухати інформацію в такому темпі і стільки разів, скільки йому потрібно.

В процесі навчання викладач прагне досягти певної мети: сформувати і виробити у своїх студентів стійкі мовленнєві навички та уміння. На занятті він керує процесом вирішення поставлених завдань і визначає, яку саме частину цієї роботи і яку роль буде виконувати комп'ютер, застосування якого значно збільшує як час сприйняття іншомовного мовлення кожним студентом, так і час його говоріння. При самостійній роботі над мовою студент, завдяки мультимедійним засобам, сам визначає коли і скільки часу він може приділити виконанню різних видів вправ.

Таким чином, використання мультимедійних засобів у навчанні дозволяє зробити як заняття з іноземної мови в класі, так і самостійну роботу студентів більш різноманітними, цікавими та продуктивними, з використанням ігрових моментів, що сприяє кращому засвоєнню мовного матеріалу.

Література

1. Аносова Н.Є. Обучающие компьютерные программы – новые возможности преподавания иностранного языка // Вопросы филологии. - 1995. - № 1. – С.102-103.
2. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования. : — М. : Издат. центр «Академия», 2002. -272 с.

МОВНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЗА НАПРЯМОМ «МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»

Романюк С.М. (Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»)

В Україні модернізація вищої освіти спрямована на розробку перспективних моделей підготовки кваліфікованих фахівців відповідно до європейських стандартів. Інтеграційні процеси, зміцнення культурних зв'язків з іншими країнами зумовлюють потребу у фахівцях, кваліфікація яких відповідає міжнародним вимогам до професіоналів, які працюють у сфері міжнародних відносин. На сьогодні в Україні налічується близько 900 ВНЗ, з яких близько 300 готують майбутніх юристів і близько 10 юристів-міжнародників, тоді, як у Великій Британії близько 100 університетів, у Франції – близько 80, в Італії – близько 60, у Польщі – 11 [1]. Міністр освіти і науки, молоді та спорту Дмитро Табачник практики підписав наказ «Про утворення робочої групи з питань удосконалення підготовки фахівців за напрямом «Міжнародне право» (Наказ від 10.10.2012 № 1088). [2] До складу робочої групи також увійшли провідні науковці Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».

Аналіз структури галузі діяльності фахівця-міжнародника галузь знань 0302 «Міжнародні відносини» напрям підготовки 6.030202 «Міжнародне право» освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр») дозволив кафедрі іноземних мов № 2 почати розробку навчального методичного комплексу.

Основним компонентом комплексу є навчально-методичне забезпечення. Наприклад, навчально-методичне забезпечення навчального курсу «Іноземна мова професійного спрямування» (англійська мова) 1-2 курсів є п'ятирівневий комплекс англійської мови, який створений на базі автентичних матеріалів BBC, що дозволяє максимально наблизити процес вивчення англійської мови до сучасних реалій та ефективно розвивати рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності. [3]

Кожний рівень складається з підручника, книга для студента (Student's Workbook), книга для викладача, два CD (Active Teach в допомогу викладачу для роботи в класі, включаючи тести та CD з аудіо матеріалами та додатковими вправами до кожного розділу Student's Workbook) та DVD. Лексико-граматичний матеріал орієнтовано на потреби реального повсякденного спілкування. Книга для викладача містить роздавальний матеріал для практичних занять з коментарями для викладача, різноманітні додаткові матеріали, тести та аудіо до них. Відео файли із записами реальних інтерв'ю, знятих BBC, дають можливість почути і навчитися розуміти сучасну англійську мову в реальному житті. Цей комплекс розраховано для занять у багатофункціональному мультимедійному класі, так як передбачає встановлення електронного варіанту підручника, що дозволяє використовувати можливості інтерактивного навчання за допомогою наступних засобів: гіперпосилання, відео-підкасти, Language Bank з поясненнями граматичних структур і вправами, Photo Bank і Vocabulary Bank.

Таким чином, мовна підготовка фахівців за напрямом «Міжнародне право» має професійно-орієнтовану прикладну спрямованість на основі професійно-рольової поведінки фахівця у різних ситуаціях особистісно-ділової взаємодії з використанням новітніх інтерактивних технологій, що забезпечує ефективність формування професійної комунікативної компетенції.

Література

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrosvita.at.ua/publ/1-1-0-52>.
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zaxid.net/home/showSingleNews.do?tabachnik_planuye_udoskonaliti_pidgotovku_mizhnarodnih_pravnikiv&objectId=1267509
3. Oakes S., Eales F. Speakout /Active Book Multi Rom Pack / Oakes Steve, Eales Frances. – Pearson Longman, 2011. - Elementary, Intermediate, Upper-Intermediate

РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР ЯК ЗАСІБ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ

Саєнко Н.В. (Харківський національний автомобільно-дорожній
університет)

Вимоги до іншомовної освіти фахівця змінили пріоритети у галузі вивчення іноземних мов (ІМ) від завдання «вивчити іноземну мову на все життя» до завдання «бути здатним і готовим вивчати мову і культуру інших народів протягом усього життя». Це означає, що необхідно навчати студентів методам автономного оволодіння мовами, які б допомогли вирішити це завдання.

Основна методична задача полягає у створенні відповідного освітнього середовища, яке дозволяє реально поставити студента в умови автономного вивчення мови. У рамках освітнього процесу з ІМ у ВНЗ як таке інноваційне освітнє середовище можна розглядати навчальний Ресурсний центр (РЦ) як «формат організації продуктивної самостійної навчальної діяльності того, хто навчається» (Н. Коряковцева) [1].

Такий центр було створено на базі кафедри іноземних мов № 2 Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. Його мета – забезпечити студентам можливість самостійної автономної роботи з удосконалення рівня володіння ІМ. Робота в РЦ, який функціонує на базі великої колекції різного роду навчально-методичних, інформаційно-довідкових та інформаційно-пізнавальних матеріалів (це підручники, посібники, аудіо- та відеокурси, тестові матеріали, словники, лексичні, граматичні та інші довідники, довідково-інформаційна література з країнознавства, культурології, різних предметних галузей, періодика, бібліотека додаткового читання), спрямована на розвиток умінь самостійно (або за допомогою викладача) оцінити свій рівень володіння ІМ і свої проблеми в оволодінні мовою, визначити цілі й конкретні навчальні завдання, підібрати необхідні для роботи матеріали, забезпечити самостійну

тренувальну роботу і практику в мовленні, оцінити досягнутий результат і ефективність своєї навчальної діяльності. Студент не тільки підвищує свій рівень володіння ІМ відповідно до своїх індивідуальних потреб, але, насамперед, засвоює методологію самостійного вивчення ІМ і звикає самостійно керувати процесом її вдосконалення.

Ресурсному центру доцільно надавати модульної структури. Наш власний досвід і досвід функціонування подібних РЦ доводить, що найбільш ефективно працюють такі модулі. Модуль для самостійної діагностики рівня володіння ІМ дає можливість студенту провести самостійну діагностику й оцінку початкового рівня володіння ІМ на основі тестів, які дозволяють зіставити власну оцінку з об'єктивними даними про ступінь володіння мовою, яка вивчається; модуль «лабораторія мовних засобів і якості мови» пропонує студентам спеціальні матеріали для роботи над такими аспектами, як лексика, граматики, лінгвокультурознавчий аспект. Обов'язковим є модуль з удосконалення навичок читання, що містить різнорівневі матеріали для додаткового читання, які студент може обирати з урахуванням власних інформаційних і пізнавальних потреб для самостійної практики в читанні. Модуль з аудіювання містить комплект градуйованих текстів для аудіювання, які відповідають за ступенем складності певному рівню володіння ІМ, кожний з яких супроводжується завданнями для самоперевірки.

У рамках модуля, призначеного для вдосконалення навичок усного спілкування, студентам пропонуються матеріали і завдання для спільної інтерактивної роботи – складання діалогів, підготовка до рольових ігор тощо.

Доцільним уявляється спеціальний модуль «Підготовка до міжнародних екзаменів з ІМ», який містить навчальні матеріали і посібники, що спрямовані на оволодіння так званими екзаменаційними навчальними вміннями і пропонують практику в екзаменаційних видах робіт у форматі тестових завдань.

Література

1. Коряковцева Н.Ф. Современная методика организации самостоятельной работы изучающих иностранный язык: пособ. для учителей / Коряковцева Н.Ф. – М.: АРКТИ, 2002. – 176 с.

ПРОЕКТНАЯ МЕТОДИКА В КУРСЕ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА НЕЯЗЫКОВОГО ВУЗА

Семёнкина И.А. (Национальный университет «Юридическая академия
Украины имени Ярослава Мудрого»)

Проектный метод, как лично-ориентированная педагогическая технология, получил широкое распространение в различных предметных областях, включая изучение иностранных языков.

В основе проектного метода лежат идеи прагматизма, философского течения, которое возникло в середине 19 века и обосновывало необходимость связи процесса овладения определенными знаниями с реальным использованием этих знаний. Самыми известными сторонниками идей прагматизма стали Дж.Дьюи (1935) и В. Килпатрик (1935) в США, а также Г. Гаудиг и Г. Кершенштейнер в Германии.

Дж.Дьюи придерживался той точки зрения, что обучение должно не только готовить студента к жизни, но также должно быть неотъемлемой частью самой жизни. Проекты помогают добиваться успеха не только в условиях аудитории, но и за ее пределами, так как позволяют студентам применять множественный интеллект. Традиционные методы фокусируются на вербально/лингвистическом или математико/логическом типах интеллекта, что вызывает фрустрацию у студентов с другими менее традиционными типами модальности, такими как кинестетический, визуальный, межличностный и т.д. Таким образом, проектная методика позволяет активизировать личностный потенциал учащегося, создавая условия для креативности, и обеспечивая продуктивный характер учебной деятельности.

Среди общедидактических требований к методу проектов следует выделить наличие значимой в исследовательском плане проблемы, требующей определенных знаний, исследовательского поиска путей ее решения; практическая, познавательная значимость ожидаемых результатов. Актуализация личностно значимых мотивов учебной деятельности, интеграция межпредметного знания, актуализация взаимодействия различных субъектов учебной

деятельности, реализация творческого потенциала учащегося, которые обеспечивает проектная методика, создают оптимальные условия для продуктивной учебной деятельности.

Важной характеристикой проектного метода является взаимодействие учащихся в группе, которое предполагает как индивидуальную, так и коллективную ответственность за решение конкретной задачи. Такой подход способствует развитию автономной и одновременно социально-активной личности.

В изучении ИЯ метод проектов становится комплексным видом учебной деятельности, так как интегрирует различные виды иноязычного речевого общения в целях решения конкретных исследовательских, информационных, проблемных и других задач, что является оптимальным для курсов ИЯ неязыковых вузов.

Проектная методика органично сочетается с любыми учебными средствами и может включаться в различные формы работы над ИЯ как вид работы по усовершенствованию и углублению подготовки.

В процессе выполнения проектной работы по ИЯ студенты «погружаются» в конкретную проблему, решение которой требует автономно овладевать определенными аспектами изучаемого языка и культуры – определенными языковыми средствами, коммуникативными умениями, лингвокультурными сведениями, стратегиями устного и письменного речевого общения. Создание конечного продукта проекта продуцирует

інтеграцію всіх аспектів оволодіння мовою та культурою в цілях рішення поставленої проблеми.

В сучасних умовах підготовка та презентація проектів пов'язані з використанням різноманітних аудіовізуальних технічних засобів, при цьому інформація поступає та фіксується одночасно різними каналами сприйняття (візуальним, слуховим, кінестетичним), що значно підвищує інтенсивність засвоєння навчального матеріалу у студентів різними типами мислення.

Вибір тематики та конкретних завдань для проектів на будь-якому етапі оволодіння ІМ практично не обмежений, так як викладач в співпраці зі студентами завжди може знайти аспекти програми, які стосуються особисто значущих питань та забезпечують залученість учасників у проект.

ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ: СТАН ТА ПРОБЛЕМИ

Сергєєва Г.А. (Національний університет «Юридична академія України імені
Ярослава Мудрого»)

Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов пов'язані як із радикальною зміною методичної парадигми, так і з технічним та технологічним оновленням процесу навчання, появою нових засобів навчання, насамперед мультимедійних технологій. Рівень розвитку сучасних інформаційних технологій відкриває широкі можливості для удосконалення, оптимізації та інтенсифікації процесу навчання іноземними мовами. Мультимедійний інструментарій забезпечує перехід до якісно нового типу навчання у якісно новому інформаційно-освітньому середовищі. Використання мультимедійних технологій дозволяє застосовувати особистісно-орієнтовану інтерактивну освітню технологію та ефективно поєднується з проблемним та диференційованим навчанням.

Сучасні мультимедійні системи сприяють досягненню мети навчання іноземним мовам у немовних вищих навчальних закладах – формуванню та розвитку комунікативної компетенції студентів, створюючи можливість інтегровано представляти будь-яку аудіовізуальну інформацію та допомагаючи викладачу, за відсутності природного мовного середовища, створити умови, максимально наближені до реального спілкування іноземною мовою. Найбільш поширеними сьогодні є такі елементи інформаційних технологій: інтерактивні дошки, електронні навчальні посібники, освітні ресурси мережі Інтернет, освітні програми на дисках, відео та аудіотехніка, матеріали для дистанційного навчання та ін.. Графіка, анімація, фото, відео, звук, текст в інтерактивному режимі роботи створюють інтегроване інформаційне середовище, в якому користувач отримує якісно нові можливості, які дозволяють організувати різноманітну навчальну діяльність, значно підвищують ефективність та мотивацію навчання, що, як відомо, є одним з найскладніших елементів в освітньому процесі.

Серед переваг та можливостей мультимедійного навчання слід також відзначити інтерактивність та активне залучення студентів у процес навчання, візуалізацію та можливість впливу одразу на декілька каналів сприйняття інформації, збільшення можливості мимовільного запам'ятовування матеріалу, індивідуалізацію навчання, широкі можливості для повторення матеріалу та контролю знань, зростання темпу засвоєння навчального матеріалу, можливість використання електронних підручників та відеоуроків.

Отже, використання інформаційних технологій забезпечує створення спеціального освітнього середовища, проте, інформаційні технології у навчальному процесі – це не лише нові технічні засоби, але й нові форми і методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Ефективність мультимедійних технологій багато в чому залежить від вміння викладача застосовувати їх для досягнення певної педагогічної мети, раціонально поєднуючи з традиційними засобами навчання. Проблеми комп'ютерної

лінгводидактики ще недостатньо досліджені, а відтак, педагоги-практики застосовують окремі елементи інноваційних технологій, інтерактивні засоби навчання, безсистемно, без урахування психолого-педагогічних умов їх використання, не кожен викладач спроможний розібратися з існуючими мультимедіа програмами та включити їх в навчальний процес.

Отже, в цій сфері існують певні проблеми, пов'язані, зокрема, з відсутністю науково-обґрунтованої методики організації навчальної діяльності з використанням мультимедійних технологій; відсутністю мультимедіа продуктів, що відповідали б програмі певного ВНЗу, завданням викладача та потребам студента; недостатньою професійною компетенцією викладача в сфері використання комп'ютерних технологій. Застосування новітніх технологій ставить нові завдання, які, передусім, полягають в удосконаленні програмно-методичного забезпечення навчального процесу, створенні власних мультимедійних навчальних комплексів, що безумовно потребує серйозної науково-дослідної роботи з метою розробки алгоритму їх створення та методик їх ефективного застосування.

НОВІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ

Симонок В.П. (Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»)

Якісні зміни в загальнополітичній та соціально-економічній стратегіях України значною мірою стимулювали підвищений інтерес до вивчення іноземних мов.

Нові вимоги до фахівців стимулюють викладачів вищих навчальних закладів та науковців до пошуку нових підходів та методів викладання дисципліни навіть у немовних ВНЗ України.

Перед усім зазначимо, що головною характерною рисою навчання іноземній мові у ВНЗ немовного профілю є його професійна орієнтованість. Вона ґрунтується на врахуванні потреб тих, хто навчається, в опануванні

іноземної мови, що диктується характерними особливостями професії або спеціальності, які, в свою чергу, вимагають її вивчення.

Ми цілком згодні з Н. Брігером у тому, що сфера англійської мови для спеціальних цілей складається з наступних компонентів, тісно взаємопов'язаних між собою: знання мови, комунікативні вміння та професійний зміст. Саме тому мета викладача полягає у розвитку мовних знань, що відбивають основи фаху тих, хто навчається, та розвитку комунікативних вмінь, притаманних їх професійній діяльності. М.Елліс та К.Джонсон також вважають, що навчання має спиратися на специфічний зміст, який пов'язаний з певною фаховою сферою, тому увесь процес навчання іноземної мови в спеціальних має бути максимально наближеним до реальної професійної діяльності даного спеціаліста.

Сьогодні визначною тенденцією у викладанні іноземних мов методисти називають, передусім, реалізацію комунікативного підходу. Під комунікацією розуміється процес усного/ письмового спілкування, суть якого полягає в обміні інформацією та її оцінюванні. Комунікативно-орієнтоване навчання передбачає формування у студентів комунікативної компетенції, яка вважається сформованою, якщо майбутній фахівець використовує іноземну мову щоб самостійно отримувати і розширювати свої знання і досвід.

Відносно методів викладання іноземних мов це означає поступове усвідомлення викладачами та методистами переваг інтерактивних методик та технологій викладання, у яких закладено розвиваючий потенціал: здатність розвивати у студентів критичне мислення, збагачувати уяву та почуття, вдосконалювати загальну культуру спілкування та соціальну поведінку загалом.

В процесі реалізації інтерактивного методу на практичних заняттях з іноземної мови необхідно пам'ятати, що його базовим принципом є принцип колективної взаємодії, згідно з яким досягнення студентами комунікативних цілей відбувається через соціально-інтерактивну діяльність: дискусії та

обговорення, діалоги та рольові ігри, імітації, імпровізації та дебати. Така діяльність відповідає особисто-зорієнтованому підходу до навчання, а також узгоджується з вимогами загальноєвропейських рекомендацій щодо гуманізації та демократизації навчального процесу.

Розвиток творчої, самостійно та пізнавальної діяльності студентів буде успішним, якщо викладач залучатиме їх до активного процесу доведення та обґрунтування їх власної точки зору щодо певної проблеми. Такі заняття перетворюються на діалоги та спільне мислення.

Аналіз педагогічної та методичної літератури показує, що у сучасній теорії проблемного навчання існує тенденція виокремлювати два типи проблемних ситуацій: психологічні, пов'язані зі студентами і є абсолютно індивідуальними, та педагогічні, що стосуються викладачів. Проблемні ситуації можуть бути створені на всіх етапах навчального процесу: під час пояснення нового матеріалу, повторення раніше вивченого, контролю знань та вмінь.

Література

1. Brieger N. Teaching Business English Handbook. 1997. – 192 p.
2. Ellis M., Johnson Ch. Teaching Business English. – OUP, 1994. – 237 p.

ВПЛИВ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ НА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗАСВОЄННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ

Скачкова В В., Скачков А.Ю. (Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди)

Використання технічних засобів на уроках іноземної мови уже давно є звичним явищем у практиці викладачів. Адже аудіовізуальний метод взагалі не можливо явити без використання технічних засобів. Навчання за допомогою цього методу відбувається на основі слухового сприймання, а також певна частина завдяки зоровому сприйманні. З психології відомо, що зорові аналізатори володіють значно більш високою пропускнуою здатністю,

ніж слухові. Око здатне сприймати мільйони біт в секунду; вухо – тільки десятки тисяч. Інформація, сприйнята візуально, за даними психологічних досліджень, більш осмислена, краще зберігається в пам'яті. А ТЗН як раз і дозволяють більш повно використовувати можливості зорових і слухових аналізаторів студентів. Це впливає, перш за все на засвоєння знань – відчуття і сприйняття. Велику роль ТНЗ відіграють в запам'ятовуванні, створюючи яскраві опорні моменти, допомагають закарбувати та систематизувати вивчений матеріал. Технічні засоби дозволяють подавати інформацію в потрібній послідовності й у потрібних пропорціях.

Зараз розширюється діапазон використання технічних засобів, які полегшують та урізноманітнюють процес навчання, це: комп'ютер чи телевізор, магнітофон чи радіо, діaproектор чи програвач. Завдання викладача полягає в тому, щоб використовувати ТЗН з максимальним ефектом. Звісно в сукупності навчального процесу, а не на одному уроці, відповідно до теми, мети та завдань уроку англійської мови. Адже урок з застосуванням ТЗН – це якісний тип уроку. Але слід пам'ятати, що дуже важливим є застосування ТЗН тільки тоді, коли це необхідно. Застосування ТЗН не має бути тривалим, бо обривається контакт між студентами та викладачем, що знижує ефективність роботи.

Активне використання інформаційних технологій довело, лекційно-семінарська форма навчання давно втратила свою ефективність. Викладач виступає не в ролі розповсюджувача інформації, а в ролі консультанта, порадника, іноді навіть колеги студента. Це дає позитивні моменти: студенти активно беруть участь в процесі навчання, привчаються мислити самостійно, висувати свої точки зору, моделювати реальні ситуації. Студенти стали більш залученими до навчального процесу, а це в свою чергу сприяло найбільш широкому розкриттю їх здібностей, активізації розумової діяльності. Використання сучасних технологій під час занять дозволяє варіювати форми роботи, діяльність студентів, активізувати увагу, підвищує творчий потенціал особи. Схеми, таблиці, кольорові малюнки, фотографії,

презентації, текстова інформація, яка презентується у різній формі (сторінки книги, газетної статті, календарної сторінки, динамічні зображення – мультиплікація, відеофрагменти) дозволяють економити час. Завдання з подальшою перевіркою активізують увагу, формують орфографічну зіркість. Використання кросвордів, ілюстрацій, малюнків, різних цікавих завдань, тестів, виховують інтерес, роблять заняття цікавішими. Причому матеріал студенти знаходять самостійно в Інтернеті, складають презентації, таким чином, розвивається самостійність, уміння знаходити, відбирати і оформляти матеріал.

Використання ТЗН на заняттях з іноземної мови дозволяє добитися високої ефективності по трьох напрямках: педагогічному, методичному й економічному в порівнянні з традиційними формами виховно-освітньої роботи.

ТЗН впливають на результативність засвоєння іноземної мови. Технічні засоби навчання міцно увійшли в навчально-виховний процес. Необхідність широкого впровадження технічних засобів у навчання іноземним мовам обумовлена тим, що їх застосування розкриває великі можливості для реалізації одного з найважливіших дидактичних принципів - принципу наочності.

Література

1. Карпов П.В., Романин В.А. Технічні засоби навчання: Навчальний посібник для студентів пед. ін-тів та учнів пед. уч-щ. - М.: Просвещение, 1979. -271 с. .
2. Коджаспірова Г.М., Петров К.В. Технічні засоби навчання і методика їх використання: Навчальний посібник. - М.: Видавничий центр "Академія", 2001. -256 с.

КРЕАТИВНА КООПЕРАЦІЯ ЯК ДОМІНАНТНА СТРАТЕГІЯ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Ткаля І.А., Черкашина Н.І. (Харківський національний університет
ім. В.Н. Каразіна)

Ми, фахівці галузі “іноземна мова професійного спрямування” - бранці необхідності бути креативними. Це обумовлено сучасним становищем нашої професійної діяльності, коли: з одного боку — скорочення тижневих аудиторних занять у ВНЗ, загальної тривалості курсу іноземної мови у немовних ВНЗ, відсутність багатьох необхідних технічних засобів, друкованих матеріалів. З іншого боку — вимоги найвищого рівня до випускників. У нашому випадку, реалізована дійсна креативність у навчанні може обумовити поєднання теорії та практики.

Для досягнення успішних результатів у процесі навчання іноземної мови професійного спрямування необхідно приймати до уваги цілий комплекс складових. Перш за все, до них належить правильно вибрана стратегія процесу навчання. У даному випадку мова йде про багатоаспектну кооперацію: між викладачем і студентами, між самими студентами, викладачем іноземної мови і викладачами спеціалізованих кафедр.

У роботі приділяється увага певному характеру взаємовідносин між акторами навчальної діяльності, який ми називаємо «стратегією креативної кооперації». Кооперативна взаємодія, як необхідний елемент спільної діяльності, має на увазі координацію окремих сил учасників одного процесу, у результаті якого відбувається упорядкування, комбінація і підсумовування цих сил.

Як відомо, будь-яка діяльність починається з потреб. У нашому випадку важливо, щоби кожний актор навчального процесу мав внутрішню потребу у діяльності, задавав собі запитання: «Для чого я *це* роблю?», «Навіщо *це* мені потрібно?». Стратегія кооперації інтегрує потреби індивідуумів— учасників єдиного процесу, обумовлюючи єдиний напрям діяльності.

Значну роль у підвищенні мотивації студентів до вивчення іноземної мови відіграє креативний характер стратегії кооперації. Відштовхуючись від латинського *creatio*, що означає «витвір», ми розуміємо «креативність» як оригінальність, винахідливість, уяву, артистичність, «творчу жилку»,— все

те, що виступає антитезою повсякденному, рутинному. При цьому наше розуміння стратегії креативної кооперації передбачає використання не тільки інноваційних технологій у навчанні, але і застосування традиційних видів робіт у новому контексті. Сюди можна віднести і роботу з підручником з високою мотиваційною силою, який реально зможе зацікавити, активізувати і стимулювати учнів до опанування іноземної мови професійного спрямування; і регулярний моніторинг набутих знань і навичок; а також запровадження новітніх технологій навчання. Успішна реалізація стратегії креативної кооперації в значній мірі залежить від вміння викладача координувати потреби всіх складових навчального процесу.

Погляд на процес навчання через призму стратегії креативної кооперації переконує в тому, що надбання освіти — це процес, який змінює як тих, кого навчають, так і тих, хто навчає. До того ж, викладач сприймає студента не тільки як учня, а як індивідуума, особистість у всій її цілісності.

УСТНЫЕ ПРЕЗЕНТАЦИИ НА ЗАНЯТИЯХ ESP КАК ПРАКТИКА ОБЩЕКУЛЬТУРНОЙ УНИВЕРСАЛИИ

Ткаля И.А., Черкашина Н.И. (Харьковский национальный университет
им. В.Н. Каразина)

В фокусе данного выступления - устные презентации студентов на занятиях по иностранному языку специального использования. С учетом тех особенностей, которые определяют современный формат курса, деятельность студентов по подготовке и проведению устных презентаций играет весомую роль как составляющей общекультурной универсалии.

Эффективные презентации требуют определенных умений. Это и так называемые 'procedure skills' – умение логически структурировать свою речь, и владение иностранным вокабуляром (как общенаучным так и специальной лексикой). Устные презентации студентов позволяют им проявить свои

знания предмета. Практика устных презентаций на занятиях ESP выполняет также немаловажную роль, развивая уверенность при выступлении перед аудиторией. Именно поэтому целесообразно, чтобы периодически соблюдался формат «выступления с трибуны», когда студенты практикуют четкое произнесение речи, обращаясь к аудитории с трибуны. При этом акцент делается именно на формате презентации, а не на продолжительности выступления, которое может варьироваться в зависимости от различных факторов. В совершенствовании общекультурных навыков публичных выступлений неоценимую помощь оказывают cue cards, которые освобождают выступающего от необходимости быть привязанным к тексту, допуская свободное общение с аудиторией.

Готовясь к выступлению, студенты должны иметь в виду, что написание текста презентации является только частью процесс обучения. Именно донесение информации в правильном формате определяет успешность устной презентации. Эффективность презентации зависит от того, насколько хорошо студент владеет активной лексикой, терминологией и умением объяснить ключевые понятия доступно.

Важной составляющей успешной презентации выступает временной фактор. Студент должен научиться выделять главное в своем выступлении. При подготовке следует хронометрировать текст выступления.

Преподаватель должен донести до сознания студентов важность регулярной практики устных презентаций, так как это поможет им в дальнейшем при прохождении собеседования при приеме на работу и сделает их конкурентноспособными на рынке труда.

MASSIVE OPEN ONLINE COURSES

Третьяк М.В. (Харківський національний економічний університет)

A massive open online course (MOOC) is a type of online [course](#) aimed at large-scale participation and open access via the [web](#). MOOCs are a recent

development in the area of [distance education](#), and a progression of the kind of open education ideals suggested by [open educational resources](#).

MOOCS are also attempts to create open access online courses that provide no constraints on class size. The typical feature of these courses is that they are self-managed by groups of learners and teachers and run over a defined period of time, typically 6-12 weeks. They may support opportunistic ad hoc engagement with individual activities and resources, as well as a more disciplined commitment to the course as a whole. Their unique point is that they can be purely informal offerings, or opportunities for independent learning aligned to a formal course, or semi-formal courses offered by an institution for informal certification.

Early adopters in this field were George Siemens and Stephen Downes, who run an open course since 2008 [1, p. 12]. Their latest version is the Change MOOC which has a different expert and topic each week. These offerings resembled the rhizomatic learning models in which the course contributors would produce activities and reading on weekly basis, often hooked around a live webcast or webinar.

More recent type of MOOC offer existing university course materials openly online, with computer-marked, copyrighted assessment exercises and certificates of completion. One can name the emerging courses such as Udacity suite of courses on Computer Science, Physics and Statistics, the Stanford Artificial Intelligence course, “Livemocha”, an exciting example of courses for foreign languages learning, etc.

Speaking about the benefits of MOOCs for higher educational establishments one should mention the following: increased profile and possible increase in students numbers, enlarged space for experiments, exploring new pedagogy, models of support and use of technology. But the main issue that can be arisen becomes the tech awareness of both students and teachers as well as the free access to Internet for fulfilled and consequently the most successful implementation of MOOCs into learning process.

Literature

1. McAuley A., Stewart B., Siemens G. the MOOC Model for Digital Practice.
2. http://en.wikipedia.org/wiki/Massive_open_online_course
3. <http://change.mooc.ca>

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА ЯК ШЛЯХ ДО САМОРОЗВИТКУ

Фоменко Т.М., Карцева Н.В. (Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»)

Динамічний розвиток світової спільноти, запровадження новітніх технологій у багатьох сферах людського життя вимагає від студента постійного засвоєння та вдосконалення знань, належного інтелектуального розвитку, комунікативних здібностей, самостійного та творчого підходу до прийняття рішень. Однією з найактуальніших проблем сучасної методики навчання іноземних мов є орієнтація всього навчального процесу на активну самостійну роботу студентів, створення умов для їхнього саморозвитку, забезпечення відповідного освітнього середовища для формування їхньої особистісної активності. Така активність у навчанні не належить до природжених якостей особистості. Вона формується в процесі пізнавальної діяльності й характеризується прагненням до пізнання, розумовою напругою й проявом морально-вольових якостей студентів.

Самостійна робота студента - це самостійна діяльність-учіння студента, яку науково-педагогічний працівник планує разом зі студентом, але виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем науково-педагогічного працівника без його прямої участі.

Самостійній роботі студентів у процесі оволодіння іноземною мовою присвятили свої дослідження Н.С.Журавська, С.Г.Заскалета, Л.В.Онучак, М.А.Алієва, Т.М.Гусак, А.С.Кузьміна, Л.О.Лужних та ін.

Самостійна робота студента — основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Згідно з Положенням "Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах", самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних завдань. Доведено, що тільки ті знання, які студент здобув самостійно, завдяки власному досвіду, думці і дії, будуть насправді міцні.

Проблема організації самостійної роботи при вивченні іноземної мови до цього часу розглядалася фрагментарно і розв'язана недостатньо. На даному етапі розвитку вищої школи постає питання про необхідність активізації самостійної роботи студентів.

На сьогодні самостійна робота студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання організована не належним чином через те, що немає чіткого визначення обсягів та видів навчальних завдань для самостійної роботи та єдиних критеріїв їх оцінювання. Внаслідок цього переважає невисока результативність та недостатність інтересу до завдань для самостійного опрацювання.

Для активізації самостійної роботи з будь-якої дисципліни важливе значення має мотивація. Серед критеріїв наявності інтересу до самостійної роботи основними вважаються: бажання більше знати зі свого фаху; позитивне ставлення до навчального матеріалу (зацікавленість в одержанні додаткової інформації) та до навчально-пізнавальної діяльності; інтелектуальна активність; прагнення до самоосвіти.

Самостійна робота може вестися як в аудиторії, так і в позааудиторній роботі. Існують такі форми самостійної роботи при вивченні іноземної мови: аудиторні під керівництвом викладача (на лабораторних заняттях); позааудиторні з викладачем (консультації, підготовка до аудиторних занять); позааудиторні без викладача (виконання домашніх вправ, лабораторних робіт, вивчення теорії, читання іноземної літератури і т.п.). З точки зору навчального процесу під самостійною роботою розуміють ті види завдань,

які засвоюються студентами в позааудиторний час. Можна виділити такі види самостійної роботи як обов'язкова (проводиться в процесі підготовки до поточних аудиторних занять) і допоміжна (проводиться за спеціальним навчальним планом), яка спрямована на поглиблення та закріплення знань студента, розвиток аналітичних умінь з проблем дисципліни.

ТЕСТИРОВАНИЕ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ

Фомина С.Ф. (Национальный университет «Юридическая академия Украины имени Ярослава Мудрого»)

Применение тестов - это один из способов повышения эффективности учебного процесса. Так, тест позволяет проверить одновременно всех учащихся группы; выполнение теста занимает немного времени, что делает возможным его проведение на любом занятии; при выполнении теста все учащиеся поставлены в равные условия – они работают в одно и то же время с одинаковым по объему и сложности материалом и записывают выполнение символами (напр.: 1 А, 2 С, 3 В и т.д. или +,- и др.); тест дает возможность включать большой объем материала и контролировать как его усвоение так и наличие отдельных умений пользования им.

Американские тестологи различают объективные и субъективные тесты. В объективных тестах определение правильности ответа осуществляется механически, по заготовленному ключу, в субъективных оно основывается на мнении проверяющих. К объективным относятся тесты со следующими заданиями: выбрать ответ из ряда предложенных (multiple-choice technique), объединить по какому-либо признаку предложенные языковые единицы – слова, предложения и др.(matching technique), определить факт наличия какого-либо признака у предложенных языковых или речевых элементов (true/false technique), восстановить целое из его частей, предложенных в произвольном порядке (slashed technique).

В учебном процессе тесты выполняют две различные функции: контролирующую и обучающую. Основной целью контрольных тестов является установить факт знания/незнания или владения/невладения учащимся тем или иным материалом, умением, деятельностью и соответственно оценить его; цель обучающих тестов – обеспечить усвоение, овладение учащимся тем или иным материалом, умением, деятельностью, и контроль их выполнения выступает для преподавателя как средство управления этим процессом.

К контролирующим тестам относятся два основных вида: тесты, проверяющие наличие у учащихся определенного уровня коммуникативной компетенции (*proficiency tests*), и тесты, проверяющие овладение учащимися конкретным языковым материалом и отдельными речевыми умениями за определенный период обучения (*achievement tests*).

О сформированности того или иного вида речевой деятельности («речевой» тест) предлагают судить на основании а) результатов успешности самой деятельности (учащиеся слушают или читают 3-4 текста) и б) проверки наличия у тестируемых отдельных умений, необходимых для осуществления речевой деятельности. Пишут вопросы, включающие понимание текста: *Главная мысль текста заключается в том, что: а)...*; б) *...; в)...*; г) *...* (в пунктах а, б, в, г предлагаются различные утверждения, которые связаны с текстом, но, кроме одного из них, не являются отражением его главной мысли) или вопрос типа *Слово «...» в данном тексте означает: а)...*; б) *...*; в) *...*; г) *...* .

Тест не может заменить такую форму итогового контроля, как экзамен, но его можно использовать как одну из форм промежуточного итогового контроля (*achievement tests*).

В процессе овладения учащимися языковым материалом, отдельными речевыми умениями, различными видами аудирования и чтения используют тесты в обучающей функции. Выбор ответа из ряда предложенных, объединение языковых единиц по какому-либо признаку, определение факта

наличия или отсутствия какого-либо признака у языковых единиц, восстановление целого из его частей – все это виды работы по запоминанию языкового материала. Обучающие тесты позволяют в известной мере управлять мыслительной деятельностью учащегося во время слушания или чтения текста.

Изложенное свидетельствует о том, что использование тестов в практике преподавания оправдано. При составлении тестов следует четко разграничивать две их функции, чтобы использовать их реальные возможности для повышения эффективности учебного процесса.

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ЛЕКСЕМ «ПРАВО» І «ЗАКОН» У ВИКЛАДАННІ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ

Харитоновна Н.В. (Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»)

Викладання курсу латинської мови у майбутніх юристів передбачає насамперед засвоєння певної кількості одиниць лексичного мінімуму. Одним із способів цього засвоєння є робота зі спеціальною термінологією та фразеологією. Досить успішною методикою викладання мови - є формування у студентів навичок порівняння та аналізу лексеми.

Структура і значення похідного слова формується на основі «твірної» основи та словотворчих елементів (складання основ, суфіксів, афіксів тощо) [3]. **Ius, iuris n** (род. відм. *uris*, мн. *iura*) – право; правосуддя; законодавство; закон, суд; **lex, legis f** (род. відм. *legis*, мн. *leges*) - закон, правова норма; правило, принцип; право управління, влада. Слова мають основи: *ius-*, *iur-*; *lex-*, *leg-*.

Iurisprudentia (< *iur-is* + *prudentia*) – досл.: «знання права», правова наука; *iurisdictio* (< *iur-is* + *dictio* або *ius* + *dico*) – досл.: «установлюю право», судочинство; *iudex* – досл.: «говорити право», суддя; *iurisconsultus* – досл.: «обговорювати (питання) права», правник; *iniuria* - безправ'я, правопорушення; *de iure* – досл.: «згідно з правом», юридично; *legalis* –

узаконений, законний, правовий; *legalitas* – законність; *legitimus* – законний; *legislator, oris m* (< *leg-is-lat-or (lex+latus)*) – досл.: «встановлений закон», законодавець.

Українською мовою використовуємо деривати (похідні слова): **юрист, журі, юридичний, юрисконсульт, юриспруденція, де-юре, легальний, нелегальний, легалізація, легітимація, легіслатура**; англійською - **legal** (юридичний, правовий, законний); **illegal** (нелегальний, незаконний), **legislator** (законодавець); **legitimate** (законний, правовий); **juridical** (юридичний, законний, правовий), **jurisprudence** (правознавство), **juristic** (юридичний).

Особливу увагу у викладанні латинської мови студентам - правникам приділено вивченню юридичної фразеології. Способи їх методичного викладу можуть бути різноманітні – від історико-літературного пояснення з подальшим культурологічним коментарем до суто лінгвістичного тлумачення.

Досить ефективною методикою засвоєння юридичної термінології і фразеології є робота з основними концептами права за О. Лисак [2, с. 342]. Вищезазначений автор пояснює смисл концептосфери, а потім пропонує лінгвокультурні концепти, що стосуються, наприклад, права та закону [1] .

Lex prospicit non respicit	Закон зворотної сили не має	The law looks forward, not backward
Salus populi est suprema lex	Благо народу-найвищий закон	The safety of the people is the supreme law.

З метою формування позитивної навчальної мотивації до вивчення латинської мови (на прикладі лексем «закон» і «право») та до поглиблення асоціативних зв'язків між мовами (українська, англійська) й спеціальними дисциплінами з латиною, використовуємо такі методичні розробки:

- формуємо у студентів навички порівняння й аналізу лексеми, наукового підходу до вивчення інших мов, що сприятиме опануванню багатьох термінів, пов'язаних зі спеціальністю юриста;

- аналізуємо лексему в контексті (юридичні положення, крилаті вирази), що дозволяє повніше зрозуміти значення термінів та краще розвинути навички буквального і літературного перекладу.

- вивчаємо юридичну термінологію і фразеологію за допомогою концепта, що сприяє кращому засвоєнню у комплексі норм права та поглибленню знань з іноземних мов.

Література

1. Лысак Е. А. Методика преподавания латинского языка, основанная на сравнительном анализе концептов права в русском, латинском и английском языках.- «Российское право в Интернете», №3, 2009, с. 1-12
2. Миленкова Р. В. Застосування міждисциплінарного підходу у викладанні латинської мови студентам юристам// Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.-Суми, 2001.-№4-5, с. 336-345
3. Скорина Л. П., Чуракова Л. П. Латинська мова для юристів: Підручник. 2-ге вид., виправлене і доповнене.- К.: Атіка, 2006.- 416 с.

МІЖКУЛЬТУРНА ДІЛОВА КОМУНІКАЦІЯ

Ходаковська О.О. (Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»)

Різні аспекти комунікації привертають увагу дослідників. У центрі уваги знаходиться вивчення використання мовних засобів, які охоплюють індивідуально-особистісний, інтернаціональний та ситуативний аспекти комунікації. Потреба вивчення міжмовної ділової комунікації зумовлена швидким поширенням міжнародних зв'язків та необхідністю вирішення проблем навчання іноземним мовам широкого кола фахівців для вирішення своїх професійних завдань.

Спеціалісти, які досконало володіють іноземною мовою, не лише можуть успішно здійснювати міжкультурно-професійну взаємодію. Йдеться також про опанування професійно-значущими концептами іншомовної культури, вивчення специфіки суспільної та ділової поведінки, традицій, звичаїв, стилю життя тощо.

Таким чином, навчання чужомовному діловому спілкуванню є однією з важливих складових змісту підготовки фахівця у навчальному закладі. Курс іноземної мови у ВНЗ покликаний мати комунікативну спрямованість, отже його завдання визначаються комунікативними та пізнавальними потребами спеціалістів відповідного напрямку.

Донедавна вивчення проблем професійної компетенції було пов'язане лише з лексико-стилістичним аспектом та не торкалося аналізу когнітивних аспектів професійної складової міжмовної комунікації. Важливим є те, що вивчення стратегій комунікативної поведінки представників чужомовної спільноти, їхніх лінгвістичних та культурологічних особливостей, сприяє наближенню спеціалістів до чужого соціокультурного контексту взаємодії, усуненню міжкультурної дистанції, виробленню оптимальної стратегії професійної співпраці іноземною мовою.

Отже, варто навчити майбутніх спеціалістів фаховому комунікативно-орієнтованому володінню іноземною мовою для застосування у професійних ситуаціях міжкультурного ділового спілкування.

Професійно-орієнтоване іншомовне читання є письмовою формою міжкультурної ділової комунікації, адже саме від рівня інформованості фахівця залежать результати його діяльності.

Під час здійснення професійно спрямованого іншомовного читання, фахівець залучається до опосередкованого спілкування з автором тексту, сприймає актуальну та корисну інформацію. Природньо, що такий творчий та активний підхід до ідей спричинює створення власних оригінальних думок, поширення інформації, якою за умов появи такої необхідності, можуть послуговуватися інші суб'єкти ділового спілкування. Насамкінець звернімо увагу на те, що професійно-орієнтоване читання завжди є інтерактивним процесом, який є джерелом усного спілкування з колегами внаслідок творчого переосмислення прочитаного. Таким чином, інформаційному обміну між фахівцями певного напрямку притаманні

числені форми комунікації на тлі взаємодії різних видів мовленнєвої діяльності.

Література

1. Косолапов В.В. Оптимизация научно-исследовательской деятельности / В.В.Косолапов, А.Н. Щербань. — Киев: Наукова думка, 1971. — 300 с.

2. Халеева И.И. Основы теории обучения пониманию иноязычной речи / И.И.Халеева. — Москва: Высшая школа, 1989. — 238 с.

ВІРТУАЛЬНИЙ КЛАС У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Частник О.С. (Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»)

Впровадження комп'ютерних мереж у більшості навчальних закладів та приватних будинках за останні роки надає все більшій кількості людей можливість розвивати їх мовні навички, використовуючи методики, які були неможливі ще нещодавно. Однією з інновацій у викладанні іноземної мови є використання віртуального класу, або так званого об'єктно-орієнтованого середовища, розрахованого на багато користувачів (ООС). ООС дозволяє людям з усього світу обмінюватися текстовими повідомленнями, які вони друкують на своїх комп'ютерах, у режимі реального часу, а зареєстровані користувачі можуть за допомогою бази даних також створювати та маніпулювати такими віртуальними об'єктами, як кімнати та навчальне обладнання. Студенти можуть розміщувати повідомлення для своїх товаришів на віртуальних дошках оголошень. На відміну від звичайних інтернет-чатів студенти і викладачі можуть взаємодіяти один з одним одночасно в кількох віртуальних класах; також існує можливість відправлення приватних повідомлень, видимих тільки їх адресату.

Технічно кажучи, ООС є простою базою даних, розміщеною на сервері, доступ до якої відкритий студентам і викладачам з метою обміну письмовими повідомленнями в режимі реального часу в оточенні текстових описань віртуальних об'єктів, таких, як класні кімнати і обладнання, які створюються користувачами. Таким чином, ООС повністю відтворює відчуття роботи у реальному класі, незважаючи на те, що користувачі отримують мінімальну візуальну інформацію про їх оточення. Віртуальні класи є постійними об'єктами, вони поєднані один з одним через систему віртуальних входів/виходів. Входячи у клас, студент або викладач автоматично отримує текстове описання того, що він «бачить», або, правильніше, що він мав би бачити в реальності. Більше того, вони можуть відразу перевірити список тих, хто знаходиться у віртуальному класі одночасно з ними.

Як і в інтернет-чаті, на відміну від звичайного реального класу, всі користувачі ООС мають рівний шанс висловитися, оскільки ніхто не може виключити іншого з дискусії, що триває. Ця риса віртуального класу сприяє активній участі у дискусії сором'язливих та невпевнених у собі студентів, які б не наважувались підняти руку у звичайному класному оточенні. Студенти мають час для підготовки повідомлення, в той час, як недостатність візуальної інформації надають відчуття легкості і комфорту, якого їм може бракувати у дійсності. ООС «спрощує» реальність справжнього класу до кількох текстових об'єктів. Доступність ООС в усіх куточках світу дозволяє вчителям проводити заняття та організувати проекти, що можуть поєднувати студентів із різних міст і навіть країн, а синхронний режим віртуального спілкування дозволяє студентам вимагати і отримувати миттєвий зворотній зв'язок на їх питання та коментарі.

Слід також відзначити потенціал використання віртуальних класів для виконання спільних письмових завдань, унікальну можливість поєднання синхронного і асинхронного режимів роботи, та роль ООС у вивченні культури носіїв мови, що вивчається.

Таким чином, ООС надає викладачу можливість організувати віртуальні заняття, які можуть використовуватися для традиційної роботи у невеликих групах за допомогою широкого діапазону навчальних технологій, доступних тільки у віртуальному середовищі. Віртуальні класи надають студентам більше можливості користуватися мовою, що вивчається, ніж під час традиційної класної бесіди, дозволяють вступати в активну дискусію в режимі реального часу з носіями мови, а також представляють собою унікальне поєднання можливості вивчати розмовну мову одночасно з участю у письмовій дискусії.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ СРЕДСТВ ОБУЧЕНИЯ В РАМКАХ ИНТЕРАКТИВНОГО ПРОЦЕССА ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ В НЕЯЗЫКОВЫХ ВУЗАХ

Черкашин С.В. (Национальный университет «Юридическая академия
Украины имени Ярослава Мудрого»)

Видюкова Н.И. (Харьковский национальный педагогический университет
имени Г.С.Сковороды)

В практике обучения иностранным языкам в неязыковых вузах до сих пор широко используется методика преподавания иностранного языка, которая базируется на переводе учебных текстов по специальности, освоении терминологии и изучении грамматики, привязанных к данным текстам. Данная методика позволяют достаточно успешно развивать навыки чтения, интерпретации текстов, овладения специальной терминологией, правда, в ущерб практическому применению знаний иностранного языка как средства познания мира и коммуникации, которое провозглашено основной программной целью обучения иностранному языку. Аудитория по-прежнему остаётся единственным местом для применения знаний иностранного языка, а мотивацией для его изучения остаётся привязка к успешной сдаче экзамена или зачёта, а не практическое применение иностранного языка.

Студенты, как известно, в основной массе не ощущают скованности при осуществлении коммуникации на родном языке с лицами своей возрастной категории. Однако этим своим психологическим преимуществом студенты часто не могут или не хотят воспользоваться при осуществлении коммуникации с иностранцами на иностранном языке. Это объясняется не только отсутствием мотивации, но и недостаточным уровнем владения иностранным языком.

На занятиях по иностранному языку в вузе многие студенты попадают в стрессовую ситуацию: они часто не осмеливаются осуществлять самую примитивную коммуникацию на иностранном языке, делать самые простые коммуникативные упражнения, скорее всего, из-за боязни потерять своё лицо или быть высмеянным своими сверстниками. Эти психологические проблемы студентов объясняются отрицательным опытом изучения иностранных языков в школе, страхом получить отрицательную оценку на практическом занятии или экзамене, страхом говорить на иностранном языке и подвергнуть себя постоянным исправлениям со стороны преподавателя.

Использование на занятиях традиционных учебных пособий не способно радикально изменить ситуацию. Средства массовой коммуникации (интернет, телевидение и радио) как дополнительные источники информации могут быть полезны только студентам с достаточным уровнем владения иностранным языком: изложение информации осуществляется в чрезмерно высоком темпе, текстовые сообщения отличаются сложностью грамматических и синтаксических структур, а также лексической насыщенностью, неприемлемой для начинающих.

Использование мультимедийных средств не является самоцелью. Оно призвано, прежде всего, создать раскрепощённую атмосферу в учебной аудитории, сформировать открытую и интерактивную учебную ситуацию, изменить у студентов отношение к иностранному языку, который должен перестать быть для них только учебной дисциплиной, а стать эффективным средством коммуникации, интегрированным в повседневную жизнь.

Интерактивное обучение должно опираться на мультимедийные средства обучения, в том числе и мультимедийные учебники, сориентированные на практические цели применения языка и опирающиеся на программное обеспечение, рассчитанное на учебные программы по иностранному языку и способное осуществлять постоянный контроль и самоконтроль успешности студентов, заинтересовать студентов в получении знаний по иностранному языку, устранить пространственно-временные препятствия в осуществлении коммуникации на иностранном языке со своими сверстниками из страны изучаемого языка в рамках интернет-форумов или видеоконференций.

ФОРМУВАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО ВОКАБУЛЯРІЮ СТУДЕНТІВ ПРАВНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Чурсіна Л.В. (Національний університет «Юридична академія України імені
Ярослава Мудрого»)

Першочерговими завданнями викладача іноземної мови є систематизація і структуризація навчального матеріалу, побудова конструктивної стратегії мовної підготовки за професійним спрямуванням майбутніх юристів.

Інноваційний підхід до навчання ставить конкретні завдання перед сучасним викладачем іноземної мови, що полягає в розробці власних поурочних дидактичних матеріалів та методичних розробок на електронних носіях, використанні сучасних (не застарілих) навчальних текстів, вправ і завдань до них, автентичних юридичних документів для роботи в аудиторії. Викладач, як суб'єкт навчальної діяльності, дедалі більше схиляється у бік прагматизації навчального процесу.

Вихідними критеріями визначення корпусу термінологічної лексики, необхідної для активного засвоєння і подальшого вживання в комунікативній діяльності, а саме спілкуванні на професійні теми, є реальні потреби студентської аудиторії, а також реалії сьогодення, які зумовлюють відбір цієї

лексики за певною тематикою та відповідними кількісними показниками. Частотність уживання юридичних термінів впливає зокрема на їх зарахування до складу термінологічного вокабулярію. Формування блоків юридичних термінів має відбуватися в рамках предмету, дисципліни, галузі права (*le droit public, le droit privé, le droit civil, ...*) і в часовому вимірі співпадати з профільними предметами, що вивчаються за фахом паралельно. Французька юридична терміносистема має вивчатися досконало на понятійному рівні: дефініції і розмежування термінів за контекстною сполучуваністю слів: *Un tribunal rend des jugements. Une cour rend des arrêts. Le demandeur introduit l'instance. Le défendeur est la personne contre laquelle est*

intentée une action en justice. Le défendeur est celui qui représente les intérêts des parties (demandeur ou défendeur).

Укладання глосарію за галузями права і ключовими юридичними термінами має сприяти більш якісному і системному оволодінню базовою лексикою французької юридичної мови:

Droit des contrats

un contrat	договір
un contrat individuel (de travail)	договір найму на роботу, індивідуальний трудовий договір
un contrat d'emploi	договір найму на роботу
un contrat collectif	колективний трудовий договір
un contrat type (ou de référence)	типовий договір; стандартизований договір
un contrat unilatéral	односторонній договір

Особливий пласт термінологічної лексики представлений юридичними фразеологізмами, що є складними для засвоєння, оскільки не завжди вони мають відповідники в українській юридичній мові і перекладаються у ряді випадків описовими перифразами.

Доцільно також вивчати юридичну лексику групами слів, що належать до однієї сім'ї слів, але представлені різними частинами мови і лексико-

граматичними категоріями: іменниками, дієсловами, прикметниками і т. ін.: *juge, m; jugement, m, à juge unique, juger, jugé.*

Такий підхід до навчання юридичної лексики і систематизація матеріалу дозволяють не лише прискорити процес освоєння тематичного вокабулярію студентами, але й суттєво його оптимізувати.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ РОБОТИ НАД ЛЕКСИКОЮ НА ЗАНЯТТІ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Шахова Н.О. (Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»)

Болонський процес – це загальноєвропейський проект, що передбачає масштабну реформу вищої школи в сорока восьми країнах, що беруть в ньому участь. Він передбачає перетворення Європи у безмежний простір, в якому б могли вільно переїжджати з однієї місцевості в іншу студенти, викладачі та дослідники. [1, с. 8]. Викладачі вищих навчальних закладів вже давно прийшли до висновку про необхідність нової розстановки акцентів у процесі навчання. Випускники вищих навчальних закладів повинні справлятися зі значним потоком інформації з найменшою витратою сил, засвоювати нові знання в найкоротший термін та бути гнучкими в їхньому використанні. Для досягнення цієї мети дуже важливе значення має правильне вивчення іноземної лексики.

Щоб досягти цієї мети, треба чітко визначити матеріал, яким повинні оволодіти студенти, та розробити систему роботи над ним. Визначити навчальний матеріал з лексики – це значить скласти конкретний список слів та фразеологічних зворотів, що їх студенти повинні засвоїти за весь період навчання та на окремих його етапах. [2, с. 318]. Укладачі підручників відбирають лексичний матеріал, використовуючи для цього словник-мінімум та орієнтуючись на принципи відбору лексики, розроблені українськими методистами.

Кожному викладачеві треба точно знати, скільки і які саме лексичні одиниці його студенти повинні засвоїти на кожному етапі навчання. Для цього треба мати список слів та зворотів, щоб у будь-який момент навчального процесу викладач міг визначити обсяг вивченого матеріалу, скласти план подальшої роботи, виділити лексичні одиниці, які на даному етапі треба закріпити. На основі спостережень на занятті викладач робить в такому списку відповідні помітки, за допомогою яких можна визначити, які слова ще недостатньо засвоєні та потребують додаткового опрацювання, які слова студенти повинні вміти писати, а які з них слід об'єднувати в тематичні групи тощо. Наявність такого списку полегшує викладачеві організацію роботи над різними розмовними темами та навчальними текстами, допомагає уникнути переобтяження студентів новим лексичним матеріалом. Щоб найраціональніше організувати роботу студентів над лексикою, викладачеві потрібно знати принципи відбору навчального словника в підручнику.

Характер засвоєння іншомовних лексичних одиниць може бути різний. Якщо студенти засвоюють слова так, що розуміють їх при читанні тексту або сприймаючи усну мову (ці вміння можуть поєднуватися), ми говоримо про рецептивне (пасивне) засвоєння лексики. Коли ж студенти вміють використовувати нові слова для висловлювання своїх думок у процесі усної або письмової комунікації, ідеться про репродуктивне (активне) засвоєння лексики.

Наявність конкретної програми в роботі над лексикою та організація точного обліку вивчених лексичних одиниць допомагають спрямувати належним чином роботу студентів. Студенти краще працюють, коли їм відомо, скільки слів вони повинні знати, скільки вже вивчено, які слова потребують додаткового опрацювання. Це стимулює в них ініціативу, пошук раціональних способів запам'ятовування лексико-фразеологічних одиниць у самостійній роботі.

Література

1. Крючков Г.Г. Перспективи приєднання України до Болонського процесу // Мовна освіта: шлях до євро інтеграції. Міжнародний форум. – Київ, 2005.

2. Основные направления в методике преподавания иностранных языков в XIX – XX вв./ Под Ред. И.В. Рахманова. – М.: Педагогика, 1972.

РАЗВИТИЕ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ СРЕДСТВАМИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА В НЕПРОФИЛЬНЫХ ВУЗАХ

Яковенко Н.В. (Харьковский военный университет воздушных сил
имени И. Кожедуба)

Образовательная и профессиональная значимость иностранного языка за последнее время качественно изменилась. Факторами, повлиявшими на возрастающий интерес к изучению иностранного языка, в частности, английского, следует считать глобализацию всех сфер жизни, развитие коммуникационных технологий, растущую конкуренцию и коммерциализацию общества, признание английского языка в качестве языка международного общения.

Ориентиром для составления программ обучения иностранному языку в непрофильных вузах стала разработанная Советом Европы программа «Общеввропейские компетенции владения иностранным языком». В данном документе представлена система уровней владения языком и система описания этих уровней с использованием стандартных категорий.

Основными принципами, в соответствии с которыми разработаны сертификации для английского языка, являются уровневый подход в изучении иностранного языка и коммуникативно-ориентированный подход к отбору содержания обучения. При реализации таких принципов изучение грамматики и лексики иностранного языка является не самоцелью, а всего лишь средством для выполнения коммуникативных целей.

В процессе изучения иностранного языка студент развивает ряд компетенций: общую (General competences) и коммуникативно-языковую

(Communicative language competence). Под компетенциями понимается сумма знаний, умений, личностных качеств, которые позволяют человеку совершать различные действия. Они реализуются в тех видах деятельности и умениях, которые направлены на порождение и восприятие текстов, общение на различные темы в соответствующих условиях и с применением соответствующих стратегий. Общие коммуникативные компетенции не являются языковыми, к ним относятся, например, способность учиться (ability to learn), экзистенциальная компетенция (existential competence), декларативные знания (declarative knowledge), навыки и умения (skills and know-how).

Коммуникативные языковые компетенции (Communicative language competence) включают в себя лингвистический компонент (lexical-phonological, syntactical knowledge and skills), социолингвистический компонент (sociolinguistic component) прагматический компонент (pragmatic knowledge, existential competence and skills and know-how relating to the linguistic system and its sociolinguistic variation).

В коммуникативной компетенции выделяются следующие компоненты:

- грамматический или формальный, подразумевающий знания грамматической системы и правил, словарных единиц и фонологии, которые преобразуют лексические единицы в осмысленное высказывание;

- социолингвистический, т.е. возможность выбирать и использовать адекватные средства и формы в зависимости от ситуации и целей общения;

- дискурсивный, означающий способность построения целостных, связных и логичных высказываний разных функциональных стилей в устной и письменной речи на основе понимания различных видов текстов при чтении и аудировании; а также предполагает выбор лингвистических средств в зависимости от типа высказывания.

- социокультурный, предполагающий знание культурных особенностей носителя языка, их привычек традиций, норм поведения и этикета и умение понимать и адекватно использовать их в процессе общения, оставаясь при

этом носителем другой культуры; формирование социокультурной компетенции предполагает интеграцию личности в системе мировой и национальной культур.

Иностранный язык как учебный предмет в непрофильном вузе рассматривается как средство развития коммуникативной компетентности. Это означает умение адекватно облекать коммуникативные цели и стратегии их достижения в языковые формы, а также умения использовать речевой этикет в ситуациях межкультурного общения.

ЗМІСТ

Амосова Л.В. Використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов у вищій школі.....	3
Артеменко Т.М. Деякі стратегії навчання іноземних мов.....	7
Бесараб Т.П. Використання нових педагогічних та інформаційних технологій на заняттях з англійської мови.....	9
Бровина О.Н Видеозаняття в обучении иностранной речи.....	11
Воронова Е. М. Логистическая цепочка обучения ESP в техническом вузе.....	13
Говорун А.В. Використання презентацій як активного методу навчання іноземних мов у ВНЗ.....	16
Голубнича Л.О. Інтерактивна дошка на заняттях з іноземної мови у вищих навчальних закладах.....	18
Демченко В.А. Інформаційні технології при вивченні іноземних мов.....	20
Дишлева Ю.В. Особливості структури ключових компетентностей майбутніх перекладачів.....	22
Діомідова О.Ю. Партнерство і співробітництво як основа інноваційних методик викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах.....	24
Долапчі А.Ю. До питання про методи викладання і форми навчання іноземних мов.....	26
Ємельянова Є.С. Новітні методи навчання французької мови професійного спрямування: досвід реалізації міжнародних проектів.....	28
Жук Л.Я. Інноваційні освітянські підходи у викладанні іноземної мови.....	30
Зданюк Т.В. Застосування автентичних відеоматеріалів на заняттях з німецької мови.....	32
Зелінська О.І. Potential of multimedia technologies in ESP classroom.....	34
Іванова І. Б. Соціокультурні засади лінгводидактичного підходу до навчання мов у вищих навчальних закладах України.....	36

Ільєнко О.Л. Teaching international presentations.....	38
Каданер О.В. Использование информационно-компьютерных технологий в обучении английскому языку студентов неязыковых вузов.....	40
Каминін І.М. Criteria for evaluating internet resources for teaching and learning purposes.....	42
Козка І.К. Упровадження методу проектів як технології інтерактивного навчання у зміст підручника з англійської мови.....	44
Колбіна Т.В. Управління навчальною діяльністю студентів засобами інформаційно-комунікаційних технологій.....	46
Кузнецова О.Ю. Зарубіжні та вітчизняні дослідження використання технології в освіті.....	49
Левченко Я.Е. Технологічний аспект викладання лексикології англійської мови у вищих навчальних закладах.....	51
Липко І.П. Потенціал технологічної складової для викладання іноземної мови у вищих навчальних закладах.....	53
Лисицкая Е.П. Использование интернет-сайтов при обучении иностранного языка в вузе.....	55
Лутай Н.В. Case study approaches and methodologies.....	57
Малеева Т.Е., Лозбень Т.С. Интерактивные средства обучения в процессе преподавания иностранного языка.....	59
Мельнікова Т. В. Реферування та анотування як засіб розвитку іншомовного усного мовлення.....	61
Микитюк С.С. Технології smart notebook у викладанні іноземних мов.....	63
Міщенко В.Я. Using multimedia in EFL teaching.....	65
Мороз Т.Ю. Підготовка заняття з англійської мови з використанням програми smart notebook.....	67
Мошинская Е.Ю. Использование дистанционного обучения иностранному языку в высшей школе.....	70
Мясоєдова С.В. Educational benefits of multimedia in teaching English for specific purposes.....	72

Назарова Л.М. Роль інформаційних технологій у навчанні іноземної мови.....	74
Нестеренко К.В. Мовні особливості Інтернет-чатів.....	76
Павлицева Я.А. Коммуникация в гендерном аспекте.....	78
Петрова О. Б. Самостійна робота в курсі вивчення іноземної мови як засіб формування здібностей до саморозвитку студентів.....	80
Петухова О.І., Зайцева М.О. Формування професійної компетентності студентів-юристів в процесі навчально-виховної діяльності.....	82
Пономарьова О.І. Інноваційні технології та сучасні методики викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах.....	84
Попова Н.О. Засоби навчання англійської термінологічної лексики у ВНЗ.....	86
Присяник О.П. Інтерактивне онлайн навчання іноземній мові.....	88
Романцова Я.В. Мультимедійні засоби в інтенсифікації процесу навчання іноземних мов.....	90
Романюк С.М. Мовна підготовка фахівців за напрямом «міжнародне право»....	92
Саснко Н.В. Ресурсний центр як засіб вдосконалення іноземних мов у ВНЗ.....	94
Семёнкина И.А. Проектная методика в курсе иностранного языка неязыкового вуза.....	96
Сергеева Г.А. Викладання іноземної мови із застосуванням мультимедійних технологій: стан та проблеми.....	99
Симонок В.П. Нові підходи у викладанні іноземної мови у ВНЗ.....	101
Скачкова В.В., Скачков А.Ю. Вплив технічних засобів навчання на результативність засвоєння іноземної мови студентами.....	103
Ткаля І.А., Черкашина Н.І. Креативна кооперація як домінантна стратегія у навчанні іноземної мови професійного спрямування	105
Ткаля И.А., Черкашина Н.И. Устные презентации на занятиях ESP как практика общекультурной универсалии.....	107
Третьяк М.В. Massive open online courses.....	108

Фоменко Т.М., Карцева Н.В. Самостійна робота студента як шлях до саморозвитку.....	110
Фомина С.Ф. Тестирование в обучении иностранному языку.....	112
Харитоновна Н.В. Особливості вживання лексем «право» і «закон» у викладанні латинської мови.....	114
Ходаковська О.О. Міжкультурна ділова комунікація.....	116
Частник О.С. Віртуальний клас у викладанні іноземної мови.....	118
Черкашин С.В., Видюкова Н.И. Использование мультимедийных средств обучения в рамках интерактивного процесса обучения иностранным языкам в неязыковых вузах.....	120
Чурсіна Л.В. Формування термінологічного вокабулярію студентів правничих спеціальностей.....	122
Шахова Н.О. Основні завдання роботи над лексикою на занятті з іноземної мови.....	124
Яковенко Н.В. Развитие коммуникативной компетентности студентов средствами иностранного языка в непрофильных вузах	126

Наукове видання

**Сучасні засоби навчання іноземних мов у вищих навчальних
закладах**

Матеріали міжвузівського
науково-практичного семінару

31 січня 2013

Упорядник: доц. Нестеренко К.В.
Відповідальний за випуск: проф. Кузнецова О.Ю.

Матеріали друкуються в авторській редакції

Підписано до друку 16 січня 2013 р. Друк офсетний. Формат 50x84/16.
Наклад – 100. Умовн. друк. арк. – 8,25. Замовлення № 304. Ціна договірна.

Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава
Мудрого»
61024, Харків, вул. Пушкінська, 77

Бахмацька друкарня
16500, Бахмач Чернігівської обл., вул Луначарського, 4.